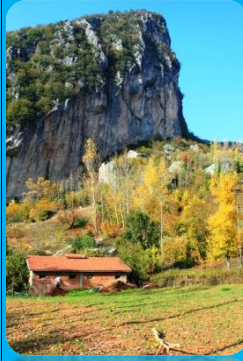

BARTIN

DOĞA TURİZMİ MASTER PLANI

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
10. Bölge Müdürlüğü
SİNOP
2013

BARTIN DOĞA TURİZMİ MASTER PLANI

Hazırlayanlar

Ercan YENİ

Orman ve Su İşleri Bakanlığı 10. Bölge Müdürü

Funda Gürleyen KURU

Doğa Koruma ve Sulak Alanlar Şube Müdürü

Özlem GÜLNAR

Biyolog

İlksen ATEŞOĞLU

Bartın Orman ve Su İşleri Şube Müdürü

İsmail KAYA

Mühendis

2013

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AD	: Avcı Dernekleri
AFAD	: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı İl Müdürlüğü
Aİ	: Avlak İşletmecileri
AK	: Alan Kılavuzları
AKUT	: Arama Kurtarma Derneği
ASPİM	: Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
AvS	: Tescilli Avlak Sahası
AY	: Aktif Yaylacılık
B	: Bölgesel
Ba	: Bankalar
BaGİ	: Suda Garantili Çıplak Gözle Balık Gözleme İmkânı
BAKKA	: Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
BB	: Belediye Başkanlıkları
BKK	: Bakir Küçük Koylar
BOG	: Botanik Gezilerine Uygun Saha
BSTM	: Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
BŞD	: Büyükşehir Dernekleri
Cn	: Canyoning/Kanyon Yürüyüşü
Ca	: Kanoing
CBS	: Coğrafi Bilgi Sistemi
Cz	: Cezaevi
ÇEKÜL	: Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı
ÇŞ	: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
D	: Dernekler
DaÇiG	: Çayır Şeklinde Gruplanmış Dağ Çiçekleri Gezisi
DB	: Dağ Bisikletçiliği
DBKMG	: Dokusu Bozulmamış Kırsal Miras Gezisi
DD	: Denizel Değerler
DG	: Dağ-Yayla Gezisi İmkânı
DGR	: Düzenlenmiş Doğa Gezisi Rotası
DKMPGM	: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
DSİ	: Devlet Su İşleri Bölge/Şube Müdürlüğü
DTG	: Doğal taşlardan tabiat tarihi gezisi
EBG	: Endemik Bitkilerin Gözlemi
EGM	: Estetik Göl/Baraj Olan Yerler
EM	: Emniyet Müdürlüğü
EŞ	: Estetik şelale bulunan yerler
F	: Festivaller
FAM	: Fahri Av Müfettişleri
GDS	: Geri Dönüşüm Şirketleri
GG	: Gastronomi Gezisi
GHSM	: Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü
GMM	: Gümrük Muhafaza Müdürlükleri
GTH	: Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü
HEM	: Halk Eğitim Müdürlüğü

İE	: İzole İlginç Ekosistemler
İKTM	: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
İÖİ	: İl Özel İdaresi
J	: Jandarma
K	: Konsey
KA	: Kalkınma Ajansları
KDMP	: Küre Dağları Milli Parkı
KED	: Küre Dağları Ekoturizm Derneği
KeG	: Kelebek Gözlemciliği
KHŞM	: Kır Havasında Şehir Merkezleri
KK	: Kamu Kurumları
KKDYP	: Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı
KMG	: Tabiata Uyumlu Kırsal Miras Gezisi
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KP	: Köy Pazarları
KSM	: Aktif Kış Sporları Merkezi
KSP	: Kış Sporları Potansiyeli
KuG	: Kuş Gözlemciliği
KUZKA	: Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
Ky	: Kaymakamlık
LB	: Liman Başkanlığı
M	: Milletler Arası
Mğ	: Mağaracılık
MEM	: Milli Eğitim Müdürlüğü
MO	: Meslek Odaları
MP	: Milli Park
MPK	: Milli Park'ta Konaklama
Mu	: Muhtarlar
Mü	: Müstecir
OBM	: Orman Bölge Müdürlüğü
Oİ	: Orman İşletmeleri
OrFTGİ	: Ormanaltı Florası Tanıma Gezi İmkânı
OSİ	: Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bölge/Şube Müdürlüğü
ÖG	: Özel Girişim
P	: Pansiyonculuk
Pa	: Pansiyoncular
Panparks	: Avrupa Seçkin Korunan Alanlar Ağı (Protecting Area Network)
PF	: Peyzaj Güzelliği/Fotosafari
PPY	: Panparks Yönetimi
R	: Rafting
Re	: Rehberler
SA	: Seyahat Acenteleri
SF	: Sonbahar Fotoğrafçılığı
SGK	: Sahil Güvenlik Komutanlığı
SM	: Sağlık Müdürlüğü
SMMO	: Serbest Mali Müşavirler Odası
SOB	: Sportif olta balıkçılığı

STGS	: Sürdürülebilir Turizm Gelişimi Stratejisi
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
SuYaGi	: Sualtı Yaşamı Gözleme İmkânı
T	: Türkiye
TA	: Tabiat Anıtı
TAj	: Tanıtım Ajansı
TATUTA	: Ekolojik Çiftliklerde Tarım Turizmi ve Gönüllü Bilgi, Tecrübe Takası Projesi
TEMA	: Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma (Vakfı)
THK	: Türk Hava Kurumu
THY	: Türk Hava Yolları
Tİ	: Turizm İşletmecileri
TKA	: Tabiatı Koruma Alanı
TO	: Ticaret Odası
To	: Tur Operatörleri
TP	: Tabiat Parkı
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TURSAB	: Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜRKVET	: Veteriner Bilgi Sistemi
UB	: Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
UNEP	: Birleşmiş Milletler Çevre Programı
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
Ünv	: Üniversite
VM	: Valilik Makamı
WWF	: Dünya Doğal (Vahşi) Hayatı Koruma Vakfı
YaHaG	: Garantili Yaban Hayatı Gözlemi
YF	: Yüksek Falezler
YHGS	: Yaban Hayatı Geliştirme Sahası
YK	: Yayılda Konaklama/Kamping
YP	: Yamaç Paraşütçülüğü
YY	: Yerel Yönetimler

SUNUŞ

Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Prof Dr. Veysel EROĞLU'nun 2012 yılındaki talimatları üzerine bütün Türkiye'de Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı illerde DOĞA TURİZMİ MASTER PLANI çalışmaları başlatılmıştır.

Bu çalışmaların temel hedefi “kırsal sahaların, yaylaların, köy kültürünün turizmle tanışması, bundan gelir elde etmesi ve dolayısı ile ülkemizin turizminin geliştirilmesinin yanında doğal alanlarını koruma etkinliğinin artırılmasıdır”.

Turizm faaliyetlerinin uzun dönemde sürdürülebilir olması için geniş kapsamlı, dikkatli, katılımcı ve paylaşımcı olarak planlaması, sürecin etkin yönetimi ve izlenmesi de gereklidir. Aksi takdirde, bu faaliyetlerin geri dönüşü mümkün olmayan olumsuz etkileri ortaya çıkacak ve turizm bu alanları tahrip eden bir faktör haline gelecektir. İşte bu nedenle bu çalışmaya, “**DOĞA TURİZMİ GELİŞME (MASTER) PLANI**” çalışmasına lüzum duyulmuştur.

Bu hedef doğrultusunda planın ilk bölümlerinde yer alan metodoloji kapsamında Bölge Müdürlüğümüz liderliğinde bağlı illerimiz olan SİNOP, KASTAMONU, BARTIN, KARABÜK ve ZONGULDAK illerinde çalışmalar, etütler, literatür taramaları, çalıştaylar, anketler, birebir görüşmeler ve toplantılar yapılmıştır.

Daha sonra her il kendi özel durumu çerçevesinde ayrı ayrı ele alınmış analiz ve sentezler yapılarak il planları hazırlanmıştır.

BARTIN iline ait bu plan zamanla geliştirilebilecektir. Bundan sonraki aynı veya benzer konudaki çalışmalar için iyi bir altlık olma özelliği vardır.

Çalışmanın hayırlı neticeler doğurması temennisiyle.

ÖNSÖZ

Doğal alanlarda turizmin planlanması ve yönetimi çok önemli ve hassas bir husustur. Doğa turizmi planlaması; doğa turizmi arzının ve talebinin kırsal kalkınma yönünden analizi, talebin ve arzın miktarı ve şeklinin doğayı korumayı garantilemek için taşıma kapasitesi ile sınırlandırılması, SWOT ve benzeri analizlerden hareketle stratejik uygulama kararlarının alınması, kıyas metodu ile başarı faktörleri analizi, stratejiler ve Stratejik faaliyetler (eylem planı) gibi çalışma aşamalarını içermektedir.

Planlamada; Doğa Turizmi, Ekoturizm, Taşıma kapasitesi, Sürdürülebilir kalkınma, Kırsallık, Kırsal miras, Kırsal kalkınma, Ekosistem, Eşsizlik (Unique değer olma), İmaj, Markalaşma ve Kümelenme gibi kavramlar sıkça kullanılan terimlerdir.

Planlamada şu hususlara dikkat edilmiştir;

- 1.Doğa Turizmini geliştirme planlarının doğayı rant kaynağı olarak görmemesi,
- 2.Doğa Turizminden beklentilerin, uygulanabilir ve sürdürülebilir seviyeden daha fazla yükseltilmemesi,
- 3.Doğanın doğası ile oynanmaması ve karşılıklı zarar görme sonucunun çıkmaması,
- 4.Herkesin doğanın içinde sorumluluklarını bilmesi, başkalarına hatırlatması (otokontrol) ve kamu duyarlılığının gelişmesi,
- 5.Doğada yapılan tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması,
- 6.Doğa Turizminin ve değerlerinin garanti edilmesi açısından, doğayı etkileyen yatırımlarda doğaya pozitif ayrımcılık yapılması,
- 7.Doğa turizminden elde edilecek gelir imkânlarının kırsal kalkınma maksadına hizmet etmesi.

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1: DOĞAL ALANLAR, KIRSALLIK VE DOĞA TURİZMİ

1.1.DOĞAL ALANLAR, YÖRE İNSANININ GELENEKSEL HAYATI, KIRSAL KALKINMA, SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM ALTERNATİFİ ve SİNOP VİLAYETİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR DOĞA TURİZMİ

1.2.DOĞAL ALANLAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Kırsal alan, Kırsal kalkınma, Yöresellik ve Sürdürülebilir kalkınma

Kırsal alan

Kırsal kalkınma kavramı

Kırsal alan kalkınması

Yöresellik;

Sürdürülebilir kalkınma:

1.2.DOĞA TURİZMİ

1.3.DOĞA TURİZMİ GELİŞME STRATEJİSİ,

-Pazarlama stratejisi

-Turizm destinasyonu yönetimi;

-Ziyaretçinin izlenmesi ve ziyaretçi yönetim planı:

BÖLÜM 2: DOĞA TURİZMİ GELİŞİMİNE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

2.1 KAYNAK ANALİZİ

2.1.1 Kaynak analizinde ele alınacak unsurlar;

a. Doğal kaynaklar:

Seçkin doğal kaynaklar:

Seçkin doğal kaynakların halihazırdaki ekonomik kullanımlarının tanımlanması,

Kaynağın korunma durumu ve statüsü

İklim

Turizm gelişimi için potansiyel doğal kaynaklar

b. Kültürel kaynaklar:

c. Sosyo-ekonomik kaynaklar:

Altyapı

İnsan kaynakları

2.2 TURİZM POTANSİYELİ

Turizm talebi

Turizm arzı:

Konum faktörü

Doğal alanın kendine has özellikleri.

2.3 TAŞIMA KAPASİTESİ

Taşıma kapasitesinin elemanları;

Sosyal taşıma kapasitesi,

Ekonomik taşıma kapasitesi;

Ekolojik taşıma kapasitesi;

İdari/fiziki taşıma kapasitesi;

Fiziksel kapasiteyi değerlendirmek için aşağıdaki bilgiler gerekmektedir;

Psikolojik taşıma kapasitesi;

BÖLÜM 3

İLGİ GRUBU ANALİZİ VE YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

3.1 İLGİ GRUPLARI/PAYDAŞLAR

3.2 İLGİ GRUBU KATEGORİLERİ

3.3 İLGİ GRUBU ANALİZİ

3.4 TOPLUM TEMELLİ YAKLAŞIM

3.5 YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

BÖLÜM 4

4.1 BARTIN'IN TÜRKİYE VE BÖLGESİNDEKİ YERİ, COĞRAFI VE İKLİM ÖZELLİKLERİ, KIRSAL KESİM EKONOMİSİ

4.2 BARTIN'IN TARİHİ, KÜLTÜREL VE ARKEOLOJİK DEĞERLERİ

4.3 BARTIN'IN DOĞA TURİZMİ DEĞERLERİ(DOĞA TURİZMİ ARZI)

Bartın'ın Doğa Turizmi (Arzı) Değerleri ve Bilinirlik Değerlendirmesi

Doğa Gezisi Güzergahları:

BÖLÜM 5

5.1 BARTIN'DA SÜRDÜRÜLEBİLİR DOĞA TURİZMİ STRATEJİLERİ

Gelişme Stratejileri

Pazarlama Stratejisi

Ziyaretçi Yönetimi Stratejisi

İzleme ve Değerlendirme Stratejisi (Turizmin etkilerinin ve sürdürülebilirliğin izlenmesi)

5.2. PLANIN STRATEJİK UYGULAMA İLKELERİ:

Ek- UYGULAMA EYLEM PLANI

GİRİŞ

Doğa Turizmi Master Planı;

- Doğada yapılan etkinliklerin doğaya saygılı bir planla planlı şekilde yönetimi,
- Türkiye’de kitle turizminin yanında alternatif turizm türlerinin gelişmesini sağlamak,
- Türkiye tabiatının korunmasına destek verecek insan sayısını artırmak,
- Kırsal ekonominin güçlenmesini ve bu sayede köyden kente göçün yavaşlamasına katkı sağlamak,
- Şehirde yaşayan insanları doğayla buluşturarak ülke ve coğrafya bilgi ve sevgisini geliştirmek,
- Türkiye’deki insanların kırsal sahada yaşanan problemleri görüp, yaşayıp anlamasını sağlamak ve çözüm ortağı olmaları için fırsat sağlamak,
- İnsanları, doğanın karşı karşıya olduğu meselelere çözüm aramaya teşvik etmek,
- Ferdi tatmin ve mutluluğun artmasını temin etmek ,

Maksatlarını gerçekleştirmek üzere hazırlanmıştır.

Master planlar ana plan özelliği göstermektedir. Bu plan alt-uygulama planlarının ve projelerinin yapılması ile daha etkin olarak uygulama imkânı bulacaktır.

BÖLÜM 1

DOĞAL ALANLAR, KIRSALLIK VE DOĞA TURİZMİ

1.1 DOĞAL ALANLAR, YÖRE İNSANININ GELENEKSEL HAYATI, KIRSAL KALKINMA, SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM ALTERNATİFİ ve BARTIN VİLAYETİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR DOĞA TURİZMİ

Tabiatı korumanın geleceği kırsal alanların geleceğine, kırsal hayatın korunmasına ve sağlıklı yürüyen bir kırsal ekonomiye bağlıdır. Kırsal alanlardaki düşük ve dağınık nüfus ile beraber yetersiz gelir söz konusu olduğunda bu alanların turizm köyleri vb. faaliyetler için kullanılması söz konusu olacaktır. Bu tür girişimlerin önemli bir kısmı korunan alanlarda veya dışında yapılmaktadır. Bazı etkinliklerin koruna alanlara ve tabiata çok zarar verdiği de görülmektedir. Bu sebeple tabiatı korumakla görevli olan bizlerin çevremiz ile iyi bir proaktif ilişkiler içinde olmamız lüzumludur. Proaktif kişi/Kurum; ilişkilerde ve faaliyetlerde inisiyatifi eline alan kişi/Kurum demek olup tabiatdaki faaliyetlerin kontrolü için Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü taşra kuruluşlarının kırsal sahalarda doğa turizminin geliştirilmesinde öncü olması doğru bir harekettir.

11

Son yıllarda sivil toplum kuruluşları ve diğer kuruluşlar korunan alanlar, doğal alanlar, kırsal kalkınma, kalkınma için işbirliği gibi konuları tamamıyla farklı bir bakış açısı ile algılamaya başlamışlardır. Tabiat ve geleneksel kültürler üzerinde turizmin yarattığı olumsuz tesirler ve bunların neticesinde duyulan korkular kitle turizmine karşı alternatif çevre duyarlı turizmi ve tabiatı korumayı öne çıkarmıştır. Sürdürülebilir doğa turizmi ve ekoturizm yaygın turizm odaklı turizm endüstrisinin doğada yapmış olduğu tahribata karşı tabiatın korunması için bir umut olarak ortaya çıkmıştır. Algılamadaki bu değişiklik, doğal alanlar, korunan alanlar ve çevresinin bölgesel planlamasında turizme ilişkin proje ve çalışmaların giderek artmasına yol açmıştır. Bu sayede turizm, zaman içinde kırsal alanların kalkınmasında, yoksulluğun azaltılması ve yöresel kültürel zenginliğinin korunmasında anahtar bir kelime haline gelmiştir.

Doğa turizmi, kırsal ekonominin çeşitlendirilmesi, kırsal nüfus için yeni bir bakış açısı yaratılması, yoksulluğun ve kırsal göçün azaltılmasında en önemli seçeneklerden biri olarak görülmektedir. Ancak, turizmin yalnızca yerel ekonomi ile doğru şekilde

bütünleştirildiği takdirde beklentileri karşılayabileceği ve yöre halkı ile diğer ilgi gruplarına fayda sağlayacağı unutulmamalıdır.

1.2.DOĞAL ALANLAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

1980’li yıllardan itibaren Birleşmiş Milletler Çevre Programının (UNEP) çevre konularına ilişkin çalışmaları giderek artan bir etki yaratmıştır. Dünya Çevre Kalkınma Komisyonu’nun 1987 yılında tamamladığı çalışmalar sonunda “ortak geleceğimiz” adlı bir rapor hazırlanmıştır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde, çevre ve kalkınma konularına çok farklı yaklaşılması gerektiği bu raporda vurgulanmış olup, kalkınmanın ve insanlığın sahip olduğu kaynakların sürdürülebilir olduğuna değinilmiştir. Raporla ortaya kona “sürdürülebilir kalkınma” kavramı, insanların elinde bulundurduğu ve onlara muhtaç olduğu ekolojik, kültürel ve sosyo-ekonomik kaynakların nadir ve eşsiz olduğu görüşüne dayanmaktadır.

Bir sahanın sahip olduğu kaynaklar, çok farklı maksatlar için kullanılabilir. Örneğin, bir orman kereste imalatı için kullanılabilir, üzerindeki ağaçlar kesilerek tarım toprağı olarak kullanılabilir, korunan alan olarak kullanılabilir. Alanın ve alanda yaşayan yöre halkının özelliklerine bağlı olarak bu seçeneklerden bazıları uygulanabilir, bazıları ise kesinlikle uygulanamaz. Yalnızca korumacı bir yaklaşım içine girildiğinde doğru görülen seçenek ormanın el değmemiş eski haline bırakılması olsa da yöre halkı ve diğer iş gruplarının bu kaynakların sürdürülebilir kullanımı yaşam kalitelerini yükseltmek için ormandan hak iddia etmeleri mevzu bahisdir. Bu sebeple yüzde yüz sürdürülebilir kalkınmaya her zaman ulaşılmasa da bu hedef üzerine yoğunlaşılmalıdır. Doğal ve korunan kırsal alanlarda, geçmişten günümüze yerel topluluklar ile arazinin beraberliği çok önemli olmaktadır. Korunan alan ağı büyüdükçe korunan alan kavramının anlamı da değişmeye ve gelişme göstermeye başlamıştır. Bu gelişme içinde yöre insanların varlığı ve faydalanmalarının sürdürülebilirliği de öne çıkmaktadır.

Doğal alanlar ve korunan alanlar içinde yer aldığı bölgenin sürdürülebilir kullanımı, turizm, ekolojik tarım, hayvancılık, yeni bölgesel ürünler, sürdürülebilir ormancılık, hatta enerji üretimindeki yatırımlarla birlikte düşünüldüğünde daha başarılı olacaktır.

Doğal alanlarda faaliyetlerin açıklanmasında **Kırsal alan, Kırsal kalkınma, Yöresellik** ve **Sürdürülebilir kalkınma** gibi kavramlar değerlendirilmelidir, bu kavramlar şu şekilde açıklanabilir;

Kırsal alan: Şehir diye tabir edilen yerleşme sahalarının dışında kalan tarımla ilgili etkinliklerin yapıldığı alanları da içeren köy, mezra, kom vb. adlarla anılan insan yerleşimlerinin var olduğu alanları “kırsal alan” olarak tanımlayabiliriz.

Kırsal kalkınma kavramı: Kırsal kalkınma, küçük toplulukların içinde buldukları ekonomik, toplumsal ve kültürel koşulları iyileştirmek amacıyla giriştikleri çabaların devletin bu konudaki çabalarıyla birleştirilmesi, bu toplulukların tüm ülke insanlarının tümüyle kaynaştırılması ve ulusal kalkınma çabalarına tam biçimde katkıda bulunmalarının sağlanma süreci şeklinde tanımlanmıştır.

Kırsal alan kalkınması: Hem bir eğitim hem de örgütlenme işi olup kırsal alan, toplumun gereksinimlerinin göz önünde tutulması, kırsal alan kalkınma politikası ile ilgili planların alınması sırasında topluma zorla kabul ettirilmemesi gereken bir konudur. Toplum istediklerini elde etmedikçe kırsal alan çalışmalarına katılmayacaktır. Tarımsal çalışmalar, beslenme, eğitim, mesleki önderlik ve öğretim, kooperatifler, el sanatları, küçük sanayiler, sosyal güvenlik çalışmaları, planlama ve sağlık politikaları nitelikleri kırsal alan ve ülke planları ile bir bütünlük sağlamalıdır.

Yöresellik; Sürdürülebilir turizmin merkezinde bulunan bir kavramdır.

Sürdürülebilir kalkınma: Ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel kaynakların sürdürülebilir kullanımına dayanmaktadır. Burada ekolojik, ekonomik ve sosyo kültürel sürdürülebilirlik şartlarının tamamının sağlanması önemli olmaktadır.

Kırsal alanlar turizm ve boş zamanların değerlendirilmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Kırsal alan, turistlere sakin ve huzurlu bir seçenek sunmaktadır. 2005 yılında Fransız vatandaşları tatillerinin %52’sini ya bir ailenin yanında ya da bir arkadaşının evinde,%26’sı evlerinde geçirdiklerini ve %9’luk bir kısmı ise kırsal alanda ikinci bir eve sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Kırsal alanlar ayrıca doğa için önemli role sahiptirler. Tabii kaynakların korunması, biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesi, doğal felaketlere karşı koruma, iyi hayat şartlarının korunması ve doğal manzaranın korunması doğal çevre ile ilgili hususlardır.

1.3.DOĞA TURİZMİ

Sürdürülebilir kalkınma ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel kaynakların sürdürülebilir kullanımına dayanmaktadır. Sürdürülebilir turizmin gelişimi de sürdürülebilir kalkınma ile bağlantılı bir yaklaşımdır. Sürdürülebilir turizm gelişiminde turistlerin ve ziyaret edilen bugünkü ihtiyaçlarının, gelecekteki fırsatları koruyup

genişleterek karşılanması amaçlanmaktadır. Bu yaklaşım, ekonomik, sosyal ve estetik ihtiyaçların, kültürel bütünlüğün, gerekli ekolojik süreçlerin, sosyal ve estetik ihtiyaçların, kültürel bütünlüğün, gerekli ekolojik süreçlerin, biyolojik çeşitliliğin ve kırsal hayatı destekleyen süreçlerin devamını içermektedir.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün tanımına göre sürdürülebilir bir turizm gelişimi;

Çevresel kaynakların en iyi şekilde kullanılmasını sağlamalı,

Ziyaret edilen toplulukların sosyo-kültürel yapısına, gelenekselliğine saygı göstermeli,

Bütün ilgi gruplarına adil bir şekilde dağıtılan sosyo-ekonomik faydalar ile tutarlı ve uzun vadeli ekonomik faaliyetler ortaya koymalıdır.

Buna göre sürdürülebilir kırsal/doğa turizminin gelişme ölçütleri;

- a. Biyolojik çeşitliliğin korunması,
- b. Ekonomik tutarlılık,
- c. Kültürel zenginlik,
- d. Yöre halkının refahı,
- e. İstihdam kalitesi,
- f. Sosyal eşitlik,
- g. Ziyaretçi memnuniyeti,
- h. Yetkinin yerele doğru dağıtılması,
- i. Toplumun genelinin refah ve mutluluğu,
- j. Fiziki bütünlük,
- k. Kaynakların etkin kullanımı,
- l. Çevre temizliğidir.

Korunan alanlar açısından; tabiatın seçkin parçaları olan korunan alanlar ile turizm arasındaki bağ, korunan alanların tarihçesi kadar eskidir. Korunan alanlar turizme, turizm korunan alanlara ihtiyaç duymaktadır. Turizm korunan alanların kurulması ve yönetiminde göz önüne alınması gereken önemli bir bileşendir.

Aynı şekilde koruma altında olmayan flora ve faunanın tutunduğu tabiat alanlarına ve insanın yaşadığı sahalardaki yöresel kültüre de turizm bağımlıdır. Bu bağımlılık doğa ve

kültürün bozulmaması için tedbirler gerektirir. Bu tedbirlerin neler olacağını “sürdürülebilir kırsal kalkınma” ilkeleri çerçevesinde tespiti de lüzumludur.

Turizmin önemli bir ekonomik faaliyet olması ve tüm göstergelerin bu faaliyetin büyüme eğiliminde olacağı yönünde olması önemli bir husustur. Turizmdeki büyümeyle beraber sürdürülebilir turizm, ekoturizm gibi doğayla ilgili turizme olan talep artmış ve turizm ürünleri ile destinasyonlar çeşitlenmiştir. Turistlerin talepleri de değişmiş ve çeşitlenmiştir. Turistlerin talepleri konaklamada konforun sağlanması yanında, yöreye özgü kültürel değerler hakkında bilgi edinme, yöre halkıyla iletişim, bölgenin flora ve faunası, özel ekosistemler, doğal hayat ve bunların korunması da dahil olmak üzere daha sorumlu bir seyahat deneyimi kazanmak da söz konusudur.

Beklenen büyüme ve yeni eğilimler turizmi o kadar stratejik bir konuma taşımıştır ki, turizm eşiz özellikli doğal veya korunan alanların sürdürülebilirliğinin yanı sıra bu alanların çevresinde yaşayan yöre halkının kalkınma potansiyeline de müspet etki sağlayabilmektedir. Bu durumda turizm, doğal alanların korunması ve yöre halkı ile ziyaretçilerin çevre bilincinin artırılmasında kullanılacak çok önemli bir araç olabilmektedir. Dolayısıyla turizm sayesinde koruma çalışmaları için gerekli mali kaynakların kazanılmasının yanı sıra ziyaretçiler ile yöre halkına yönelik bilinçlendirme ve eğitim programlarının oluşturulması ve uygulanması gibi hedeflere de ulaşılabilmektedir.

En önemli husus; turizm faaliyetlerinin uzun dönemde sürdürülebilir olması için geniş kapsamlı, dikkatli, katılımcı ve paylaşımcı olarak planlanması, sürecin etkin yönetimi ve izlenmesi de gereklidir. Aksi takdirde, bu faaliyetlerin geri dönüşü mümkün olmayan olumsuz etkileri ortaya çıkacak ve turizm bu alanları tahrip eden bir faktör haline gelecektir. İşte bu nedenle bu çalışmaya “ DOĞA TURİZMİ GELİŞME (MASTER) PLANI” çalışmasına lüzum duyulmuştur.

1.4. DOĞA TURİZMİ GELİŞME STRATEJİSİ,

Yukarıda da bahsedildiği üzere, insan kullanımını bakımından hassas olan sahalarda turizm söz konusu olduğunda turizmin iyi planlanması ve yönetilmesi önemli olmaktadır.

Alışılmış turizm stratejileri ile Doğa Turizmi Gelişme Stratejisi arasındaki fark şudur; alışılmış yöntemler yukarıdan aşağıya bakış açısı ile uygulanmaktadır. Yani kararlar

merkezden alınmakta ve uygulanması için yerele taşınmaktadır. Yöre halkı katılımcı olamamaktadır.

Sürdürülebilir turizm ise aşağıdan yukarıya bir yaklaşım için gayret göstermektedir. Bu yaklaşımda yöre halkının beklentileri ele alınır, yönetime katılmasını sağlayıcı yapı kurulur, *yörenin kalkınma potansiyelini bünyesinde barındıran tabii değerlerin* korunması için kararlar ortak alınır ve karar almanın yanında uygulama ve izleme aşamalarında da yöre halkının becerilerini, bilgisini, en uygun şekilde kullanmak esastır. Bu yaklaşım yöre halkının, yerel otorite ve organizasyonların yetkilendirilmesine dayanır.

-Sürdürülebilir turizm gelişim aşamasında doğa ve çevresinin ortak çıkarları söz konusudur. Konaklama ve diğer turizm altyapıları mümkün olduğunca doğal alan dışında olmalıdır. Bu durum doğaya ve kültüre zararı en aza indirdiği gibi ev pansiyonları gibi faaliyetlerin yapılabileceği yöreye faydayı arttırabilir.

-Yöre halkı ve diğer bölgesel ilgi grupları turizm gelişiminde önemli ortaklardır, söz konusu gruplar turiste konaklama imkânı sunacaklar, sunacakları ürünün kalitesinin korunmasında da sorumluluk alacaklardır.

-Günübirlik ziyaretçiler yerine uzun süreli konaklamaya lüzum duyan turistlerle hedefleniyorsa, doğal ve kültürel mirasa dayalı **çekim noktaları**, el sanatları gibi faaliyetler ortaya konmalıdır.

-Doğal alanlar genellikle çok hassastır, bu sebeple ekolojik değerler, belirli bir saha ile sınırlı olmayacaktır. Geleneksel hayat, yerel kültür, kırsal sosyal ekonomik yapılar da aynı zamanda turizmin temel kaynağı olmaktadır.

-Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı'nın ilimizde doğa turizmine konu sahaların tüm ilgi grupları için anlamlı ve cazip bir bakış açısına dayandırılmasına esas olmalıdır.

-Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı'nda turizm doğayı koruma, kırsal kalkınma için bir araç olarak ele alındığından, *doğa turizmi yönetim planı* olarak ele alınmalıdır. Hâlihazırda olan turizm etkinlikleri de tartışılmalı ve değerlendirilmelidir. İlimizde sürdürülemez olan turizm veya gelir getirici çeşitli faaliyetleri de tanımlanmalıdır. Ayrıca iyi bir yönetim yapısı oluşturmak için tehditler ve fırsatları da değerlendirilerek ortaya çıkaracak bilgilere gereksinim vardır.

-Doğaya dayalı turizm yönetiminin entegre bir anlayışla (alan ve çevresinin sahip olduğu doğal, tarihi ve sosyo-ekonomik kaynakların bütüncül ele alınması) değerlendirilmesi de önemlidir.

-Turizm gelişimi genel olarak piyasa talebine göre yönlendirilir, bir alanın turizm potansiyelinin değerlendirilmesi, rekabetçi ve özgün bir destinasyon oluşturması için gerçekçi beklentiler ortaya konulmalıdır. Yüksek ekolojik değerlere sahip olan sahalarda yüksek turizm değeri içermeyebilir. Turizm, ancak doğru pazar ürünlerini hedeflediği zaman başarılı olabilir. Özellikle hassas tabiat alanlarında taşıma kapasitesi düşük iken, bu alanlardan beklenen faydalar yüksek olmaktadır. Taşıma kapasitesinin düşüklüğü sınırlı sayıda turist demektir. Bu sebeple taşıma kapasitesinin değerlendirilmesi de önemli olmaktadır.

-Entegre doğal alan yönetimi, Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı ile doğa ve turizm yönetimi için tüm ilgi gruplarının desteğini almayı hedefler. Tüm ilgi gruplarının etkin desteği önem taşır. Turizm gelişiminin karmaşık yapısı göz önüne alınırsa ilgi gruplarının etkin işbirliği oldukça önemlidir, planın herkes tarafından sahiplenilmesi ayrıcalık olacaktır.

-Sürdürülebilir kırsal kalkınma için kapsamlı bir vizyon belirlenmesine de ihtiyaç vardır.

-Pazarlama stratejisi de Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı'nın bir parçası olup, kalkınma ve rekabete açık Ürün-Pazar kombinasyonu için yaratıcı yaklaşımlar içermelidir. Pazarlar, hedef gruplar, turist sayısı, ürünler, hizmetler, yaratıcı yaklaşımlar bu stratejide yer almalıdır.

-Turizm destinasyonu yönetimi; yaygın bir stratejik yaklaşım olup, destinasyonu rekabete açık hale getirir, bir turizm pazarını iyi bir şekilde yönetmek, pazarlamak, bir destinasyonu rekabetçi yapabilmek için gereken tüm unsurları içeren bir rekabetçi yaklaşımdır.

-İyi tanımlanmış amaçlarla ve göstergelerle mantıksal bir çerçeve kurmak, ayrıntılı bütçe, mali portre ve ilgi gruplarının tümüne açık görev ve sorumluluklar veren bir iş planı hazırlamak gereklidir.

-Ziyaretçinin izlenmesi ve ziyaretçi yönetim planı: Mademki doğa gibi hassas bir sistemde çalışılıyor bu durumda turist ziyaretinin ilkelerini belirleyen bir ziyaretçi yönetim planı gereksinimi vardır. Aynı zamanda hem geri bildirim temin etme hem de taşıma kapasitesinin kontrolü için izleme programı da olmalıdır. Geribildirimler kalitenin artırılması, sunum taleplere uygun hale getirilmesi (iyileştirilmesi) ve hizmetteki aksamalarla doğadaki değişimlerin takibi için çok gereklidir.

Şu unutulmamalıdır ki; turizm, doğanın korunması için ortaya konan ana hedeflere ulaşılacağı garanti edildiği takdirde teşvik edilmelidir.

BÖLÜM 2

DOĞA TURİZMİNİN GELİŞİMİNE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

2.1 KAYNAK ANALİZİ

Gelişme planı ve stratejisi için öncelikle kaynak analizi yapılması zorunludur. Bir alanın sahip olduğu kaynaklar, o alanın kalkınması için bir sermaye veya potansiyel oluşturmaktadır. Bu kaynakların analizi de önemli veri ve bilgi oluşturulmasını temin etmektedir.

Ekolojik ve kültürel kaynakların yanında sosyo ekonomik özellikler de turizm gelişimi için önemli bir temel oluşturmaktadır. Örneğin kırsal turizmin tarımsal faaliyetleri desteklemediği durumlarda kırsal turizmin gerçekleştirildiği bölge hem kendi sermayesini hem de kırsal oma özelliğini kaybedecektir.

Gerek turizm potansiyeli gerekse taşıma kapasitesi turizm kaynaklarının mevcut durumuna bağlı olduğundan kaynak envanterinin yapılması gerekir.

2.1.1Kaynak analizinde ele alınacak unsurlar;

a. Doğal kaynaklar: Turizm gelişim için önemli olan yöreye özgü olan doğal kaynaklardır. Bu kaynakların hâlihazırdaki ekonomik kullanımları, korunma durumları, statüleri, iklim gibi turizm gelişimi için potansiyel kaynakların envanterini içermektedir.

Seçkin doğal kaynaklar: Turizm yalnızca korunan doğa parçaları ile ilgili değildir. Eşsiz manzaralar, dağlar ve nehirler gibi korunmayan türler de turizm için ilgi çekici olmaktadır. Örneğin ormandaki ağaçların üzerinde gezinen sincapları konakladığımız

evin penceresinden gözlemlemek son derece çekicidir. Bir orman öncelikli olarak odunculuk amacıyla kullanılsa da dağ bisikleti gibi bir aktivite için ortamı çekici hale getirmektedir.

Seçkin doğal kaynakların hâlihazırdaki ekonomik kullanımının tanımlanması:

Doğal kaynakların çok çeşitli kullanımları söz konusudur, ormanların odunculuk amaçlı kullanımı, nehirler ve göllerin sportif balıkçılık ve su sporları ve enerji üretmek için kullanımları gibi. Bu kullanımlardan bazıları gelenekseldir ve düşük etkilere sahiptir. Bazıları ise sürdürülebilir olmadığından turizm gelişimi için uygun değildir.

Kaynağın korunma durumu ve statüsü: Bazı doğal kaynaklar mevcut kanunlarla korunur. Bunların turizmde kullanımı da bu kanunlara uygun olmalıdır.

İklim; mevsimlerin dağılımı, ortalama sıcaklık, nem ve günlük ortalama optimal güneş ışığı, saatlerine bağlı olarak iklim analizi yapılmaktadır. Burada önemli olan iklimin farklı mevsimlerde turizm için elverişli olup olmadığıdır.

Turizm gelişimi için potansiyel doğal kaynaklar: Potansiyel kaynakların tespiti turizm planlaması için önemli ve özellikle yönlendirici olmaktadır. Tüm bu kaynakların envanter çalışmalarının haritaya aktarılması, turizm ürünleri ve hizmetlerinin gelişmesi ve altyapı ile tesislerin fiziksel planlaması için önemli olmaktadır.

b. Kültürel kaynaklar: Kültürel kaynakların envanteri doğal kaynaklara ilişkin çalışmalara benzerlik göstermektedir. Özellikle doğal ve kültürel kaynaklardan oluşan kombinasyonlar, turistler tarafından yüksek ilgi ile karşılanmaktadır. Kültürel mirasın korunmasının önemi konusunda farkındalık yaratılabilirse, sürdürülebilir turizm gelişimine ve doğa korumaya verilen destek artacaktır.

c. Sosyo-ekonomik kaynaklar: Altyapı, insan kaynakları ve farklı ekonomik sektörlerin bileşimini içermektedir. Bu konuda yapılacak envanter çalışması, birbiri ile bağlantılı birçok farklı unsurlar içermesi ve bu unsurların turizm gelişimi için ilk bakışta kavranamaması mümkündür. Bölgenin kalkınma potansiyelinde, sosyal ve ekonomik rekabet edebilirlik unsurları büyük öneme sahiptir. Yerel nüfusun turizme yaklaşımı, turizm sektöründe çalışma isteği gibi bazı unsurların turizm ile doğrudan ilişkisi bulunmaktadır.

Altyapı: Bir bölgenin turizmde rekabet edebilirliği ve kalkınma seviyesinin tespiti için altyapı kalitesi önemli bir göstergedir. Altyapının kalitesi, yerel nüfusun hayat kalitesini ortaya koymanın yanı sıra turizm gelişimi için de zorunlu bir şarttır. Alan, güvenli içme suyu, donanımlı sağlık tesisleri gibi temel unsurları içermiyorsa turizm gelişimi asla başarılı olamayacaktır.

Altyapının farklı unsurları için şartlar, kalite ve gelecekteki durum değerlendirilmelidir. Kaynak hâlihazırda turizm için mi kullanılmaktadır sorusu hem kaynağın turizm gelişimi için önemi konusunda hem de kaynak kalitesi hakkında göstergeleri ortaya koyabilmektedir.

- Su kaynaklarına yönelik etütler; kaliteli su kaynağının sağlanması, su kaynağının sürdürülebilir kullanımı ve su çıkarmanın çevresel etkisini de içerir.
- İletişim ağına yönelik etütler; turistlerin refahı ve turizm gelişimi için önemli olan cep telefonlarının da olmak üzere telefon ve internet ağlarının kalitesine yönelik etütleri içermektedir.
- Sağlık hizmetlerinin; kalite, miktar ve coğrafi dağılımı son derece önemlidir.
- Güç kaynaklarına yönelik etütler; elektrik şebekesi, ısınma ve yemek pişirme için enerji kaynaklarının varlığı önemlidir. Her ne kadar resmi standartlara göre planlansa ve tehlike içermese de turistler nükleer santrallerin yakınında konaklamamaktadır.
- Su ve toprak kirliliği etkisi olan atık su sistemleri önemli olup, bölgeye gelen turistlerin sayısı ile meydana gelecek atık su miktarı da dikkate alınmalıdır.
- Katı atıkların düzenli depolanması toplum için olduğu kadar çevre için de önemlidir. Katı atıkların görüntü kirliliğine de yol açması ayrı bir menfi etkisidir.
- Yol ağlarının durumu; çoğu turist tercihlerini yaparken en önemli etkendir.
- Güvenlik; kamu güvenliğini ve asayişini sağlamak turist güvenliği gibi unsurlar önemli olmaktadır. Aşırı kar yağışı, kanyon veya dağ kurtarma timlerinin olup olmaması da çok önemlidir.
- Politik istikrarsızlık ve suçlar; turist için caydırıcı etki yapmaktadır.

İnsan kaynakları; Bir bölgenin insan sermayesini ifade eden bu unsur, turizm gelişiminde anahtar etmenlerden biridir. İnsan kaynakları hem hizmeti hem de manevi nitelikteki kültür ve kimliği oluşturmaktadır.

İnsan kaynaklarına ilişkin etütler aşağıdaki unsurları içermelidir;

- Yöre halkının nüfusu,
- Göç vb. eğilimler,
- Demografik yapı,
- Aktif nüfus ve yapısı, eğitim seviyesi, potansiyel bilgi ve beceriler, açık fikirlilik, geleceğe odaklanma, çalışma ahlakı,
- Yöreye özgü geleneksel ekonomik faaliyetleri ve yöresel sanatları yapabilme,
- Turizm gelişimine ilişkin tutum, misafirperverlik duygusu, hizmete yönelim,
- Sosyal tutarlılık, esneklik, mevcut sosyal ilişkilerin kalitesi ve aralarındaki işbirliğini içeren sosyal yapı,
- Yerel kurumlar, idareler, yönetim, bürokrasiden kaçınma vb. hususlarla finansal kaynaklar ve yönetimleri,
- Alanın kültürü ve kimliği, alanda etkin görev alacak kişilerin ortak değerleri, ilgileri, yaklaşımları, algılama şekilleri, özel ilgi ve becerileri, özgün gelenekler, o topluma ait olma ve o toplumda yaşamaktan onur duyma gibi durumları içerir,
- Farklı ekonomik sektörler; söz konusu coğrafi bölgeye yoğunlaşma durumları, firma sayısı, ölçeği, ortalama karlılık, geleceğe yönelik bakış açısı, pazarları ve dış ilişkileri, sektörler arası işbirliği son derece önemlidir, tüm sektörler turizm sektörü ile ilişkili olabilmektedir.

Kaynak analizinin sonuçları; sürdürülebilir turizm yönetimi ve kalkınmada sermayeyi oluşturan kullanılabilir kaynaklara genel bir bakışı sağlamakla beraber, bölgenin mevcut kalkınma durumunu ve sürdürülebilirliğini değerlendiremeye yönelik bir resim sunmaktadır. Analiz aynı zamanda; bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına yönelik bir vizyon oluşturulmasını ve turizm gelişiminin diğer sektörlerle bütünleştirilmesini sağlayacaktır.

2.2 TURİZM POTANSİYELİ

Yüksek değerlere sahip doğal ekolojik sahalar her zaman yüksek turizm potansiyeli içermezler;

- Bazı doğa parçaları araştırma yapan uzmanlara, iyi eğitilmiş eko turistlere hitap etmektedir. Bu alanlar sayıca az olduğu için de sınırlı bir turizm potansiyeli içerirler,

- Bazı doğal sahalar, erişim, güvenlik gibi nedenlerle turistler için elverişli olmayan yerlerde bulunurlar,

- Ekolojik kaynakların kullanımlar karşısındaki duyarlılığı (taşıma kapasitesi), ziyaretçi girişinde kısıtlamalara sebep olmaktadır,

Bir sahanın daha fazla turist çekebilmesi için ihtimalleri ortaya koyan **turizm potansiyeli** önemli bir konudur. Turizm potansiyelinin tespiti için arz ve talebin ortaya konması gerekir. Bu potansiyel sınırlıysa başarılı bir turizm girişimini başlatmak imkânı olmayacaktır.

Turizm ekonomik bir faaliyet olduğundan ancak turizm pazarında sürdürülebilirliği için bir talebi karşılaması lüzumludur.

Turizme ilişkin motivasyon ve istekler değişkendir, kaynakların değeri aynı kalırken değişen tüketici davranışları turizm potansiyelini etkilemektedir. Dolayısıyla turizm potansiyeli tüketicinin bakış açısı (talebi) ile değerlendirilmelidir.

Turizm potansiyeline ilişkin veri toplarken, istatistiki veriler, anketler gibi yöntemlerle veri elde edilebilir, ayrıca derinlemesine görüşmeler, katılımcı gözlemleme, olaylar üzerinde çalışmalar ile veri elde etmek için kullanılan niteliksel araştırma metotları kullanılmaktadır.

Turizm potansiyeli için “turizm talebi” incelemesi aşağıdaki hususların tespiti ile yapılabilir;

- Halen yapılan turizm,
- Hâlihazırdaki turist miktarı,
- Her bir ziyaretçinin günde harcadığı miktar,
- Ortalama kalma zamanları,
- Turist profili,
- Dürtü analizi; hangi temel etmenlerin turistler için rol oynadığı,(doğa, kültür, sağlık, güneş, vb.)
- Benzer bir il veya saha ile kıyaslama yapılması, milli veya milletlerarası bir il ile kıyaslama yapılması ve neden o ilin tercih edildiği,
- Gelecekte rakip olacak iller hangileridir, nedeni,

“Turizm arzı” incelemesinde ise aşağıdaki hususlar öne çıkmaktadır;

- İlimizde bir uluslar arası havaalanı var mıdır veya yakın bir ilden yararlanma imkanı makul müdür?
- Alana ulaşım hangi araçlarla olur?(demiryolu, özel taşıt, genel taşımacılık, vd.), bunlara yaklaşım nasıl olmaktadır (kötü, yeterli, iyi gibi),
- Alana ulaşma durumu (kolay-rahatsız, çaba ile, zor ve tehlikeli)
- İle gelmek için yabancı turistler ülkemizden vize alıyor mu?
- Sahamızın istikrarlı bir yönetimi var mı?
- Güvenlik ve ulaşım açısından ne gibi problemler yaşanabilir?
- *Alt yapı incelemesi*; taşımacılık ağı, yerel yolun durumu(toprak, asfalt), anayolla bağlantısı, demiryolu ağı, yerel genel taşımacılığın yaygınlığı, program, ücretler, hat/duraklar, döngü patikaları, patikalar, yollar, işaret levhaları, genel enformasyon levhaları, araç-otobüs park kapasitesi, bilgi alma, tercüme kolaylıkları,
- *Yiyecek içecek ve barınma*; restoran sayısı, restoranların sınıflandırılması(iyi-sayısı, orta iyi-sayısı vb.)
- Hangi standartta yiyecek sunuluyor?(yüksek, yeterli, kötü)
- İl ve çevresinde ne tür barınma alanları var? (otel, hostel, yatak kapasitesi, rota üstü barınma kulüpleri, bungalov parkları, kamp alanı, diğerleri),
- Hangi standartlarda barınma sunuluyor? (yüksek, yeterli, kötü),
- İlinizin seçkin özellikteki doğal alanlarının özellikleri (sundukları ile tek mi?, biraz farklı mı?, diğer seçkin özellikli yerlere benziyor mu?),
- Alan turist gezi rotasına girecek şekilde turistlerin ilgisini çekebilecek diğer sahalara yakın mı? (diğer çekici sahalara yakın, orta derecede potansiyel, düşük veya yakında böyle bir potansiyel bulunmamakta),
- İlimizin alanlarında yaban hayatı; (bayrak tür, ilginç diğer türler, temsil edici yaban hayatı, farklı yaban hayatı izleme aktiviteleri, yürüyerek, botla, gözlem noktası ile vb.),
- Yaban hayatı izleme de tatmin edicilik durumu (garanti etme, genellikle, şans veya mevsime bağlı),
- Bölgedeki önemli yaban hayatının tanımı,
- Yardımcı tesislerin durumu (rekreasyonel, spor, diğer; durumu: kötü-yeterli-iyi),

Kaynakların turizm potansiyelinin değerlendirilmesi;

- *Doğal değerler:* (sahiller, sahil kayalıkları, kumullar, dağlar, ormanlar, korunmuş izole olmuş alanlar, şelaleler, göller, nehirler, mağaralar, yaban hayatı-hayvan-kuş, deniz canlıları, iklim, diğerleri),
- *Kültürel değerler;* (tarihi binalar, tarihi yerler, anıtlar, arkeolojik yerler ve koleksiyonlar, folklor ve gelenekler, el işleri, müzeler, sahne sanatları, sanayi mirası vd.)
- *Toplumun turizm potansiyeli;* (insan kaynakları; aktif nüfusun büyüklüğü ve yapısı, eğitim düzeyi ve profesyonel bilgi, beceriler, eğitimler, orijinal-karakteristik ve geleneksel özellikleri, ekonomik faaliyetler-sanatlar profesyonel olmayanlar dahil, resmi olmayan bilgi ve beceriler, turizm gelişimine yaklaşımlar, misafirperverlik anlayışı, hizmet eğilimleri, yerel kuruluş ve idareler ile yönetim, alanın kültürü ve kimliği,
- *Ekonomik kaynakların turizm potansiyeli;* (tarım, ormancılık, balıkçılık, sanayi ve diğer),
- *Altyapı;* (su sistemleri, ulaşım ağları, sağlık imkânları, ulaşım terminalleri, enerji kaynakları, kanalizasyon sistemleri, katı atık ve yok etme sistemi, caddeler/yollar, güvenlik sistemleri vd.)
- *İş ve hizmet altyapısı;* (fırınlar, kasaplar, bakkallar, süpermarketler, doğrudan satış yapan çiftlikler, kiralık araç, servis istasyonları, taksiler, otobüsler, kiralık bisiklet, kiralık spor malzemeleri ve bakımı, postaneler, bankacılık hizmetleri, doktorlar, dişçiler, eczaneler, kafe ve restoranlar, atm'ler, bankalar, diğer iş ve hizmetler.)

Turizm talebi; turizmin mevcut durumunun incelenmesi;

Ziyaretçi; boş zamanlarını geçirmek için bir yere gelen kişi olarak tanımlanabilir, turist ise alanda bir veya daha fazla gece konaklamaktadır. *Her turist bir ziyaretçidir, ancak her ziyaretçi turist değildir.* Dolayısı ile turist ve ziyaretçi sayılarının ayrılması gerekmektedir.

Ziyaretçi ve turist ayrımı farklı talepleri sebebi ile yapılmak durumundadır, ayrıca her ikisinin de farklı etkileri bulunmaktadır. Bir turistin ortalama harcaması alanda daha

fazla zaman geçirdiğinden, konaklamaya, ilave yiyecek ve içeceğe ödeme yaptığından genellikle daha yüksek olmaktadır.

Turizme ilişkin mevcut durumun ortaya konabilmesi için;

- Turist ve ziyaretçileri ayrı ayrı sayısı(yıllık, mevsimlik, aylık, haftalık, günlük),
- Son on yılda turistlerin/ziyaretçilerin değişimi,
- Ortalama kalış süreleri, konaklama ve ulaşım şekilleri önemlidir.

(Doğa turizm gelişme planımızda ana unsur turizm olduğundan; turizme ilişkin veri kullanılamaz olduğu hallerde ikinci en iyi seçenek olarak ziyaretçilere ait veriler üzerinden değerlendirme yapılması mecburiyeti doğmaktadır).

- Turist başına ortalama harcama,
- Grup hacmi ve düzeni,
- Turistlerin ağırlıklı yaş grubu,
- Yaptıkları faaliyetler,
- Ziyaret edecekleri-ettikleri yere ilişkin seçimleri,
- Memnuniyeti, deneyimleri ve para harcama şekilleri,
- İkinci ziyaretlerin yüzdesi ve sayısı,
- Kullanılabilir ilave veriler.

Talep incelemesinde ilimizi rakip olarak gördüğümüz veya bizimle rekabet eden benzer il veya illerle karşılaştırmak faydalı ve yerinde olacaktır.

Turizm arzı:

Konum faktörü; Bir ilin başka turizm pazarları ile ilişkili olarak nasıl konumlandığını, bir turistin alan ulaşmak için harcadığı zamanı, parayı/enerjiyi belirtir.

Bir saha ne kadar güzel olursa olsun, hedef grup tarafından kolayca ulaşılabilir değilse asla başarılı bir turizm gelişimi sağlanamayacaktır. *Yerel nüfusun değil turistlerin algılama durumu dikkate alınmalıdır.* Örneğin bakir alanları ziyaret etmekten zevk alan ve ilkel patika yollarla ulaşılan yerleri ziyaret etmek isteyen turistler için düşünülen uzak mesafeler için alanın sınırlı sayıda turist potansiyeli olacaktır.

- Uzun mesafeden gelen turistler için hava alanına uzaklık çok önemlidir,

- Tur operatörlerinin çoğu havayolu ulaşımını zorunlu görmektedirler, bu sebeple bağımsız turistler veya tur operatörleri hedeflenebilir,
- Tren, otobüs veya özel araçlarla erişim de konum faktörleri içinde önemlidir,
- Alana ziyaret iklim şartları açısından da kısıtlı imkânlarla neden olabilir,
- İle özgü yapılan bürokratik işlemlerin biktırıcılığı da önemlidir, sık sık güvenlik birimleri tarafından kimlik sorulmak, aranmak gibi,
- Turizm arzında; işaretlemeler, doğru yönlendirmeler, bilgiye ulaşma kolaylığı da önem arz etmektedir. Haritalar, broşürler, internet imkânı, kılavuz ve rehberler önemli bir arz faktörüdür.
- Yiyecek içecek sunumu ve konaklama arzı; Sunumun ürün ve hizmet kalitesi, hijyenik standartlar, özgünlük/otantik, yöresel olması, yer ve ürünlerin çeşitliliği, ortam ve konukseverlik önemlidir.
- Restoranların sınıflaması önceden yapılırsa turist için kolaylık olacaktır.
- Konaklama tüm türleri içerebilmelidir, ürün ve hizmetlerin kaliteli olması, özellikle hijyeniklik konaklamada çok önemlidir.

Doğal alanın kendine has özellikleri; Doğal alanların değer yaratması, kırsal kalkınmada rol oynaması beklentisi de son yıllarda öne çıkan bir görüştür. Doğal alanların alternatif kaynak kullanımına dönüştürülmesi için yapılan baskılar sonucu tehdit altında olduğu yerlerde devamlılığını sürdürebilmeleri, diğer alternatif kaynak kullanımları karşısında koruma ve kullanma dengesinin uzun dönemli ekonomik değerinin gösterilebilmesine bağlıdır. Tabiat ve kültürel miras, yaban hayatının gözlemlenmesi, yöreye özgü özellikler ve korunması gereken öncelikli türler, doğa ile ilgili çalışan ve doğanın kıymetini bilen eko-turistler için son derece önemlidir.

2.3 TAŞIMA KAPASİTESİ

- Belirli bir sürede (yıl, ay, hafta, gün, saat) bir bölgenin alabileceği ziyaretçi sayısı veya bölgenin kaynakları üzerinde istenmeyen veya planlanmamış etkilere sahip olmayan ve sürdürülebilir kalkınmayı tehdit etmeyecek düzeyde bir alanda aynı anda bulunabilecek ziyaretçi sayısı,
- Bir bölgenin, hayati önemde olduğu düşünülen değerleri, ekolojik süreç ve koşulları tehlikeye atmadan ve sürdürülebilir kalkınma imkanlarını azaltmadan belirli bir süre

boyunca destekleyebileceği insan faaliyetlerinin (ağaç kesimi, avlanma, tarım) ve diğer etmenlerin (örn: iklim değişikliği, kirlenme vb.) baskısı,

- Ziyaret edilen bir alan veya tesisin sahip olduğu kaynaklar üzerinde koruma amaçlarını tehlikeye atmadan, istenmeyen ve planlanmayan etkilere neden olmadan belirli bir süre (yıl, ay, gün, an) boyunca alabileceği ziyaretçi sayısı şeklinde tanımlanmaktadır.

Taşıma kapasitesi, *Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planında* önemli bir planlama aracıdır. Turizmin gelişimi ve korunmasında önemli bir kavramdır. Taşıma kapasitesinin analizi ve izlenmesi, yönetim kararları yönünden girdi sağlayacaktır. Taşıma kapasitesi sayesinde kullanımı sınırlamak, en elverişli ziyaretçi sayısını tamamlayarak müspet etkileri azamiye çıkartmak, olumsuz etkileri en aza indirmek mümkün olabilecektir. Kısaca *Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planındaki* “sürdürülebilirlik” taşıma kapasitesinin aşılması ile temin edilir.

Ziyaretçi sayısı ve etkinin büyüklüğü arasında doğrudan ilişki vardır. Ancak alan içinde tek tehdit unsuru ziyaretçiler değildir. Doğa için önemli olan tehditlerin tümünün birleşik etkisidir.

TAŞIMA KAPASİTESİNİN ELEMENLARI;

Sosyal taşıma kapasitesi,

Turizm için yerel tolerans limitleri olarak tanımlanmakta olup yöre halkı üzerindeki olumsuz etkilerinden ve ziyaretçiler ile yöre halkı arasındaki çatışmalardan kaçınılmasını içerir. Bu unsurun turizm gelişimi içerisinde anahtar rolü vardır. Yöre halkı turizmi desteklemezse kalkınma asla olmaz.

Yerel kabulü belirleyen temel etmenler, sosyal yapı ve kültürün hassaslığı, toplumun değişimin üstesinden gelebilme yeteneği, turizmin algılanışı, yöre halkı ile ziyaretçilerin ilişkileri, kullanıcı grupların davranışları, birbiri ile uyumu ve paydaş olmanın ekonomik ve toplumsal faydalarıdır.

Ekonomik taşıma kapasitesi;

Sürdürülebilir bir turizm gelişiminde turizm, ekonomik yapı ile bütünleşmiştir ve diğer sektörleri de desteklemektedir.

Ekonomik taşıma kapasitesi; turizm gelişimini sağlayan bir yerel ekonomi ve yerel ekonominin sürdürülebilirliğini sağlayan bir turizm gelişimi anlamına gelmektedir. Yani temel kıstas; turizm gelişimi ile yerel ekonomi arasındaki sinerjidir.

Ekonomik taşıma önemli olan iki unsur; Beklenen faydaları temin etmek için asgari turist sayısı ve ekonominin üstesinden gelebileceği azami turist sayısıdır.

Ekolojik taşıma kapasitesi;

Ekolojik taşıma kapasitesi, ziyaretçilerin/turistlerin ziyaret edilen alandaki ekosistemler, ikamet yerleri ve canlı türleri üzerinde ortaya koyduğu ekolojik zararlarıdır. Burada, ekolojik değerlerin, ziyaretçi akışlarının ve davranışlarının uzun süreli ve sistematik olarak izlenmesi ve veri toplanması önemli olmaktadır.

İdari/fiziki taşıma kapasitesi;

Fiziki taşıma kapasitesi aynı anda ve belirli bir zamanda müşteri olarak alınabilecek ziyaretçi sayısıdır. Bu kapasite, alana uygun insan sayısına, yani alanın büyüklüğü ve diğer fiziki şartlar (doğal, coğrafi koşullar ve hava şartları) ile turizm altyapısının kapasitesine dayanmaktadır. Burada temel göstergeler; kalabalık, kuyruklar ve trafik sıkışıklığıdır.

Fiziksel kapasite yönetiminin verimliliği ve etkinliği şu unsurlara bağlıdır;

- Organizasyon kaynaklarının kapasitesi (insan ve ekonomik kaynaklar vb. gibi),
- Ziyaretçi yönetiminin kapasitesi,

Fiziksel kapasiteyi değerlendirmek için aşağıdaki bilgiler gerekmektedir;

Bir sahanın ziyaretçi kullanımına/ turizm gelişimine karşı hassas olan kaynakları: Kırmızı liste ve endemik türlerin habitatları, alanın savunmasız olan diğer kaynakları, göçe hassas türler,

Ziyaretçi yönetimi de dahil olmak üzere yönetim amaçları ve hedefleri: Genel bir doğa koruma planı, amaçlar, hedefler ve doğa koruma politikası, tür koruma politikaları, bölgeleme sistemi, izleme sistemi,

Ziyaretçiler/turistler, turizm gelişimi ve etkileri üzerine veriler; tüm güzergahlar, tesisler, konaklama ve ziyaretçi/turist için olan etkinlikler ve detaylı haritalar, ziyaretçi sayısı, özellikleri, akımları, ziyaretçi modelleri, etkinlikler ve mevsime bağlı özelliklere ilişkin bilgiler vb., ziyaretçiler tarafından özel olarak gerçekleştirilen faaliyetler, ziyaretçi etkilerine ilişkin veriler, etkilerin izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin yöntemler, ölçütler ve göstergeler.

Coğrafi bilgi sistemleri (CBS) teknikleri ile bilgilerin gösterilmesi mümkündür.

Psikolojik taşıma kapasitesi;

Psikolojik taşıma kapasitesi bir alanın belirli bir zaman diliminde ziyaretçi deneyimleri üzerinde olumsuz etkilenmeye sebep olmaksızın kaldırabileceği maksimum ziyaretçi sayısıdır.

Ardıç Yaylası- Kumluca/Ulus-Bartın

Fotoğraf: Ercan YENİ

BÖLÜM 3

İLGİ GRUBU ANALİZİ VE YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

3.1 İLGİ GRUPLARI/PAYDAŞLAR

İlgi grupları, “belirli bir koruma ve sürdürülebilir kalkınma projesi ile ilgili olarak fayda sağlayan, projenin içinde yer alan veya söz konusu projeden olumlu ya da olumsuz etkilenen bireyler, gruplar veya organizasyonlar” olarak tanımlanabilirler.

Paydaşlar, bir problemi çözmek için sürdürülebilir doğa turizmi gelişimine ve amaçlarımıza ulaşmak için güvenebileceğimiz kişilerdir.

İlgi gruplarının hepsi sürdürülebilir doğa turizmi gelişimine ortak değildir veya olmaları gerekmez. Çünkü bir ortağın projeye olumlu bir bakışı, tutumu olmalıdır ve amaçlara ulaşmak için işbirliği yapmalıdır.

Bazen bir ilgi grubu projeye olumsuz bakabilir ve hatta aktif bir tehdit bile olabilir, ilgi gruplarını işbirliği yapılanlar haline getirmek onlara paydaş değeri verilmesi ile mümkün olur.

3.2 İLGİ GRUBU KATEGORİLERİ

Turizmde ilgi grupları;

- Yöre halkı, kişiler ve kurumlar,
- Alanla ilgili ilin sorumlu yöneticileri,
- Bölgesel yetkililer,
- Ulusal yetkililer,
- Turizm ofisleri, yerel turizm organizasyonları, konaklama ve hizmet sunanlar, taşımacılar,
- Turizmle ilgili sektörler,
- Tarım, ormancılık ve balıkçılık gibi farklı ekonomik sektörlerin temsil edildiği ticaret ve sanayi odaları ve el sanatları ile ilgili birimler,
- İşçi sendikaları, dernekler, STK'lar,
- Eğitim ile ilgili birimler,

3.3 İLĞİ GRUBU ANALİZİ

İlgi grubu analizi *sürdürülebilir doğa turizmi gelişme planının* ortaya konması ve uygulamasında yer alan farklı taraflara ilişkin genel bir izlenim sahibi olabilmek, niyet okumak için kullanılan bir araçtır. Yalnızca bir envanter olarak ele alınmamalıdır, *doğa turizmi gelişme planının* planlanmasında potansiyel ortaklarımızın kimler olduğunu ve hangi tarafla çelişkiler yaşayacağımızı bize bildirmektedir. Ayrıca projenin farklı seviyelerinde destek temini için de son derece elverişli bir analizdir.

İlgi grupları analizine dayalı olarak *doğa turizmi gelişme planının* yönetiminden sorumlu bir organizasyon oluşturulmalıdır.

Sürdürülebilir doğa turizmi gelişimi için, detaylı bir ilgi grubu analizi, ilgi gruplarının;

- Genel hedeflerini,
- Turizmden beklediği faydaları ve
- Turizmdeki rollerini tanımlamalıdır.

Bu maksatla Bartın'da 12 adımdan oluşan bir süreç başlatılmıştır. Bunlar;

1. İlgi gruplarının tanımlanması,
2. Her ilgi grubunun çıkarlarının, önceliklerinin ve değerlerinin belirlenmesi,
3. Her ilgi grubunun davranışlarının belirlenmesi,
4. İlgi grubunun gücünün ve ilgi grupları arasındaki muhtemel koalisyonlarının gücünün tahmin edilmesi,
5. İlgi gruplarının mevcut ihtiyaçlarının ne düzeyde karşılandığının değerlendirilmesi,
6. İlgi grupları ile birebir iletişimlerin başlatılması ve ilgi gruplarının güveninin kazanılması,
7. Ortak menfaatler, sinerji ve başarı unsurlarının tanımlanması,
8. Paydaşların bir araya getirilmesi,
9. Ortak hedef ve amaçların ve onlara ulaşmak için gerekli olan stratejinin ortaya konması,
10. Organizasyon çerçevesinin oluşturulması,

11. Uygulama (zaman çizelgesinin ve hedeflerin ortaya konması, iletişim organizasyonunun oluşturulması, ilgi gruplarına somut sorumlulukların verilmesi)
12. İzleme ve geri bildirim yapılması

Bartın Doğa Turizmi Master Planı çalışmasında aşağıdaki şekilde hareket edilmiştir.

1- İlgi grupları tanımlandı.

İL DOĞA TURİZMİ İLĞİ GRUPLARI ve PAYDAŞLARI
Kaymakamlıklar Ulus Kaymakamlığı, Amasra Kaymakamlığı, Kurucaşile Kaymakamlığı
Belediye Başkanlıkları Belediyeler Birliği Başkanlığı, Bartın Merkez Belediyesi, Amasra Belediyesi, Ulus Belediyesi, Kurucaşile Belediyesi, Abdipaşa Belediyesi, Kumluca Belediyesi, Kozcağz Belediyesi, Arıt Belediyesi.
Kamu Kurum ve Kuruluşları Orman ve Su İşleri 10. Bölge Müdürlüğü, DSİ 23.Bölge Müdürlüğü , Orman Bölge Müdürlüğü, Orman ve Su İşleri Bartın İl Şube Müdürlüğü Küre Dağları Milli Park Müdürlüğü, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Karayolları 15. Bölge Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Hizmetleri İl Müdürlüğü, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Başkent Elektrik İl Müdürlüğü, Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü, İl Müftülüğü
Üniversiteler Kastamonu Üniversitesi Bartın Üniversitesi Ankara Üniversitesi Gazi Üniversitesi Sinop Üniversitesi
Muhtarlıklar İlçelerdeki Köy Muhtarlıkları ve Mahalle Muhtarlıkları
Sivil Toplum Kuruluşları Bartın Dernekleri, İstanbul Hemşehri Dernekleri(İlçe ve Köy Dernekleri), ACDER, Bartın ve Amasra Turizm Derneği, Bartın'da Yaşayan Uluslular Derneği, KED Turizm Derneği, KETTDER
Turizm İşletmecileri Varol Otel, Astra Otel, Somaklı Tur,
Basın Ulusal ve Yerel Basın
Doğa Turizmi Yönünden Öne Çıkan İlçe/Köylerin Yöre Halkı

İlgi gruplarıyla taslak plan hazırlanmadan önce çok sayıda toplantı, görüşme, anket, yapılmış olup, taslak üzerinde yapılan en son toplantının katılımcıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ercan YENİ	Orman ve Su İşleri 10. Bölge Müd.	Bölge Müdürü
Funda GÜRLEYEN KURU	Orman ve Su İşleri 10. Bölge Müd.	Şube Müd.V.
Özlem GÜLNAR	Orman ve Su İşleri 10. Bölge Müd.	Biyolog
İlksen ATEŞOĞLU	Orman ve Su İşleri 10. Bölge Müd.Bartın İl Şube Müdürlüğü	İl Şube Müd. V.
İsmail KAYA	Orman ve Su İşleri 10. Bölge Müd.Bartın İl Şube Müdürlüğü	Müh.
Ahat DELİORMAN	Orman ve Su İşleri 10. Bölge Müd. Küre Dağları Milli Park Müd.	Milli Park Müdür V.
Hande Nur VAROL	Ulus Orman İşletme Müdürlüğü	Müdür V.
Doç. Dr. H.Batuhan GÜNŞEN	Bartın Ün. Orman Fakültesi	Yard. Doç. Dr.
Nimet GÜNGÖR	Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü	Şehir plancısı
Selma ÇELİKİYAY	Bartın Kül.Varl. Korm. Yaş. Der. Doç. Dr. Y. Mimar	DernekBşk
R. Çağrı ÖZOĞUZ	Ulus Orman İşl. Müdürlüğü	Orman İşl.Şefi
Sema OKCU	Ulus Belediyesi	İnşaat Müh.
Volkan KIVANÇLI	Bartın Belediyesi	Çevre Müh.
Ertan ORHAN	Gençlik Hizmetleri Spor İl Müd.	Şube Müdürü
Alişan KAHRAMAN	Kurucaşile Kaymakamlığı	Yazı İşleri Müd.
Kamil ŞEN	İl Kültür Tarım Müd. Şb. Md.	Şube Müdürü
Hasan CENGİZ	Amasra Kültür ve Turizm Dern.Başk.	Başkan
Cengiz KARABULUT	İl Gıd. Tar. Hayv. İl Müdürlüğü	İl Müd. Yard.
Hasan KAYA	Kurucaşile Kapusuyu Muhtarı	
Fuat DURSUN	İl Kültür Turizm Müdürlüğü	İl Müdürü
Bünyamin	Kurucaşile Eko Turizm Derneği	Dernek başkanı
Hasan İlhan ERGÜL	Kurucaşile Eko Turizm Eko Tarım	Yönetim
İsmail KAYA	Bartın Orm Su İşl. Şb. Müdürlüğü	Mühendis
İlksen ATEŞOĞLU	Bartın Orm. Su İşl. Şb. Müdürlüğü	Şube Müdürü
Ali Fuat ATİK	Ulus Kaymakamlığı	Kaymakam
Ercan YENİ	10 Bölge Müdürlüğü	Bölge müdürü
Ersin GÜNGÖR	Bartın Ün. Orm. Fakültesi	Öğr. Gör
Dr. Sevgi GÖRDÜM	Bartın Ün. Orm. Fak. Peyzaj. Mim.	Öğr. Gör.
Ali Osman KADINCI	Abdipaşa Belediyesi	İnşaat Teknikeri
Mustafa KARAMAN	Kozcağız Belediye Başkanı	Başkan
Galip ARSLAN	ACDER	Başkan
Pınar BOLLUKCU	Bartın Ün. Orman Fak. Peyzaj Mim.	Arş. Gör.
Oğuz Benkul BOLLUKÇU	Bartın Orman. İşl. Müdürlüğü	Orman İşl. Şefi

2- Her ilgi grubunun çıkarlarının, öncelikleri ve değerleri belirlendi. İlgili gruplarının istekleri şu şekildedir;

- Kaymakamlıkların, Belediye Başkanlıklarının, muhtarların, yöre insanının turizmden gelir beklentilerinin olduğu,
- Turizm işletmecilerinin daha fazla turist beklentisi olduğu,
- Kaymakamlıkların ve Belediye Başkanlıklarının Orman ve Su İşleri Bölge Müdürlüğü'nden yatırım talepleri olduğu,

- Kaymakamlıkların köylere hizmet götürme birliği kanalıyla turizm yatırımı yapabilme imkânı olduğu,
- Tanıtım eksikliğinin vurgulandığı,
- Kaymakamlıklar ve Belediyeler tarafından bungalov ev yapılması istendiği,
- Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yeşil ev temasının öne çıkarılmasının talep edildiği,
- Alan Kılavuzluğu kursunun faydalı bulunduğu ve talep edildiği,
- Özellikle pansiyonculuk kursu ve desteklenmelerin bulunduğu özelliklerde köylerde parasal destek ve hibe talepleri olduğu,
- Herkesin turizmde aktif talepleri olduğu,
- Yöreye yabancı turistlerin de gelmesinin istendiği,
- Gastronomi değerlerinin turizme kazandırmada bu değerleri öne çıkarmak gerektiği özellikle köylülerce dile getirildiği,
- Devremülk fikrine sıcak bakıldığı, uzun vadede profesyonel şekilde yapılması istendiği,
- Yöre insanının kendi oturdukları evde küçük dokunuşlarla apart şeklinde kiralamaya sıcak bakıldığı,
- Doğaya yönelik geleneksel doğa sporları (kızak, cirit vb.) etkinliklerinin turizm içinde değerlendirilmesi gerektiği,
- Bazı yerlerde turizm uygulamaları içinde termal tesislerin yapılması istendiği,
- Orman yan ürünlerinden ve dağ bitkilerinden elde edilecek besinlerin(kurutulmuş gıda, marmelat, reçel, pekmez vb.) turizm için kullanılabilir nitelikte olduğunun özellikle köylüler tarafından dile getirildiği,
- Acentelerin güçlendirilmesi gerektiği,
- Altyapının geliştirilmesine yönelik beklentilerin olduğu,
- Eskiden köylülerce gezilmiş yolların özellikle çoban yollarının görsel olarak turistik değer ifade ettiğinin köylülerce dile getirildiği,
- Yöre insanının 12 ay boyunca, yaz-kış turizm beklentisi olduğu,
- Doğa turizmi uygulamalarında rol almak isteyen yöre halkının diğer illerde uygulanan iyi örnekleri görmek istedikleri talep edildiği,

3- Her ilgi grubunun davranışlarının belirlenmesi çalışmasında şu neticeler alınmıştır:

- Özellikle yöre Belediye Başkanları ve Kaymakamlar hatta Valiler işbirliğine çok açıklardır. Her türlü yapılacak iş ve işlemlerde aktif rol almak istemekte bu yönde atılacak her adımda yardımcı olunacağı belirtmektedirler.
- Üniversite, toplantılara aktif katılım göstermiştir. Özellikle toplantılar sonunda mail ve yazılı ortamda katkılarda bulunmuşlardır. Bundan sonraki süreçte de destek ve katılımlarının devam edeceğini belirtmişlerdir.
- İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü çalışmalarımıza personel ve diğer imkânlarının pek fazla olmamasına rağmen çalışmalara destekleri görülmüştür.
- Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının da (özellikle Milli Eğitim Müdürlükleri ve Halk Eğitim Müdürlüklerinin) yöre halkının eğitimi, desteklenmesi ve becerilerinin geliştirilmesi maksadıyla programlar oluşturabileceklerini, hâlihazırda da halk eğitim kurslarında turizme yönelik hediyeelik eşya vb. materyali ürettiklerini belirtmişlerdir.
- İl Özel İdaresinin kaynaklarının turizm altyapısı iyileştirilmesi için kullanılabileceği imkanının da olduğu anlaşılmıştır.
- Turizmle iştigal eden restoran, konak, otel, pansiyon sahipleri, tur operatörleri ve alan kılavuzları özellikle Panparks Sertifikası almak, turizmden pay almak bu maksatla işyerlerini yeniden dizayn etmek, tanıtımda aktif rol almak aynı zamanda turizm konusunda eğitim almak istemektedirler. Kısaca daha kaliteli hizmet sunma yönünde isteklilik söz konusudur. Bazıları şimdiden dönüşümleri başlatmışlardır.
- Turizmle iştigal eden dernekler de doğa turizminin doğal değerlere saygılı olmak kaydıyla mutlaka uygulanması gerektiği, eko turizm de aktif faaliyette bulunan derneklerin daha ileri seviyede doğa turizminde rol almak istedikleri görülmüştür. Aynı zamanda derneklerin doğa turizmi, eko turizm içerikli çok sayıda projeye ve proje fikrine sahip oldukları görülmüştür. Dernekler sahalarını çok iyi tanımaktadırlar. Çeşitli doğa aktivitelerinde ve yöre tanıtımında bizzat rol almaktadırlar. Bu rol gönüllülük esasına dayanmaktadır.
- Yöre halkı turizm için çekince göstermemektedir. Hatta her türlü uygulamada var olmak istemekte ve pay alma beklentisi içindedirler.

4- İlgili grubunun gücünün ve ilgili grupları arasındaki muhtemel koalisyonlarının gücünün tahmin edilmesi,

Özellikle köylere hizmet götürme birlikleri ve STK lar arasında güçlü ve muhtemel koalisyonlar kurulabilir. Bunların projelerinin kendi kaynakları ve kalkınma ajansı, AB kaynakları vb. finans imkânları ile desteklenmesi mümkündür. Bugüne kadar bu şekilde başarılı uygulama örnekleri vardır.

Özellikle tanıtım maksadıyla Valilik (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) , Kaymakamlıklar ve Belediye Başkanlıklarının Orman ve Su İşleri Bölge/Şube ve Milli Park Müdürlüğü ile ortaklaşa başarılı çalışmalar yaptıkları bunun daha da geliştirilerek devam ettirilmesi imkânı bulunmaktadır.

Özellikle STK'ların bünyesinde görev alan kişilerin gönüllü tanıtım rehberlik yapabilecekleri görülmüş olup bunların alan kılavuzluğu eğitimi verilerek birlik halinde ve standartlandırılmış halde organize edilmeleri mümkündür.

Panparks sistemi içerisinde yer almak isteyen restoran, konak, otel, pansiyon sahipleri, tur operatörleri ve alan kılavuzları bu sistem içerisinde çok nizami ve işlerliği yüksek bir şekilde turizm organizasyonları, destinasyonlarının gerçekleştirilmesinde başarı vaat etmektedirler. Panparks birlikteliği yörede yeni açılım yapabilecek potansiyele sahiptir.

Muhtarlarla köy halkının köyde turizm geliştirilmesi fikri üzerine birlikte hareket etmesi de önemli bir harekete geçirici birlikteliktir.

İstanbul ve diğer büyük şehirlerde bulunan bu yöre insanları, bunların kurdukları dernekler gerek eğitim seviyesinin yüksekliği gerekse mali güç yönünden daha güçlü olmaları, genç insan kaynağına sahip olmaları ve ayrıca yöreleriyle ilgili projeleri gelecekte iş fikirleri ile ayrı bir potansiyel içermektedirler. Bunların yöre STK ları ve turizm aktörleri ile yapacakları işbirlikleri yüksek değer ifade edeceği gibi başarılı uygulama örneklerinin ortaya çıkması sağlanacaktır.

5- İlgili gruplarının mevcut ihtiyaçlarının ne düzeyde karşılandığının değerlendirilmesi,

- Turizm işletmecileri özellikle yaz sezonuna bağlı olan kısa süreli turizm faaliyeti turizm işletmecilerinin ihtiyaçlarını yeterli seviyede karşılamamaktadır.

- Turizm işletmecilerinin; tanıtım yapılması yönünde çalışmaların yetersiz olduğu, tanıtım ihtiyacının karşılanmadığı, yeterince turizm desteklerinden yararlanamadıkları anlaşılmıştır.
- Yöre insanları turizmden yeterli pay alamamaktadırlar. Turizm içerisinde rol alma çabaları olmasına rağmen bu çabaların karşılığı oluşmamıştır.
- Yöre insanları turizm faaliyetinde öncülük yapacak kişi ve kuruluşlarla ilgili beklenti içindedirler. Bu beklentiler kısmen ve çok az karşılanmıştır.
- Bazı yatırım yapma gücünde olanlar yöre de şekillenmiş, net olarak ortaya konmuş, fizibilitesi yapılmış projelerin olmaması, detay turizm planlarının olmaması sebebiyle bu yörede turizmde gelecek göremediği için yatırımlarını, başka yönlere, il dışına yönlendirmektedirler.
- Doğa turizmine hizmet edebilecek yöre halkına ait olan köy evlerinde küçük dokunuşlarla yapılacak restorasyonların devlet desteği ile yapılması beklentisi olduğu gözlenmiştir. Bu durumun kişilere sunulacak restorasyon örneği ile kendi imkanları ve/veya küçük bir katkı ile gerçekleştirilebileceği anlaşılmaktadır.
- Tur Operatörleri ve acentelerin yetersiz sayıda oldukları, A sınıfı seyahat acentelerinin az sayıda olmasının yanında doğa turizmi ile ilgili aktif rol almadıkları, bu hususta proje geliştirmedikleri anlaşılmıştır. Doğa Turizmi Master Planı çalıştay ve toplantılarında tur operatörleri ve acentelerinin doğa turizmi konusunda da faaliyette bulunabileceklerini fark ettikleri gözlenmiştir.
- Yöre insanı, turizmle iştigal edenler, turizmle ilgili fikirleri olanlar ve STK'larda çalışanlar özellikle alan kılavuzluğu eğitimi, turizm eğitimini almak istemekte, doğa turizmi ile alakalı iyi uygulama örneklerini yerinde görerek tecrübelerini arttırmak istenmektedirler.
- İlgili gruplarının tamamının yabancı dil eğitimine ihtiyaç duydukları, yetersiz düzeyde oldukları yabancılara yönelik turizm için bilgi altyapısının geliştirilmesinin gerekli olduğu, yabancı dil kurslarının açılarak yabancı dil eğitiminin verilmesi lüzumludur.
- Turizmin gıda ihtiyacının doğa turizmi konseptine uygun olarak organik tarım ürünlerinin yetiştirilerek temin edilmesi uygun olmakla birlikte yörede sertifikalandırılmış organik tarım uygulamaları yetersizdir. TATUTA Çiftlikleri

- örneğinde model-tip uygulamalarının gerçekleştirilerek yaygınlaştırılması talepleri vardır.
- Sivil toplum kuruluşları sayısının yetersiz olduğu görülmüştür. Var olanların da mali kaynakları yetersizdir. Üye sayısı azdır.
  - İl Özel İdaresinin doğa turizmine ayırmak için önceliklendirdiği ödenek, yatırım vb. kısıtlı miktardadır.
  - Küçük ilçe belediyeleri turizmi kalkınma için gerekli görmekle beraber yeterli turizm deneyimine sahip değildir.
  - Kalkınma ajansının turizm öncelikleri olmasına ve buna kaynak ayırmasına rağmen projeler için istediği şartlar tabana yaygın kaynak kullanımını engellemektedir. Aynı zamanda kalkınma ajansının ayırdığı toplam kaynakta yeterli büyüklükte değildir.
  - Yörede doğa turizmi ve turizm konusunda tecrübeli yeterli sayıda uzman yoktur.
  - Yöre insanı girişimcilik yönünden gerek mali gerekse bilgi yönünden yeterli seviyede olmadığı görülmektedir. Girişimci sayısı çok azdır. Girişimcilik eğitimine ihtiyaç olduğu görülmektedir. Özellikle bu yörenin insanı olup büyükşehirlere göç etmiş olanların yörede girişimlerde bulunması, ortaklıklar kurması gerekli görülmektedir.
  - Yöre insanı özellikle ayıdan şikâyet etmektedir. Aynı zamanda yol alt yapısının yetersizliği sebebiyle sağlık imkânlarından yararlanmakta güçlük çekmektedir. Yörede/kırsalda yaşamının zorlukları söz konusu olup bunun doğa turizmine de menfi etki yapacağı dile getirilmektedir.

6- İlgili grupları ile birebir iletişimlerin başlatılması ve ilgili gruplarının güveninin kazanılması için;

Köylere kadar gidilerek birebir görüşmeler, toplantılar, anket çalışmaları, çalıştaylar, kendilerinin sunduğu proje fikirlerini değerlendirme, projelere katılım sağlama, projelerde düzeltme ve iyileştirme yapma, örnek projeler üzerinde görüşme, saha gezileri, problemlerin tespiti ve kayıt altına alınması, iletişim içerisinde bulunma, alan kılavuzluğu, ev pansiyonculuğu gibi eğitimleri yapma, Panparks sürecini paylaşma, işbölümü yapma, güçlü yönlerini, fırsatları beraberce ele alma ve değerlendirme, birlikte karar alma, uygulamada rolleri

paylaşma gibi etkinliklerle güven temini sağlanmaya çalışılmış iletişim imkanları kurulmuştur.

7- Ortak menfaatler, sinerji ve başarı unsurlarının tanımlanması için;

Doğa turizminin yöre insanına fayda temin edeceği gibi doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve kullanımı yanında korunması için de bir araç olarak kullanılma imkânı olduğundan doğa turizmi ortak menfaatlerin birleşebileceği ortak payda olarak görülmektedir.

Doğa turizmi ortak paydasında buluşulup geliştirilmesine yönelik eylemlerin paylaşılması, uygulamaya konulması halinde turizmin geliştirilmesi, yöreye turizm gelirin girmesi ve korumanın etkinleştirilmesi süreçlerinde bir sinerjinin ortaya çıkacağı öngörülmüştür.

Çok sayıda paydaşın aynı hedefe (doğa turizmini gerçekleştirme hedefi) rol ve güç paylaşımında bulunarak ortak katılımcı mekanizmalarla yönelmesi önemli bir başarı unsurudur. Bu bölgede kırsal kalkınmanın sağlanması için, önemli bir şart olan birlikte hareket etme ve kaynakları aynı hedef için kullanma istekliliği mevcuttur.

8- Paydaşların bir araya getirilmesi için;

Yukarıda bahsedildiği gibi çok sayıda toplantı, görüşme, çalıştay yapılmış, paydaşların birbirlerini daha iyi tanımalarını sağlayacak ortam sağlanmış, iletişim araçlarından yararlanarak iletişim mekanizmalarının kurulmasına çalışılmıştır. Aynı zamanda toplantılarda bu plana konan eylemlerin gerçekleşmesinde rol dağıtımını da yapılmıştır. Paydaşların Doğa Turizmi Master Planı çalışmasına başlanmadan öncekine göre daha fazla işbirliğine eğilimli, daha net fikirlere sahip oldukları gözlenmiştir.

9- Ortak hedef ve amaçların ve onlara ulaşmak için gerekli olan stratejinin ortaya konması,

Gerekli olan stratejinin ortaya konması maksadıyla, bu planın gerek uygulama ilkeleri gerekse eylemler bölümünde ortaya konan stratejiler ve stratejik eylemler çerçevesinde ortak hedef ve amaçlara ulaşılması planlanmıştır. Doğa Turizmi Master Planının tamamı gerek olan stratejinin özünü yansıtmaktadır.

10- Organizasyon çerçevesinin oluşturulması,

Doğa Turizmi Master Planının gerçekleştirilmesi için paydaşlara yapılan işlerin uygulanması, kaynakların temini, zamanında gerekli eylemlerin yapılması, eğitimlerin gerçekleştirilmesi gibi tüm iş ve işlemlerin takibi, geri bilgilendirilmesi vb. hususlarda konsey benzeri Valilik Makamı emrinde ilgi grubu ve paydaşların temsilcilerinin katılımıyla bir yönetim/danışma organının oluşturulması karara bağlanmıştır. Bu organ **3.5 Yerel Organizasyonun Oluşturulması ve uygulama ilkeleri** bölümünde detaylı olarak anlatılmıştır.

Bu plan aynı zamanda Valilik Makamı onayı ile uygulamaya konacaktır. Planın uygulama alt planları (Atık Yönetim Alt Planı, Tanıtım ve Pazarlama Alt Planı, Alt Yapının Geliştirilmesi Planı, Ziyaretçi Yönetim Planı, Taşıma Kapasitesini İzleme, Uygulamaları Kontrol ve Geribildirim Alt Planı, Ürün Geliştirilmesi ve Tasarımı Alt Planı, Kapasite Geliştirme Alt Planı, İletişim Alt Planı, Güvenlik Alt Planı, Finans Temini Alt Planı, Kaynak Kullanımı Alt Planı, Maliyetlerim İzleme Alt Planı, Rekabet Edebilmenin Geliştirilmesi Alt Planı, Yenilikçilik/ İnovasyon Alt Planı, Girişimciliği Geliştirme Alt Planı, Ortaklar Arasında Otokontrol ve Hizmet Kalitesini Geliştirme Alt Planı, Toplam Kalite Yönetimi Alt Planı, Engelli Grupların Hizmete Erişimi Alt Planı, Kadın Emeğini Geliştirme ve Kadının Turizm Gelirinden Daha Yüksek Oranda Pay Almasının Sağlanması Alt Planı, Özel Gruplara çocuk/yaşlı/genç Pozitif Ayrımcılık Uygulamaları Alt Planı, Av Koruma ve Kontrol Planı, Biyogüvenlik Alt Planı , Çevresel Etkilerin İzlenmesi Alt Planı vb.) ayrıca yapılacaktır.

11- Uygulama,

Uygulama, zaman çizelgesinin ve hedeflerin ortaya konması, iletişim organizasyonunun oluşturulması, ilgi gruplarına somut sorumlulukların verilmesi çalışması eylemler bölümündeki faaliyet çizelgesinde yapılmıştır.

12- İzleme ve geri bildirim için;

İzleme ve değerlendirme birimi oluşturulmuştur. Bu birimde milli park yönetimi, kaymakamlıklar, bazı muhtarlar, gönüllüler, STK lar yer alacaktır. Eylemler bölümünde de belirtildiği üzere her faaliyetin izlenmesi önemli olmaktadır. Değişimin sınırlarının belirlenmesi, Panparks gerçekleştirme programının izlenmesi, çevresel etkilerin izlenmesi, ekonomik etkilerin

izlenmesi, sosyal ve kültürel etkilerin izlenmesi, sürdürülebilirliğin izlenmesi, uyumun izlenmesi, izlemenin raporlama ve geri bildirimlere dönüştürülmesi,

3.4 TOPLUM TEMELLİ YAKLAŞIM

Doğa Turizmi Gelişme Planı'nın hazırlanmasında toplum temelli yaklaşımın uygulanması ile;

- Yöre halkı için sürdürülebilir geçim kaynakları ortaya koymak,
- Toplulukların kendi yapılarını korumalarını teşvik etmek ve
- Doğal alanların koruma hedeflerinde yerel faydayı oluşturmak mümkündür,

Toplum temelli turizmin en önemli özelliği, doğal kaynakların kalitesi ile alanın kültürel mirasının bozulmamış ve mümkünse turizmle güçlendirilmiş olmasıdır. Doğal çevre üzerindeki olumsuz etkiler en aza indirilmeli ve yerel kültür korunmalıdır. Turizm, insanların kendi yerel kültürlerini yaşatma ve değerlendirmeye teşvik etmelidir.

3.5 YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

İlgi grubu analizine dayalı olarak, korunan alan ve çevresi için, Doğa Turizmi Gelişme Planını izlemek veya biçimlendirmek amacıyla, korunan alan yönetimi ve tüm ilgi gruplarının resmi işbirliğine dayalı bir organizasyon oluşturulmalıdır.

Bu işbirliği imzalanmış resmi bir dokümana dönüşebilir, Doğa Turizmi Gelişme Planını uygulamak, desteklemek, sorumluluklar ve karar verme esasları gibi hususlar düzenlenebilir.

Bu maksatla İlimiz genelindeki doğa turizmi faaliyetlerini bu plan çerçevesinde koordine edecek, takip edecek, aksamaları ve gelişmeleri raporlayacak, tavsiyelerde bulunacak Valilik Makamına bağlı olarak çalışan İL DOĞA TURİZMİ KONSEYİ kurulması uygun görülmüştür.

Bu konsey;

İL DOĞA TURİZMİ DANIŞMA/YÜRÜTME KONSEYİ
Başkan
Vali Yardımcısı
Üyeler
Turizm değerleri öne çıkan ilçelerin Kaymakamları ve Belediye Başkanları
Orman ve Su İşleri Bölge Müdürü
Küre Dağları Milli Parkı Müdürü ve İl Şube Müdürü
Orman Bölge Müdürü
İl Kültür ve Turizm Müdürü
Doğa turizmi yönünden güçlü ilçeleri temsilen 2 Orman İşletme Müdürü
İl Özel İdaresi Genel Sekreterliği'nde konuyla ilgili Müdür
Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürü
İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü
İl Mili Eğitim Müdürü
Üniversiteden varsa turizm ve orman fakültelerinden veya biyoloji bölümlerinden doğa turizmi ve doğa koruma ile alakalı birer öğretim üyesi
Kalkınma ajansını temsilen 1kişi
Turizmle alakalı sivil toplum kuruluşlarından en faal olanları temsil etmek üzere 3 temsilci,
Tur operatörlerinden/seyahat acentelerinden 2 temsilci
Otel işletmecilerini temsilen 1 kişi,
Pansiyonları temsilen 1 kişi,
Konakları temsilen 1 kişi
Restoranları temsilen 1 kişi,
Hediyelik eşya üreticilerini temsilen 1 kişi,
Doğa turizminin en yoğun yaşandığı 2 köyü temsilen 1 muhtar ve köy halkından 1 kişi

43

Konsey 6 ayda bir toplanacaktır. Alınan kararlar Valilik Makamı onayına müteakip uygulayıcılara gönderilecektir.

BÖLÜM 4

4.1 BARTIN'IN TÜRKİYE VE BÖLGESİNDEKİ YERİ, COĞRAFI VE İKLİM ÖZELLİKLERİ, KIRSAL KESİM EKONOMİSİ

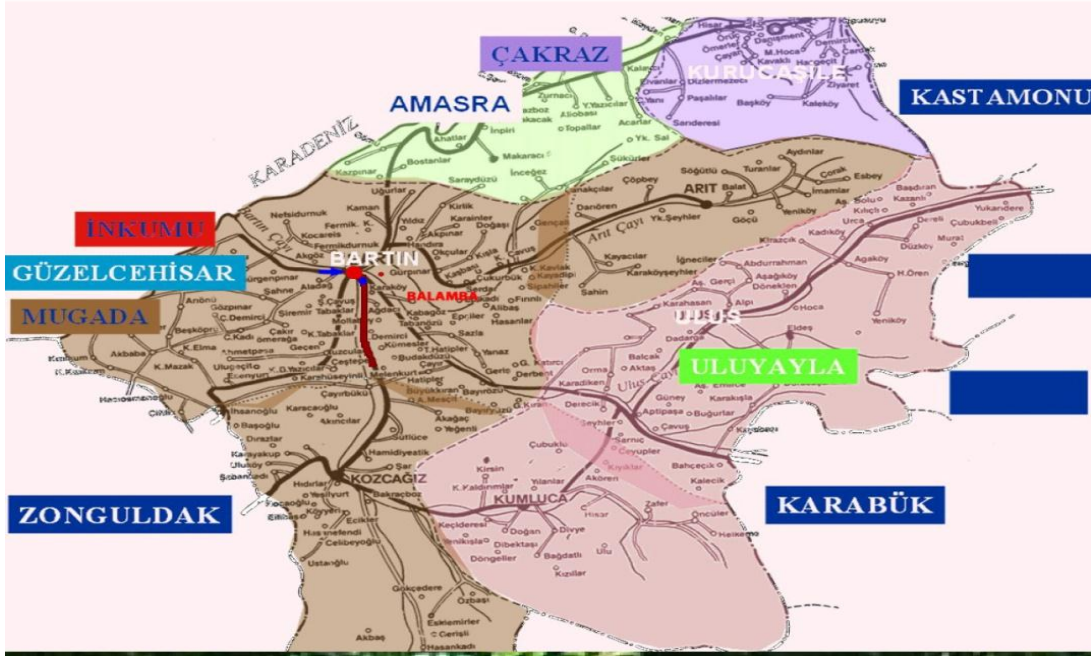
Bartın ili Batı Karadeniz bölgesinin, 41⁰ 53' kuzey enlemi ile 32⁰ 45' doğu boylamı arasında yer alır. Deniz seviyesinden yüksekliği 25 m.dir. Kuzeyini 59 km.lik sahil şeridiyle Karadeniz çevrelerken, doğuda Kastamonu, doğu ve güneyde Karabük, batıda ise Zonguldak illeriyle komşudur. Yüzölçümü 2.143 km²'dir.

Bartın ili; doğu, batı ve kuzeyden yüksekliği 2000 m.yi geçmeyen dağlarla çevrilidir. Dağlar, yüksek olmamakla birlikte oldukça dik, sahillere doğru sarp ve kayalıktır. En yüksek nokta Keçikıran Tepesi'dir.(1619 m.).En önemli dağları; Aladağ, Kocadağ, Karadağ, Kayaardı, Karasu ve Arıt dağlarıdır. Kent merkezini batıdan Aladağ, kuzeyden Karasu dağları ve doğudan Arıt dağları kuşatmaktadır.

Bartın Irmağı ve kolları tarafından derin bir biçimde parçalanmış arazi çok engebeli bir görünümündedir. Irmağın genişlediği alanlarda ve dağların oldukça dik yamaçları arasında dar ve derin vadiler yer alır. Kent merkezlerine inildikçe düz ovalar artmaktadır.

44

Ulus ilçesinde Uluyayla, Arıt beldesinde Zoni ve Kumluca beldesinde Ardıç (Gezen) ve Kokurdan yaylaları muhteşem doğa güzellikleriyle dağ ve yayla turizmi açısından önem arz eder.

Bartın ilinin konumu (www.bartın.gov.tr)

İklim: Bartın'da yazları sıcak, kışları serin geçen Ilıman Deniz İklimi (Karadeniz İklimi) hüküm sürmektedir. Denize yakınlığı ve pek yüksek olmayan dağ sıralarının kıyıya paralel oluşu, genellikle kıyı şeridi üzerinde sıcaklık farklarının azalmasına, nemin artmasına ve Balkanlardan gelen hava kütlelerinin etkisine neden olmaktadır.

Yıllık yağış miktarı **1040,0 mm**'dir. En yüksek sıcaklık 34,7 derece ile Temmuz ayında, en düşük sıcaklık ise -5,5 derece ile Kasım ayında gerçekleşmiştir. Yağışlı gün sayısı 146 gün, Karla kaplı gün sayısı 5, ortalama yıllık bağıl nem 80,6 olarak ölçülmüştür.

2012 Yılı Haziran ayı itibari ile toplam yağış miktarı **557,1 mm**'dir. En yüksek sıcaklık 35,2 derece ile Haziran ayında, en düşük sıcaklık ise -15,6 derece ile Şubat ayında gerçekleşmiştir. Yağışlı gün sayısı 91 gün, Karla kaplı gün sayısı 42, ortalama yıllık bağıl nem 78,9 olarak ölçülmüştür.

Akarsular: Bartın'ın en önemli akarsuyu, M.Ö.'ki yıllarda Parthenios adı ile anılan ve kente adını veren Bartın ırmağıdır. Bartın ırmağının iki ana kolunu oluşturan Kocaçay ve Kocanazçayı, Bartın merkezinde Gazhane Burnu'nda birleşip 14 km yol kat ederek Boğaz mevkinde Karadeniz'e ulaşır.

Kocanazçayı; güneyden doğup Kozcağız'dan kuzeye doğru akarken, 107 km uzunluğundaki Kocaçay; Kastamonu'dan gelip Ulus'tan geçen Göksu ve Eldeş Çayları (Ulus Çayı) ile bunlara katılan derelerden oluşur. Arıt ve Mevren Derelerinden oluşan Kozlu Çayı ile birleşen Kışla Deresi, Akpınar ve Karaçay Dereleri Kocaçay'ı besleyen akarsulardır. Diğer önemli akarsuları; Kapısu ve Tekkeönü Dereleri ile Ulus-Uluyayla'yı sulayan Ovaçayı ve İnönü Dereleridir.

Bartın Irmağı; 500 tonluk gemilerle Karadeniz'den kente kadar ulaşım yapılabilen Ülkemizin en önemli akarsuyudur. Akış hızı saatte 720 m. olup, denize her yıl 1.000.000.000 m³ su akıtmaktadır.

Deniz sahili: Bartın ilinin yaklaşık 59 km'lik bir sahil şeridi bulunmaktadır. Burada Amasra, Kurucaşile ilçelerinde bulunan sahil şeridi ile Merkez ilçenin başta İnkumu olmak üzere Mugada ve Kızılkum kıyılarında kıyı kumulları bulunmaktadır. Buralar deniz turizmine müsait alanlardır. Ayrıca bu kıyılar bozulmamış doğası ile yeşil ile mavinin bütünleştiği Türkiye'nin nadir yerlerindedir.

Bartın ilinin nüfusu; Bartın ülkemizin en fazla iç göç veren illeri arasındadır. İlde özellikle kırsal kesimde yaşayan nüfus, içinde bulunduğu geçim şartlarının yetersizliği sebebiyle göç etmektedir.

Günümüzde de devam eden göçler başta İSTANBUL olmak üzere ANKARA, İZMİR, KOCAELİ, ADAPAZARI ve KARABÜK gibi geniş iş imkânlarına sahip olan illere doğru olmaktadır. Göçlerle Bartın'ın kır-şehir nüfusu oranları arasındaki denge sürekli olarak şehir nüfusunun lehine değişmektedir. Bartın'dan daha çok genç nüfus göç etmektedir. Bu durum ilin kalkınmasının önünde büyük bir engeldir. Dolayısıyla yerel kalkınmayı sağlamak için göçleri engelleyecek tedbirlerin alınması gerekmektedir. Bu tedbirlerden biri olarak sürdürülebilir doğa turizmi; çeşitlerinin yörede uygulanması öne çıkmaktadır. Çünkü Bartın coğrafi özellikleri ve kırsal yapısı ile doğa turizmi için çok uygun özellikler göstermektedir.

İlçelere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu –yıllar itibariyle-

İLÇELER		2011	2010	2009	2008	2000	1990
BARTIN MERKEZ	Şehir Nüfusu	54.555	52.470	51.640	47.999	35.992	31.974
	Belde / Köy Nüfusu	87.247	88.723	89.341	89.613	94.500	101.968
	Toplam	141.802	141.193	140.981	137.612	130.492	133.942
AMASRA	Şehir Nüfusu	6.359	6.450	6.505	6.686	6.338	6.510
	Belde / Köy Nüfusu	8.784	8.914	8.976	8.955	9.784	13.347
	Toplam	15.143	15.364	15.481	15.641	16.122	19.857
KURUCAŞİLE	Şehir Nüfusu	1.696	1.744	1.733	1.712	2.074	2.034
	Belde / Köy Nüfusu	5.626	5.908	5.939	5.945	6.668	9.401
	Toplam	7.322	7.553	7.672	7.657	8.742	11.435
ULUS	Şehir Nüfusu	3.246	3.320	3.356	3.339	3.598	3.144
	Belde / Köy Nüfusu	19.778	20.328	20.959	21.119	25.224	37.456
	Toplam	23.024	23.648	24.315	24.458	28.822	40.600
BARTIN GENEL TOPLAMI	Şehir Nüfusu	65.856	63.984	63.234	59.736	48.002	43.662
	Belde / Köy Nüfusu	121.435	123.774	125.215	125.632	136.176	162.172
	Toplam	187.291	187.758	188.449	185.368	184.178	205.834

31.12.2011 TÜİK ADNKS SONUÇLARI (Şehir Nüfusu: İl-İlçe Merkezleri, Belde-Köyler)

Bartın nüfusunun yıllara göre değişimi

		2011	2010	2009	2008	2000	1990
BARTIN	İLÇE MERKEZİ	54.555	52.470	51.640	47.999	35.992	31.974
	ARIT BELDESİ	1.673	1.809	2.027	2.122	1.722	-
	KOZCAĞIZ BELDESİ	5.455	5.486	4.884	4.608	4.916	-
	HASANKADI BELDESİ	2.053	2.139	2.208	2.226	1.896	-
	KÖY NÜFUSU	78.066	79.289	80.222	80.657	85.966	101.968
	TOPLAM	141.802	141.193	140.981	137.612	130.492	133.942
AMASRA	İLÇE MERKEZİ	6.359	6.450	6.505	6.686	6.338	6.510
	KÖY NÜFUSU	8.784	8.914	8.976	8.955	9.784	13.347
	TOPLAM	15.143	15.364	15.481	15.641	16.122	19.857
KURUCAŞİLE	İLÇE MERKEZİ	1.696	1.744	1.733	1.712	2.074	2.034
	KÖY NÜFUSU	5.626	5.809	5.939	5.945	6.668	9.401
	TOPLAM	7.322	7.553	7.672	7.657	8.742	11.435
ULUS	İLÇE MERKEZİ	3.246	3.320	3.356	3.339	3.598	3.144
	ABDİPAŞA	2.731	2.750	2.805	2.729	2.717	-
	KUMLUCA	2.202	2.261	2.311	2.267	2.892	-
	KÖY NÜFUSU	14.845	15.317	15.843	16.123	19.615	37.456
	TOPLAM	23.024	23.648	24.315	24.458	28.822	40.600
GENEL TOPLAM	ŞEHİR NÜFUSU	65.856	63.984	63.234	59.736	48.002	43.662
	BELDE NÜFUSU	14.114	14.445	14.235	13.952	14.143	-

KÖY NÜFUSU	107.321	109.329	110.980	111.680	122.033	162.172
TOPLAM	187.291	187.758	188.449	185.368	184.178	205.834

31.12.2011 TÜİK ADNKS Sonuçları

ŞEHİR NÜFUSU: Bartın, Amasra, Kurucuşile, Ulus İlçe Merkezleri Nüfusu.

BELDE NÜFUSU: Abdipaşa, Arıt, Kumluca, Kozcağız, Hasankadı Belde Merkezleri Nüfusu.

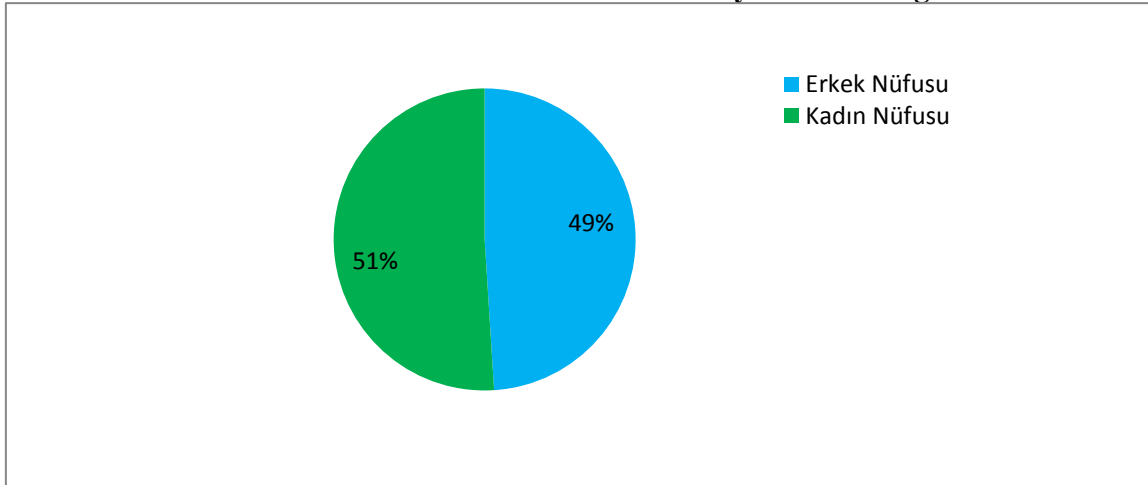
KÖY NÜFUSU: Belediye Teşkilatı Olmayan Yerleşim Yerleri Nüfusu

Genel değerlendirme yapıldığında, il nüfusu en fazla nüfusuna 1990 yılı sayımlarında ulaşılmış olup (205.834), bu yıldan sonra nüfus düşüş göstermiştir. Bu düşüş 2007 yılına kadar sürmüştür, 2007 yılından sonra nüfus tekrar artış göstermiştir. 2010 ve 2011 yılları arasında nüfusta çok büyük bir artış ve düşüş gözlenmemiştir.

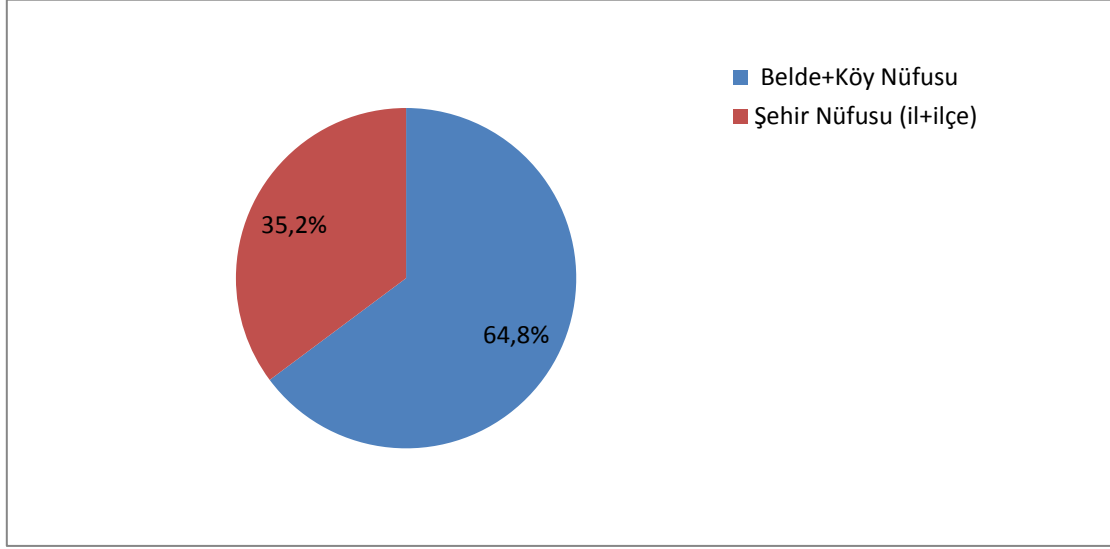
Bartın 2010-2011 yılında 6.560 kişi göç alıp, 7.619 kişi göç vermiştir.

Bartın ilinin nüfusu 31.12.2011 TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre 187.291'dir. Nüfusun 91.841 kişi ile erkekler % 49,04'ünü, 95.450 kişi ile kadınlar % 50,96'sını oluşturmaktadır.

31.12.2011 Bartın İli Geneli Nüfusun Cinsiyete Göre Dağılımı

31.12.2012 Bartın İli Geneli Nüfus Durumu

2011 TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre nüfusun % 35,16'ı (65.856 kişi) Şehirde, % 64,83'ü (121.435 kişi) kırsal kesimde yaşamaktadır (Kaynak; www.bartın.gov.tr).

Kırsal turizme destek açısından Bartın Tarımı:

Bartın il kırsal yerleşim deseni ülke genelinde olduğu gibi dağınık olmakla birlikte Karadeniz'e kıyı kırsal yerleşim deseninin karakteristiğini taşıyan dağınık, seyrek ancak birbirine yakın köy ve köy altı yerleşim birimleri olan mahallerden oluşmaktadır.

Bartın köy topluluğunun, ülkemizin diğer yörelerindeki köy topluluklarından farklı özellikleri bulunmaktadır. En önemli farklılık, kömür ve demir-çelik işçiliğinin getirdiği sanayi kültürü, eğitim düzeyinin yüksekliği, dış göç nedeniyle yurtdışı ilişkilerinin yoğunluğudur. İlin toplam nüfusunun yaklaşık %65'i kırsal kesimde yaşamaktadır. Bu köylerden de %95'i orman içi ve bitişindedir. Bartın kırsalı bitkisel ve hayvansal üretim açısından katma değeri yüksek alternatif birçok ürünün yetiştiriciliğini yapmaya oldukça müsaittir. Son yıllarda özellikle bodur meyvecilik, malçlı sistem çilek yetiştiriciliği, organik ahududu ve böğürtlen yetiştiriciliği, yem bitkileri, arıcılık, seracılık, kanatlı sektörü, kuruluşları gerçekleştirilen hayvancılık işletmeleri, uygulanan kooperatif projeleri, Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Hibe Programı uygulamaları ve tarımsal desteklemelerle gıda, tarım ve hayvancılık

sektörünün kırsal alanda artık geçimlik değil, ticari bir yaklaşım içerisinde üretimin düşünülmeğe başlanıldığının en somut göstergeleri olarak gözümüze çarpmaktadır. Hızla gelişen karayolları ağı, Saltukova Havalimanına yakınlığı, liman şehri oluşumuz ve tersine sağlanacak iç göç ile geri kazanılacak genç nüfus varlığımız kırsal alanın hızla gelişip kalkınması açısından en önemli güçlü yanlarımızdır.

Bartın'ın coğrafi konum özelliklerinin sürdürülebilir doğa turizmi için uygunluğu:

Bartın ili, Batı Karadeniz Bölümü'nde yer alan yeşil ve mavi tonlarının bir arada görülebileceği küçük şirin bir vilayettir. Dağlar, yüksek olmamakla birlikte oldukça dik, sahillere doğru sarp ve kayalıktır. Kuzeyini çevreleyen 59 km'lik sahil şeridiyle ve mesafe olarak yakın olması nedeniyle başkent Ankara Karadeniz'e bağlanmaktadır. Kent merkezini batıdan Aladağ, kuzeyden Karasu Dağları ve doğudan Küre Dağları kuşatmaktadır. Kentin ortasından geçen Bartın ırmağı menderesler oluşturarak ili Karadeniz' e bağlamaktadır.

Küre Dağları Milli Parkı Çöme Boğazı Mevkii

Foto: Ercan YENİ

Bölge ormanlarının üzerinde bulunduğu arazi II. Zamanın (Mezozoik) Kretase döneminde oluşmuş olup, ana kayanın sedimanter olduğu bilinmektedir. Kalker, kil, marn, şist, kum taşı, konglomera ve fliş oluşumlarına rastlanılmaktadır.

Yukarıda yazılan coğrafik konum, yer şekilleri, bitki örtüsü, kıyı ve dere oluşumları, dağlar ve peyzaj özellikleri Bartın İlini doğa turizmi uygulamaları yönünden elverişli hale getirmektedir. Şöyle ki: Küre Dağları eşsiz özellikleri sebebiyle Milli Park olarak ayrılmış ülkemizin nadide bir yeridir. Aynı şekilde Aksu Şelaleleri, Ulukaya Şelalesi, Ardıç, Uluyayla Yaylaları, Bartın Çayı gibi doğal oluşumlar da yüksek görsel özellikler içerdiği gibi turizm için kullanılabilirlik, turizm uygulamalarının yapılabilirliği hususlarında imkânlar sunmaktadır.

Siphiler Mağarası sütunlarından biri, 6m. çapındaki sütun Türkiye'nin en kalın mağara dikitidir.

Foto :Ercan YENİ

4.2 BARTIN'IN TARİHİ, KÜLTÜREL VE ARKEOLOJİK DEĞERLERİ

Tarihi

Bartın Adının Kaynağı: PARTHENİA” dan Bartın’a dönüşen adın kaynağı “PARTHENİOS” dur. Bartın Irmağının antik çağdaki adı olan Parthenios; Yunan mitolojisinde, Tanrıların Babası OKENAUŞ’ un çocukları olan yüzlerce tanrıdan birisi ve “Sular Tanrısı “ dır. ”Sular İlahı veya Muhteşem Akan Su “anamlarına gelir.

Antik çağda Parthenios adı verilen Bartın Irmağının kenarında kurulan Bartın Kentinin PARTHENİA adıyla anıldığı ve zamanla Bartın’a dönüştüğü yazılı kaynaklardan anlaşılmaktadır.

Eski Çağlarda Bartın

Bartın’ın ilk sahiplerinin, M.Ö.14.yy.da Gaskalar ve M.Ö.13.yy’da Hititler olduğu kabul edilmekte, daha sonra Bolu Havalisine yerleşen Bitinyalılar ile Kastamonu Havalisinde hüküm süren Paflagonya’lıların, sınırlarını Parthenios’a kadar Genişlettikleri böylece Bartın Topraklarının bu iki egemenliğin sınırları içinde yer aldığı bilinmektedir.M.Ö.12.yy. sonlarında Bithynie Bölgesindeki Bartın Friglerin, Paplagonie Bölgesindeki Amasra Fenikelilerin eline geçmiş, Fenikeliler; Amasra (Sesamos), Ereğli (Heraklia), Sinop(Sinope) ve Tekkeönü’nde (Kromna) ilk Sayda Kolonilerini oluşturmuşlardır.

Bartın Çayı

Foto: Ercan YENİ

M.Ö. 9.yy.da Akdeniz'deki güç dengelerinin bozulmasıyla Fenikeliler ve ortakları Karyalılar Amasra ve Kromna'yı terkettiler. Bartın ve çevresi,M.Ö.7.yy. sonlarında Kimmerlerin, M.Ö.6. yy.da Lidyalıların, M.Ö.547 yılında da Perslerin hakimiyetine girdi. 216 yıllık Pers döneminde Karadeniz Kolonileri Perslon dostluğu sayesinde uzun süre bu statülerini korudular.

M.Ö. 334 yılında, Makedonya Kralı İskender, Perslerin hakimiyetine son vererek bölgenin sahibi oldu. Bartın ve Ulus'un yönetimini "General Eumenes", Amasra ve Tekkeönü'nün yönetimini de Fridya Satrabına bıraktı. Ancak, Amasra yönetimi M.Ö.302-286 yılları arasında el değiştirerek Kraliçe Amastris tarafından yönetilmeye başlandı. M.Ö. 12. yy'dan beri Sesamos adıyla anılan kent 16 yıllık Kraliçe Amastris Döneminden sonra kraliçenin adını aldı.Bu dönemde; Kromna (Tekkeönü), Tios (Filyos-Hisarönü) ve Kyteros (Gideros) sitelerinden oluşan Symoikismos Siteler Birliğine Başkent oldu.M.Ö.286 yılında Kraliçe Amastris, oğulları tarafından bindiği gemi batırılmak suretiyle öldürülünce kent yeniden Eumenes'ce yönetilmeye başlandı.

Amasra ve Bartın çevresi yöredeki savaşlar sonrasında M.Ö.279 yılında Pontus Krallığının egemenliğine girdi.

İnküme Koyu - Bartın

Foto: Ercan YENİ

Bizans Döneminde Bartın ve Amasra

M.Ö. 70 yılında Anadolu'ya giren Romalılar Pontus Krallığının Egemenliğine son vererek yöreye sahip oldular. Roma döneminde Bitinya ve Pontusun Paflagonyadaki bölümü Bitinya-Pontus eyaleti olarak Satraplıkla yönetilmeye başladı. Amasra bu eyaletin Pontus bölümü başkenti oldu. M.S.395 yılına kadar Roma İmparatorluğu'nun, Roma-Bizans bölünmesi üzerine de Bizans'ın payına düşen Bartın ve çevresi uzun yıllar Bizans'ın hakimiyetinde kaldı.

Ortaçağda Bartın ve Amasra

Bartın ve çevresi M.Ö. 390 yıllarında Hazar hükümdarı Sahip Han komutasındaki Peçenek ve Kumanların, M.S. 798 yıllarında Abdülmelik komutasındaki Müslüman

Arapların, 800 yıllarında Selçukluların ve 865 yıllarında da Rusların yoğun akınlarına hedef oldu.

Türklerin yöreye ilgisi 1084 yıllarında başladı. Kutalmışoğlu Süleyman Bey'in Komutanlarından Emir Karatigin 1084 yılında Sinop, Çankırı, Kastamonu ve Zonguldak 'ı alarak yörede Bartın, Ulus, Eflani, Safranbolu ve Devrek'i de kapsayan bir Türk Emirliği kurdu. Ancak, 1086 yılında Süleyman Bey'in ölümü ve 1096 yılında başlayan 1.Haçlı Seferleri, Kuzeybatı Anadolu'ya yerleşen Türkler açısından ciddi sıkıntılar yarattı. Haçlı müttefiklerle Bizans arasında yapılan anlaşma sonrasında başta Amasra, Sinop ve Ereğli olmak üzere İstanbul'dan Samsun'a kadar tüm Karadeniz sahili yeniden Bizans'ın hakimiyetine girdi.

Bartın ve çevresi ise Bizans'tan sonra 11.YY sonlarında Anadolu Selçuklularının eline geçti.200 yıllık Selçuklu döneminden sonra 1326'da Kastamonu yöresine hakim olan Candaroğulları Beyliği ve 1392'den itibaren de Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde yer aldı.

Osmanlı Döneminde Bartın

1402 yılında yapılan Ankara Savaşı sonunda bir ara İsfendiyaroğlu Beyliği'nin eline geçen kent 1461 yılında tekrar Osmanlı Devleti egemenliğine girmiştir.1461 yılına gelindiğinde, Bartın ve Çevresi; Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde, Amasra ise Ceneviz Kolonisi idi. Anadolu'da Türk birliğini sağlamak Cenevizlilerin elinde bulunan Karadeniz ticaretini ve denizyolunu ülkesine kazandırmak amacıyla Kuzey Anadolu Seferine hazırlanan Fatih Sultan Mehmet Han, ilk hedef olarak Amasra, Kastamonu ve Sinop' seçti.1460 yılında, Fatih Sultan Mehmet Üsküdar'dan avlanmak bahanesiyle yola çıkarken, Mehmet Paşa Komutasındaki Osmanlı Donanması da denizden hareket etti. Fatih Bolu'ya geldiğinde Kastamonu ve Sinop yörelerine hakim olan ve Candaroğulları Beyliği'nin devamı sayılan İsfendiyaroğulları'nın Beyi İsmail Bey, padişaha kıymetli eşyalar göndererek bağlılığını bildirdi. Yoluna devam eden Fatih Ekim ayında Bartın'a gelip ordugahını bugünkü Orduyeri'ne kurdu. Donanmayla haberleşme sağlayan haberciler, Donanmanın Amasra açıklarında görüldüğünü bildirdiklerinde, Amasra üzerine yürüyen Fatih, Amasra'yı Ceneviz Senyoru'ndan kan dökülmeden teslim aldı.

Bartın, Osmanlı döneminin 1460-1692 yılları arasında Anadolu Beylerbeyliği'ne bağlı Bolu Sancağı sınırları içinde yer aldı. Bolu Sancağının kaldırılmasıyla 1692-1811 yılları arasında Voyvodalıkla yönetilen Bartın, 1811 yılında da Kastamonu Vilayetine bağlı olarak yeniden kurulan Bolu Sancağına bağlandı. Bu dönemde ticari potansiyeliyle bölgenin Pazar yeri olan ve Oniki Divan adını alan Bartın, 1867 yılında ilçe oldu. 1876 yılında da Belediye Teşkilatı kuruldu.

Cumhuriyet Döneminde Bartın

1920 yılında Zonguldak Mutasarrıflığına bağlanan Bartın'ın 1924 yılında Zonguldak'ın il olmasıyla birlikte bu ilin ilçesi haline gelmiştir. 07 Eylül 1991 tarihinde de 28.08.1991 tarih ve 3760 sayılı yasayla il statüsüne kavuşmuştur.

Bartın iline bağlı ilçelerden Osmanlı döneminde ilçe iken Cumhuriyetle birlikte bucak statüsüne düşürülen Amasra; 1987 yılında yeniden, Ulus; 1944 yılında, Kurucaşile; 1957 yılında ilçe olmuştur.

Bartın'ın halen Merkez, Amasra, Ulus ve Kurucaşile olmak üzere **4 ilçesi**, Artı Kozcağız, Kumluca ve Abdipaşa beldeleriyle birlikte **9 Belediye, 260 köyü** vardır .

Kültürel Yapı

Bartın, 3000 yıllık geçmişinden günümüze taşıdığı seçkin tarihi, kültürel ve folklorik değerleri ile olağanüstü güzellikler sergileyen doğal turizm kaynaklarıyla önemli bir cazibeye sahiptir.

Tarihi “Paphlagonia” bölgesindeki antik kentlerden Sesamos (Amasra), Kromna (Kurucaşile) ve Erythinoi (Çakraz) Bartın sınırları içindedir. Antik değerlerin en fazla görüldüğü antik kent Amasra'dır. Günümüzde, Bartın turizminde ilk akla gelen; Kültür ve deniz turizmidir. Kültür turizminde; özellikle Amasra'daki antik varlıklar, Deniz turizminde ise; son yıllarda ilgi çeken ve yoğunluk yaşayan İnkumu, Amasra ve Çakraz önemli turistik değerlerdir.

Bartın, halk kültürünün vazgeçilmez öğeleri açısından seçkin bir yere sahiptir. Yöre insanı, toplumsal değişimden etkilenmekle birlikte gelenek ve göreneklerini, halk

oyunları ve müziğini, giyimini, el sanatlarını, mutfak kültürünü ve yöresel şiveyi günümüze taşımasını bilmiştir. Bu folklorik değerleri; dostluk ve sevecenlik, dayanışma, mizah ve eğlenceyle, kısaca; özgün yaşamıyla bütünleştirmiştir. Gelenek ve göreneklerin en çarpıcı örnekleri, Garıla Pazarı ile uzun yıllar anılarda yaşayıp dilden dile dolaşan Bartın düğünleri ve topluca kutlanan Dini Bayramlarda görülür.

İnanışlar, gemi atması töreni, yöresel giyim-kuşam, el işlemleri, telkırma, dokumacılık, ağaç oymacılığı (çekicilik), gemi yapımcılığı, taş sac yapımı, yöre mutfağı, yerel etkinlikler ve kutlama günleri gibi aktiviteler ve sosyal öğeler Bartın canlı kültür hayatının vazgeçilmez parçalarıdır.

Kültür Turizmi

Amasra’da; Müze, Kale, Kuşkayası Yol Anıtı, Yeraltı Galerisi ve Kiliseler (Fatih Camii ve Sanat Evi) ile Roma Meclis Sarayı (Bedesten) kalıntıları,

Merkez ilçede; Aya Nikolas Kilisesi (Kültür Evi), Höyükler ile Osmanlı dönemi eserlerinden Camiler, Köprüler, Hanlar, Hamam ve Ahşap Bartın Evleri,

Kurucaşile’de; Kromna kenti kalıntıları olan Tekkeönü Kalesi, Mahzen ve Galeri ile Yedikuyular,

Ayrıca; Folklorik değerler ve Yöre mutfağı, Geleneksel El Sanatlarından 400 yıllık bir geleneği yansıtan Ahşap Yat ve Tekne yapımcılığı, Amasra’da Ağaç işleri (Oymacılık-Süsleme) ve Merkezde Tel Kırma ürünleri.

Kültürel ve Folklorik Değerler

Bartın sınırları içindeki Sesamos (Amasra), Kromna (Kurucaşile) ve Erythinoi (Çakraz) tarihi “Paphlagonia” bölgesindeki önemli antik kentlerdendir. Amasra, antik değerlerin en fazla görüldüğü kenttir.

Bartın merkezinde; Kemal Samancıoğlu Etnografya Müzesi,700 civarında etnografik eser barındırmaktadır. Fırınlı Kalesi, Çeştepe Höyüğü, Manastırtepe Tümülüsü, Manastırtepe Nekropolu, Deveciler Tümülüsü, Sivritepe Tümülüsü, Durnuk Kaya Mezarları, Güzelcehisar Lav Sütunları ve Kale kalıntıları, Halilbey, İbrahim Paşa, Hacı

Mehmet, İkramiye ve Şadırvanlı Camileri, Eski Kilise (Kültür Evi), Taşhan ve Okurhan, Kemer ve Orduyeri Köprüleri, Şadırvan, Osmanlı Hamamı, Eski Kütüphane Binası, İstiklal İlkokulu Binası, Eski Belediye Binası ve Kırtepe Çeşmesi önemli tarihi değerlerdir

Amasra ilçesinde; Ön Asya’da tek olan Kuşkayası Yol Anıtı, Amasra Kalesi; giriş kapısı, sur ve teras duvarları ile toplam 12 adet kale burcu, Kale üzerindeki armalar, Kilise (Fatih Camii), Şapel (Kültür Evi), Yeraltı Galerileri, Oyma Mağaralar ve Bedesten kalıntıları, akropol ve nekropol, Boztepe Mahallesi ve Ada Kütlesi, Kaleiçi Mahallesi, Bedesten Mevkii, Tavşan Adası, Tekketepe Mevkii, Direklikaya, Küçük Liman Antik Rıhtım ve Nekropol Alanı, Sanat Evi (Küçük Kilise), Tavşan Adası, Manastır Kalıntısı, Boztepe Mabet Kalıntısı, Roma Dönemi Köprüsü ve Su Kemerli, Şehir Hamamı, Kaymakamlık Lojmanı ve Bahriye Mektebi (Müze Binası), antik kentin görünen yüzleridir. Tiyatro (5000 kişilik), Forum, Şeref yolu, Yeraltı Çarşısı, akropol ve nekropol gibi bölümler toprak altındadır.

Kurucaşile ilçesinde: Tekkeönü kalesi ve kale içindeki Hisarkale Mahzeni, Ulus ilçesinde; Hasandede Türbesi, Şimşirli Baba Camii ile Mirzaşah (Ağa Köyü), Karahasan ve Kırktepeler (Abdipaşa) Höyükleri ile Bartın Merkezi, Amasra ve Ulus’taki sivil mimari örneklerinden Bartın Evleri (Tescilli konutlar) önemli tarihi değerlerdir.

Ulukaya Şelalesi -Ulus/Bartın

Foto: Ercan YENİ

4.3 BARTIN'IN DOĞA TURİZMİ DEĞERLERİ(DOĞA TURİZMİ ARZI)

61

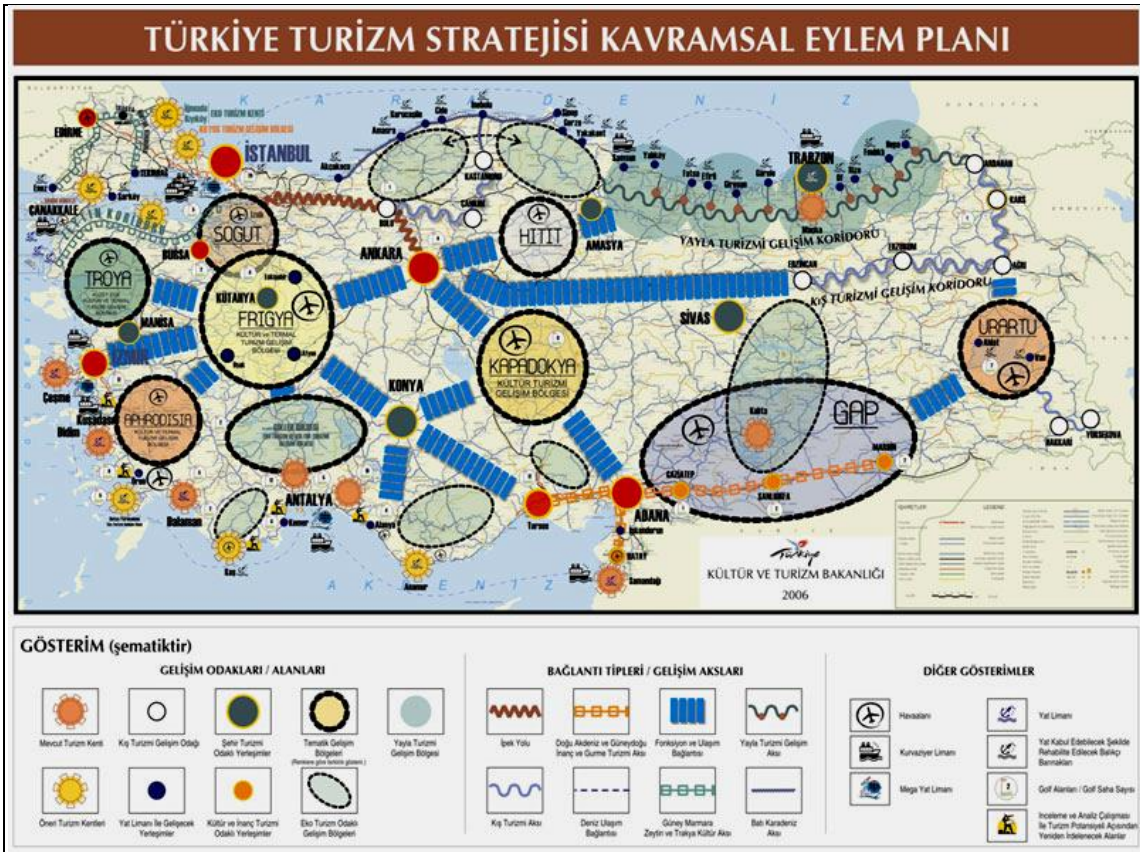
Bartın, doğanın armağanı olağanüstü güzellikte ve zengin doğal değerlere sahiptir. Dünya Doğayı Koruma Vakfı'nın "Dünyadaki 100, Ülkemizdeki 9 Sıcak Noktadan Birisi" olarak nitelendirdiği Küre Dağları Milli Parkı; kültürel ve folklorik özellikleri, büyüleyici doğal peyzaj, biyolojik çeşitlilik ve zengin yaban hayatı gibi görülmeğe değer öğeleri eşsiz bir manzara bütünlüğü içinde sergilemektedir. Küre Dağları Milli Parkı, dünyada seçkin ve iyi yönetilen milli parklara verilen PanParks Sertifikasını 2012 yılında almaya hak kazanmış ülkemizin ilk milli parkıdır. Bu haliyle saha tek başına yüksek doğa turizmi değeri ifade etmektedir.

İlimizde, birbirinden ilginç ekolojik değerler doğa turizminde birçok aktiviteye olanak sağlamaktadır. Görünümleri son derece güzel ve renkli doğal oluşumlarıyla Gürcüoluk Mağarası, 80 milyon yıllık doğal anıt niteliğindeki Güzelcehisar lav sütunları, doğa harikası yaylalar ile nitelikli peyzaj değerlere (şelale ve kanyonlar) sahip dağ ve doğa gezi alanları, doğa turizminde öne çıkmakta ve Bartın'ı bölgenin cazibe merkezi konumuna taşımaktadır. Ayrıca; yat ve su üstü sporlarına olanak sağlayan ırmak ile

doğa sporları parkurları, foto safari ve kuş gözlemciliği gibi sportif aktiviteler, diğer önemli turizm faaliyetlerdir.

Deniz turizmi içinde değerlendirilebilecek 59 km'lik kıyı kesiminde çoğu bakir olan plajlar; deniz- güneş-kum turizmi yanında yat ve su sporları için de önemli aktivite alanlarıdır.

İlimiz Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı'nda ekoturizm ve deniz turizmi odaklı gelişme bölgesi içine alınmıştır. Dolayısıyla bu doğa turizminin desteklenebileceği düşünülerek bir avantaj olarak değerlendirilmektedir.

Bartın, Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı'nda ekoturizm odaklı gelişme bölgesi içine alınmıştır.

Bartın'ın Doğa Turizmi (Arzı) Değerleri ve Bilinirlik Değerlendirmesi

Değerin bilinirliği;

Bölgesel seviyede B, Ülke seviyesinde T ,Milletlerarası seviyede: M

1-Millî Park ve benzeri sahalar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Küre Dağları Millî Parkı	Ulus, Kurucaşile, Amasra, Merkez	M
Balamba Tabiat Parkı	Merkez	B
Ahatlar Tabiat Parkı	Amasra	B

Bartın Millî Park ve benzeri sahalarına ait SWOT Analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
<ul style="list-style-type: none"> - Küre Dağları Millî Parkı'nın (KDMP) dünyaca ünlü bir millî park (Panparks üyesi) olması - Millî Park Müdürlüğü şeklinde tek elden yönetilmesi, - Küre Dağları Millî Parkı'nda Millî Park Yönetimi konusunda proje uygulanması, - Bu projenin dünyanın en başarılı 9 kalkınma projesinden biri olması - Proje deneyimi olan millî park yöneticileri - Küre Dağları Millî Parkı'nın ülkemizde de tanınırlığının olması, - Bartın İl Yönetimi, İlçelerin kamu ve yerel yönetimlerinin tamamının Küre Dağları Millî Parkı için yatırım yapma düşüncesi ve projelerinin olması, - Küre Dağları Millî Parkı'nın Uzun Devreli Gelişme Planının bitirilmiş olması, - Balamba Tabiat Parkı'nın (BTP) ulaşım yönünden avantajlı konumu, - Balamba Tabiat Parkı'nın yaz mevsiminde ağaçların altında açık alanı kullanma imkanlarına sahip olması, - Balamba Tabiat Parkı'nın geleneksel ziyaretçi kitlesinin olması, - Ahatlar Tabiat Parkı'nın konum olarak uygun yerde kurulu olması, ziyaretçilere Amasra'da yeni bir mekanda hizmet verecek olması,	<ul style="list-style-type: none"> - Küre Dağları Millî Parkı'nın çok geniş bir alanda kurulu olması, - Küre Dağları Millî Parkı çevresinde çok sayıda köy yerleşiminin olması, - Küre Dağları Millî Parkı'nın Müdürlük olarak yetersiz sayıda teknik ve idari elemana sahip olması, - Millî park civarında insan kaynağının yaşlı olması bazı avantajlar getirmekle beraber doğa turizmi yönünden rol almada zayıf kalması, - Millî park çevresinde konaklama tesisleri yapımı için gerekli sermayeyi ortaya koyarak asgari seviyede yatırım yapacak yatırımcıların bulunmaması, - Devlete bağımlı kırsal yapı, - Millî parkın koruma görevlisi sayısının yetersizliği, - Yakında yeterli yolcu yoğunluğuna sahip havalimanı bulunmaması, - Millî park içinde sürdürülebilir doğa turizmine hizmet edecek özellikle patika yol ve toprak araç yolu ağının yetersizliği, var olanların bakıma ihtiyaç göstermesi, - Balamba Tabiat Parkı'nın mesire yeri olma özelliğinin dışında cazip özelliklerinin olmaması,

- Alan Kılavuzluğu kursunun tamamlanarak alan kılavuzlarının yetiştirilmiş olması,	
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> - Küre Dağları Milli Parkı'nın Uzun Devreli Gelişme Planının tamamlanmış olması, - Küre Dağları Milli Parkı'nın bugünlerde Dünya ve Türkiye'de çok gündemde olması, - STK destekleri, - Halkın ve yöneticilerin etkin katılımı, - Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın ödenek gönderme yönünde politikalarının olması, - Coğrafi bilgi sistemlerinin gelişmesi - Ücretsiz/ücretli tanıtım fırsatlarının olması,	<ul style="list-style-type: none"> - Vatandaşların beklentilerinin sadece bazı bölgelerde yükseltilmiş olması, - Turizm yatırım taleplerinin ölçsüz olması ve muhtemelen yönetim planına aykırı olması, - Beklentilerin gerçekleşmemesi ihtimalinin varlığı, - Yerel yöneticilerin kırsal kalkınmada turizmi gerek ve yeter şart olarak görmemeleri, - Yerel yöneticilerin korunan sahalara korunan alan değil de turizm alanı olarak bakmaları, - Milli parkın yakınında olmasa da termik santral yapımı gibi projelerin varlığı,

Milli Park ve benzeri sahalara dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, **güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;**

- Bartın geneli itibariyle doğa turizmi henüz taşıma kapasitesine ulaşmamıştır.
- Bu sebeple kırsal kalkınma için lüzum görülmesi halinde turizmin geliştirilmesi ve daha da artırılması imkânı vardır.
- Turizm sahalarımızdaki etkinliklerde tabiatın öne çıkan özelliklerinin daha fazla insanlara sunan sürdürülebilir turizme yönelik uygulamalara ihtiyaç vardır. Bunlardan Ahatlar Tabiat Parkına manzara seyir terasları konularak görsellik değeri çok yüksek olan Amasra ve güneybatı manzarası ziyaretçilerin faydalanmasına sunulabilir.
- Ahatlar Tabiat Parkı Küre Dağları Milli Parkı'nda ziyaretçilerin yeme içme gezinme imkânlarını temin etmek amacıyla restoran, kafe gibi kolaylık tesisleri yapılması gerekmektedir.
- Milli park ve tabiat parklarımızda bisiklet yolları ve patikalarda yürüyüş aktif gezinme imkânlarının oluşturulması gerekmektedir.
- Küre Dağları Milli Parkı'nda bazı bölümlerin Açık Hava Doğa Eğitim Merkezi olarak planlanarak bu merkezde sertifikalı doğa eğitim programlarının oluşturulması tatil-doğa eğitimi temasıyla insanların tatil yapması ve aynı zamanda doğa eğitimi almaları sağlanmalıdır. Bu doğa eğitimleri yaz ve kış dönemleri için ayrı ayrı eğitim programları ile planlanması gerekmektedir. Doğa eğitimlerinin uygulanması doğa turizminde ek hareketlilik getireceği ön görülmektedir.
- Küre Dağları Milli Parkı ve çevresi doğa gezisi temasına uygundur. Buna ek olarak Amasra, Kurucuşile ve Ulus İlçelerinin gastronomi değerlerinin ilave edilerek ziyaretçilerin daha fazla yöre halkına gelir bırakması sağlanmalıdır. Aynı zamanda Bartın Merkez ve tüm İlçelerinde doğal ürünlerin ceviz, turşu, fındık, pekmez, kurutulmuş sebze, kurutulmuş meyve, konserve gıdalar, reçel, vb. ürünlerin turizm pazarında değerlendirmesi turizme ilave değer katacaktır.
- Turizmin ilimizde Amasra'dan çıkıp Küre Dağları yönüne, yaylalara yani kırsal kesime doğru gelişmesini temin edecek çalışmaların yapılması gerekmektedir.
- Güzelcehisar Bazalt Kayalıkları Sinop Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı gibi tescil edilip düzenlenerek ayrı bir çekim noktası olarak ele alınmalıdır.
- Aksu Sıra Şelaleleri yüksek görsellik ve doğa turizmi aktiviteleri için elverişli özelliklere sahip yıldız olabilecek nitelikte potansiyeli barındıran bir sahadır. Buranın tabiat parkı olarak tesciliyle beraber kolaylık tesislerinin yapılması ve insanlara planlı sunumunun gerçekleştirilmesi imkanı olacaktır.
- İlimiz Ulus İlçesi Uluyayla, Ardiç Yaylası ve Zoni Yaylası gibi yayla değerlerine sahip olup buralarda kış turizm teması ve yaz aylarında yaylada konaklama teması öne çıkacağı bir planlama ile ele alınmalıdır. Bu sahalardan Uluyayla ve Ardiç Yaylası'nın tabiat parkı olarak tescili gereklidir. Bu sahalarda, yaz-kış konaklamaları ve doğaya yönelik her türlü etkinlik için çok uygundur. Gençlik kampları, yaz okulları burada yapılmalıdır.
- Bartın genel itibariyle yaban hayatı gözlemi, kuş-kelebek vb. doğa fotoğrafçılığı, doğa gezisi, trekking, doğayla bütünleşmiş otantik köylere geziler, yayla gezileri, doğada konaklama, denizel etkinlikler yapma gibi yayla-orman-deniz-kültür gibi unsurları birlikte sunan çok değerli kapasiteye haizdir. Bu sebeple mevcut tescilli ve gelişme planları olan sahaların lüzumlu görülmesi halinde plan değişiklikleri yapılarak

yukarıda ön görülen tesis ve benzeri kolaylık tesislerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

- Doğa turizmi potansiyeli yüksek olduğu düşünülen tescil edilmemiş sahaların bir an önce tescillerinin ve planlarının yapılarak yatırım programına alınması gerekmektedir.
- Tescil edilmiş ya da tescili yapılmamış tüm sahaların doğa yürüyüşü trekkinglerle birbirine bağlanması gerekmektedir.
- Bartın'a gelen turistler daha çok Amasra ve İnkümu'na gelmektedir. Turistlerin buralardan dağ ve yaylalarda yüksek çekiciliğe sahip Küre Dağlarına yönlendirilmesi ve ek turist getirilmesi gerekmektedir.
- Bartın ilinde konaklama imkânlarının ev pansiyonculuğu, butik otel ve hostel tarzında geliştirilerek artırılması gerekmektedir.
- Bartın ilinin turizm imkânlarının milli ve milletlerarası alanda tanıtması için havayolu şirketleri, otobüs firmaları gibi ulaşım araçlarında sunulan dergilerde Küre dağlarından makale, yazı ve görsellerle bahsedilmesi, fuarlarda tanıtılması gerekmektedir.
- İlimizin doğa turizm potansiyelinin tanıtılması amacıyla Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nden teknik ve maddi kaynaklarının harekete geçirilmesi gerekmektedir.
- İlimize gelen yabancı turistlere yönelik ayrı bir tanıtım stratejisinin oluşturulması gerekmektedir.
- Yabancı turistlerin havayolu ile Ülkemize çekilmesinde Saltukova Havalimanı'nın güçlü yön olarak, İlimiz için büyük bir fırsat olarak ele alınması gerekmektedir.

Küre Dağları Milli Parkı- Arıt Bölümü

Foto:Ercan YENİ

1-Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları (YHGS)		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Sökü YHGS	Ulus	T-M (Av turizmi)
Avlaklar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Bartın-Kumluca Örnek Avlağı	Ulus	T-M
Yerleştirme Sahaları		
Boğaz Mevkii Sülün Yerleştirme Sahası	Merkez	B

Av turizmine ve av yaban hayatı değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, **güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;**

- Havaalanının yeterli uçuş yoğunluğuna ulaşması ile beraber ulaşım problemi çözüleceğinden, Bartın'ın avlak potansiyelinden daha verimli faydalanılacaktır.
- Av turistlerinin konaklama ihtiyacının avlaklara yakın bölgelerde nitelikli pansiyon ve benzeri küçük kapasiteli butik otellerle giderilmesi iyi bir çözüm olacaktır.
- Butik otel/pansiyon tarzı yapıların köylerde yapılmasının teşvik edilmesi kırsal kalkınma için uygun olacaktır, bu oteller yayla turizmi ve diğer turizm çeşitlerinin de konaklama altyapısını temin edeceklerdir.
- Yerel profesyonel av kılavuzu ihtiyacının 10. Bölge Müdürlüğü imkânları ile eğitim yapılarak giderilmesi, eğitilenlerin seyahat acentelerinde staj imkânlarının olması, yabancı dil eğitimini konuşma seviyesinde almaları faydalı görülmektedir.
- Bartın İl Şube Müdürlüğü'nün yaban hayatı bölümü mezunu personel bakımından güçlendirilmesi,
- Avlaklarda av sayısının artırılması için doğada av üretimi metotlarının tatbiki,
- Zorlu kış aylarında av kaynağına yem takviyesinin daha da arttırılması,
- Avlaklarımızın ve av kaynağının fuarlar, yaban televizyonu, av dergileri ve benzeri kaynaklarda, yerli ve yabancı av turizmi acenteleri ile görüşme yapılarak tanıtılması,
- Kırsal kalkınma maksadıyla, av turizmi uygulamalarından yöre insanının daha fazla pay almasına dayalı uygulamanın daha da geliştirilmesi sonucunda payın karşılığında yöre insanının av kaynağını sahiplenme, koruma ve gelişmesine katkıda bulunmaya yöneltecektir.

Bartın ili Karstik Yapıları: Kanyon, Mağara ve Şelaleleri SWOT analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
<ul style="list-style-type: none"> - Mağaraların Milli Park ve TP içinde olması, turizm için uygun ve planlanabilirliği, - Şelalelerin turizm için görselliklerinin bulunması, - Karstik yapı elemanlarının görselliklerinin yüksek olması, - 2 adet mağaranın haritalandırılmış olması, - Yerel yönetimlerin sürekli desteklemeleri, - Ulukaya Şelalesinin Küre Dağları Milli Parkı Ulus Ziyaretçi tanıtım merkezine ve yerleşime yakın olması, - Aksu şelaleleri sıralı halinin dikkat çekici olması, - Alan kılavuzu eğitimlerinin başlaması,	<ul style="list-style-type: none"> - Mağaraların bir kısmı henüz ziyaretçi kabulüne uygun hale getirilmemiştir. - Kanyon, dağ ve mağara kurtarma timi olmaması, - Bölgede kanalizasyon sularının derelere verilmesi, - Mağaraların doğal yapısının korunmasında(Sarkıtların kırılması, içinde ateş yakılması gibi) problemler, - Mağaraların dağınık bir coğrafyada ve zor ulaşılır olması korunmasını zorlaştırmaktadır, - Keşif yapacak yeterli eleman ve uzman görevli olmaması, - Statüsü olmayan karstik yapılarla ilgili turizm yatırımı yapmak için yasal imkânların kısıtlı olması,
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> - Küre Dağları Milli Parkı'nın dünyaca tanınırlığı ve PANPARKS üyeliği, - Tanıtım yapmak için objenin var olan yüksek potansiyeli, - Ulaşım imkanlarının bazı mağaralar da çok müsait olması, - Ulukaya, Gölderesi ve Aksu Şelalesinin henüz çevre düzenlemesinin yapılmamış olması nedeniyle yoğun ziyaretçi çeken benzeri yerlerdeki sorunların burada yaşanmasının önüne geçilebilecektir.	<ul style="list-style-type: none"> - Akarsularda, Hes projelerinin talebinin bir akım haline gelmesi. - İnsanların mağara merakı ve tahrip etmeleri, kirletmeleri, - Sarkıtları kırma merakının yaygınlığı, - Bilinç eksikliği, - Hazine avcılarının varlığı, - Yarasa gübresi ticareti, - Mağaraya ziyaretçi etkileri sebebi ile katı atık sorunu, - Bölgede bazı kamu yöneticilerinin turizm bilgi ve becerisi olmadan giriştikleri faaliyetler, - Sahada ve mağaralarda ölüm ve yaralanma riskinin yüksek oluşu,

Küre Dağları Milli Parkı Kemerli Mağarası Ulus Bartın

Foto: Ercan YENİ

JEOLOJİK OLUŞUMLAR		
Mağaralar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Gürcüoluk Mağarası	Amasra	B-T
Sipahiler Mağarası	Merkez	B
Kemerli Mağarası	Ulus	B
Kanyonlar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Karadere Kanyonu	Merkez	B
Ulukaya Kanyonu	Ulus	B
Şelaleler		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Aksu Şelaleleri	Ulus	B
Ulukaya Şelalesi	Ulus	B-T
Gölderesi Şelalesi	Kurucaşile	B
İlginç Kayahklar		
Güzelcehisar Lav Sütunları	Merkez	B

Kanyon, Mağara, Şelale ve diğer Karstik değerlere dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- Bartın'ın karstik yapılarının tanıtımında ve hatta Bartın'ın tanıtımında Mağara ve şelalelerin öne çıkarılması çekici bir değer yaratacaktır,
- Şelalelerin görselliklerinin ve buldukları yerin etkileyici olması nedeni ile, turizm destinasyonlarının odağı haline getirilebilir. Özellikle sıralı Aksu şelaleleri ve Ulukaya Şelalesi, Ulus ilçesinin bulunduğu kısmı turizm yönlendirmesinde ana temel değer haline getirecektir,
- Yürüyüş rotalarının detaylandırılması ve gerekli olan yerlerde yürüyüş platformlarının konulması, işaretlemelerin tamamlanması,
- Diğer doğa ve kültür turizmi değerlerinin birbirini destekler mahiyette planlanması lüzumludur,
- Destinasyonları destekleyici konaklama altyapılarının teşvik edilmesi için İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün gerekli çalışmaları başlatması gereklidir,
- 10. Bölge Müdürlüğü'nce eğitimi başlatılan Milli Park Alan Kılavuzluğu çalışması önemli bir boşluğu doldurmuş olacaktır, yeterli sayıya ulaşıncaya kadar devam edilmesi,
- Turistlerin can güvenliği sebebi ile Dağ, Kanyon ve Mağara Kurtarma Timlerinin kurulması AFAD İl Müdürlüğü'nce eğitilmeleri lüzumludur,
- Bartın'da yeterli sayıda mağara bulunması mağara turizmine yönelik talepler için iyi bir yönlendirme imkanı verecektir, tanıtımları yapılmalıdır,
- Mağaraların haritalandırılmış olanlarının yabani hayat ve benzeri ekosistem unsurları yönünden zarar görmeyenlerinin ve estetik olanların öncelikli olarak turizme kazandırılması,
- Mağaraların kullanımında ekolojik sürdürülebilirlik ilkelerine dikkat edilmesi,
- Turizme kazandırılacak mağaraların tek başlarına ziyaretçi cezp edemeyecek olanların Küre Dağları MP ve diğer turizm aktivitesi gerçekleşen sahalara yakın olması halinde bunlara ait destinasyonlara eklenmeleri zenginlik katacaktır,
- Mağaralarda tahribat ve benzerinin önlenmesi için lüzumu halinde mekanik tedbirler alınması, jandarmanın bu hususları da gözetmesi, muhtarların duyarlı davranmaları,
- Şelalelerin Kastamonu Ilica Şelalesi deneyiminden istifade edilerek düzenlenmesi yararlı olacaktır,
- Tüm karstik değerlerin tanıtımı etkin bir program dahilinde İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile 10. Bölge Müdürlüğü Bartın Şube Müdürlüğü ve Küre Dağları Milli Park Müdürlüğü tarafından yapılması,
- Bölgedeki akarsuların kirletilmesi buralardaki doğa turizmi aktiviteleri uygulamalarını engelleyeceğinden Belediyeler ve İl Özel İdaresinin artırılmadan su bırakılmaması için artıma tesisi yapılması yönünde tedbir almaları, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nce de gerekli takibin yapılması,
- Kırsal kalkınma maksadıyla, yöre insanının faaliyetlerden daha fazla pay almasına dayalı uygulamaların geliştirilmesi, yöre insanının müspet fayda temin edebilmesine yönelik düzenlemelerin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 10. Bölge Müdürlüğü, Kaymakamlıklar ve diğer ilgili kuruluşlarca yapılması,

Şifalı Sular		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Maden Suyu	Merkez Gökçe Kıran Köyü, Dereköy Mh.	B

Bartın ili Şifalı Suları, SWOT analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
<ul style="list-style-type: none"> - Bölgesel seviyede tanınırlık, - Muhtarların bu konuyu sahiplenmeleri, 	<ul style="list-style-type: none"> - Şifalı olmaları konusunda tüm kaynakların analizinin olmaması - Bu kaynakları işletecek güçlü girişimcilerin bulunmaması, potansiyelin kullanılamaması, - Kamu kurumlarının sahiplenmesinin az oluşu, - Su kalitesinin ölçülmesi için her zaman bütçe temin edilememesi,
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> - Bölgemize gelen turistlerin bu yöne kolayca kanalize edilebilmesi, - Bazı vatandaşlarımızın bu konuda girişim düşünmeleri, 	<ul style="list-style-type: none"> - Bilinçsiz kullanımların problem yaratma riski, - Basit, derme çatma tesislerin turizm faydalanmasını engellemesi,

Şifalı Sular ve benzeri değerlere dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- Şifalı su Bartın ve bölge için öne çıkarılmamış bir değer olması, sağlık turizmi talebinin bu yöne de geliştirilebileceği sebebi ile bu kaynakların detaylı incelemesinin il özel idaresi tarafından yapılarak uygun olanların projelendirilmesi,
- Bu kaynakların ilimizde yapılmakta olan diğer turizm destinasyonlarına entegre edilerek bu destinasyonlara zenginlik katılmasının uygun olacağı,
- Kaynakların kullanımında ekolojik sürdürülebilirlik ilkelerine dikkat edilmesi,
- Kırsal kalkınma maksadıyla, yöre insanının faaliyetlerden daha fazla pay almasına dayalı uygulamaların geliştirilmesi,

Orman Meyveleri (Planlanabilir Olanlar: Ürün Toplama İmkânı Olanlar eklenecek)		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Kestane	Ulus, Amasra Kurucasıle	T
Ceviz	Kumluca, Amasra, Kurucasıle	T
Muşmula	Merkez, Kurucasıle	T
Fındık	Amasra, Ulus, Kurucasıle, Merkez	T
Kızılcık	Amasra, Ulus, Kurucasıle, Merkez	B
Kuşburnu	Amasra, Ulus, Kurucasıle, Merkez	T
Ihlamur çiçeği	Amasra, Ulus, Kurucasıle, Merkez	T
Defne	Amasra, Merkez, Kurucasıle	T
Kocayemiş	Amasra, Kurucasıle	B

Bartın'da mülkiyeti orman olması nedeniyle yayla turizmüne uygun alan bulunmamaktadır.

Yaylalar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Zoni Yaylası	Merkez(Arıt Beldesi)	B
Uluyayla	Ulus	B
Ardıç Yaylası	Ulus	B
Küre Dağları	Amasra, Kurucasıle, Ulus, Merkez	M
Sökü-Yaylası	Kumluca(Ulus)	B

Bartın ili Yaylaları SWOT analizi

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
<ul style="list-style-type: none"> - Turizm için kullanılabilir nitelikte olması, - Yayla turizmi için girişimcilerin olması, - Yaylaların çok sayıda turizm çeşidine imkan veriyor olması, - Yolların mevcudiyeti,	<ul style="list-style-type: none"> - Yaylacılığın azalma trendine girmesi, - Bazı mülkiyet ve yönetim meseleleri, - Yayla yollarının bakım istemesi, arazili araçlar dışındakilerin gelmesinin çok zor olması, - Bazı yaylalarda elektrik olmaması, - İnsan kaynağının çok az olması, eğitim seviyelerinin düşüklüğü,
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> - Yaylalarda konaklama için basit kampçılık imkânlarının mevcudiyeti, - Yaylaların mevcut turizm destinasyonlarına yakın ve av turizmüne uygun yerlerde bulunması, - Misafirperver köylülerimizin turizmin başlatılması için sıcak bakışları, - Bartın'da (Amasra'da) başarılı bir pansiyonculuk deneyiminin olması,	<ul style="list-style-type: none"> - Eski yolların bazı yaylalarda bakımsızlık sebebi ile daha da bozulması,

Aksu Sıra Şelaleleri- Ulus Bağdatlı Köyü

Foto: Ercan YENİ

Yaylalar ve Yayla değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- Yaylalara yakın olan evlerin turizme uygun olanlarının tespit edilerek öncelikle sahiplerinin teşvik edilmesi, bu gerçekleşmezse av köşkü olarak kullanılmak üzere seyahat acentelerinin buna teşvik edilmesi,
- Yaylaların tamamında atlı, yürüyüş ve bisikletli gezi rotalarının tespit edilerek işaretlenmesi işlerinin Kaymakamlıklarca öncelikli olarak yaptırılması,
- Mevcut, turizm destinasyonlarına bu sahaların da eklenerek zenginleştirilmesi çalışmasının İl Turizm ve Kültür Müdürlüğü ve Orman ve Su İşleri İl Şube Müdürlüğü'nce yapılması,
- Kırsal kalkınma maksadıyla, yöre insanının faaliyetlerden daha fazla pay almasına dayalı uygulamaların geliştirilmesi,

Kıyılar

Adı	İlçesi	Bilinirlik
Büyük Kızılkum Plajı	Merkez	T
Mugada Plajı ve Kıyıları	Merkez	T

Güzelcehisar plajı ve Kıyıları	Merkez	T
İnkumu Plajı	Merkez	T
Amasra plajı ve Kıyıları	Amasra	M
Tarlaağzı plajı	Amasra	B
Çakraz plajı	Amasra	T
Akkonak koyu	Amasra	B
Göçkün plajı	Amasra	B
Bozköy plajı	Amasra	B
Hisarköy plajı	Kurucaşile	B
Karaman koyu	Kurucaşile	B
Kurucaşile plajı ve kıyıları	Kurucaşile	T

Güçlü yönler	Zayıf yönler
<ul style="list-style-type: none"> - Bartın kıyı uzunluğunun 59 km. gibi oldukça uzun olması, - Bazı bölümlerinin (Amasra-Kurucaşile arasında) tamamen bakir koylar saklı ve keşfedilmemiş olması, - Deniz Koruma Alanı olarak ayrılabilir seviyede denizel biyolojik çeşitlilik değerlerine sahip olduğunun gözlenmesi, - Peyzaj karakteristikliği yönünden orijinal olması, yüksek orman ekosistemi çeşitliliği ve biyolojik çeşitlilik, - Plaj kapasitesinin yüksek olması, - Amasra ve Ulus'da konaklamaya uygun tesisler bulunması, Amasra ilçesinin turizmi tanıyor olması ve Ulus İlçesi'nin bu konuda istekli olması, - Kıyı ve dağ ekosistemlerinin bir arada birbirini destekleyebilmesi, turizmi çeşitlendirme imkânı, - Dağ ekosistemlerinden geçen Doğu-Batı yönlü yolların bulunması,	<ul style="list-style-type: none"> - Bartın'a ulaşım imkânlarının zor ve yolda geçen sürelerin uzun olması sebebiyle tercih edilmesini azaltmaktadır, - İç Bölgesinde Ulus, dışında turizm konaklaması için uygun altyapının henüz oluşmaması, konaklamaya uygun tesisler bulunmaması, - Amasra dışındaki bölgelerin henüz etkin turizm destinasyonlarına uzaklığı ve tek başına da sadece deniz turizmi imkanı olan Kuruca Şile'nin ve İç kesimde bulunan Ulus'un güçlü bir destinasyon oluşturmamaları sebebi ile kısa vadede atak imkanlarının olmaması, - Turizmin sadece deniz turizmi ile sınırlı olması, başka deneyimlerin zayıf olması, - Deniz turizmi vb. etkinlikler için gelen turistlerin gelir seviyesinin düşük olması, - Kıy nüfusunun azalması, - Yetersiz doğal kaynak etüdü, turizm değerleri için yeterli seviyede veri olmaması, - Coğrafik şartlar nedeni ile aktif olabilecek Turizm sezonunun kısa olması yatırım cazibesini azaltıyor.

Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> - Sinop-İstanbul otoyol projesinin olması,(bu yolun kıyılardan geçmemesi sebebiyle kıyı tahribatı olmaması ayrı bir fırsattır.) - Bakırlığın muhafazası, turizmin genellikle henüz başlaması, fazla boğucu olmaması, - Amasra, Safranbolu gibi yerlerdeki turizm deneyiminden çıkan neticelerden faydalanabilme imkânı olması, - Turizme yerel yönetimlerin sıcak bakışı, - Bartın ve Amasra'da Tabiat Parkı'nın ve İl genelinde Tabiat Parkı ve Anıtına aday yerlerin oluşu, - Dağ turizm imkânlarıyla kıyılara yönelik turizmin aynı destinasyonda birleştirilebilme imkânı, - İkinci konutların olmasının turizm için kullanılabilme imkânı sunması,	<ul style="list-style-type: none"> - Karadeniz kıyı yolu çalışmalarının plaj ve kıyı ekosistemlerine zarar vermesi, - Turizm sahalarında atıl vaziyette ve turizme sunulması düşünülmeyen çok sayıda ve boş tutulan ikinci konutların olması, bunların turizm değeri taşıyan bazı kouları işgal etmeye başlaması, - Katı atıkların görsel ve kıyı kirliliği yaratması, - Yağışlı iklim sebebi ile köy ve dağ yollarında problemlerin mevcudiyeti, - Yazın gelen insanların doğadan yaban hayvanlarının yiyeceği meyveleri plansız toplaması,

Dağ ve Kıyı Ekosistemi değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha da geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- 10. Bölge Müdürlüğü tarafından denizel koruma sahası tespiti için çalışma yapılması, bu şekilde hem biyolojik değerlerin öne çıkarılması ve korunması hem de bu sahada oluşturulacak destinasyonların güçlendirilmesi,
- Bartın'ın Batı ve içbölgesinin ayrı bir destinasyon olarak planlanması,
- Bu destinasyonda deniz ve dağ ekosistemlerinin sundukları değerlerin esas alınması,
- Kırsal kalkınmayı temin maksadı ile yöre insanının içinde aktif olarak yer alacağı planlamalara gidilmesi,
- Turizm değerlerinin ortaya çıkarılması için detaylı etüt ve envanter çalışmalarının İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile 10. Bölge Müdürlüğü tarafından yapılması,
- İkinci konutların turizme kazandırılarak konaklama kapasitesinin geliştirilmesi için bazı pilot bölgelerde çalışmaların başlatılması,
- Av turizminin bu bölgelerde de geliştirilmesi imkânlarının temin edilmesi,
- Mevcut yaz dönemi turizminin altyapı problemlerinin belediye ve kaymakamlıklarla tespit edilerek çözümlerin aranması,
- Katı atıkların bertarafı hususunda gerekli tedbirlerin alınması,

Göller ve Barajlar, sulak sahalar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Bartın çayı,	Merkez	T
Kapısuyu	Kurucaşile	B
Çobanoğlu Göleti	Merkez	B

Bartın Sulak Sahaları Doğa Turizmi SWOT analizi	
Güçlü yönler	Zayıf yönler
<ul style="list-style-type: none"> - Sulak alanlarla alakalı bir İl Şube Müdürlüğü ve DSİ teşkilatlarının bulunması, - Bölgede mevcut diğer turizm destinasyonlarına ilave olarak bazı etkinliklere (olta balıkçılığı, kuş gözlemi gibi) imkân sunması, - Bölgemizde sulak alan sayısının azlığı mevcut sulak alanlardaki kuş konaklama sayısını (kuş görseliğini) arttırmaktadır, - Küre Dağları destinasyonlarına sportif balıkçılık etkinliklerinin eklenme imkanı,	<ul style="list-style-type: none"> - Dereler üzerinde çok sayıda Hes projesi olması turizm için caydırıcı olmaktadır, - Dereler katı ve sıvı atıklarla kirlenmesi, - Köylere kanalizasyon yapılmakla beraber atık arıtma sistemleri henüz yapılmamaktadır, bu sebeple dereler kirlenmektedir,
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> - Çevre bilincinin gelişmesi, - Doğa eğitimleri ile çocukların bilinçlendirilmesi, - Üniversitenin bilgi kaynağı olarak varlığı ve bu konuya önem vermesi.	<ul style="list-style-type: none"> - Bartın'ın sanayi gelişmede temel faktör seçmesi, - Sera tarımının artması, aşırı gübre ve su kullanımı, - Sulu tarım planlaması.

Sulak Alan değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha da geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;
<ul style="list-style-type: none">
- İç Sular ve kıyılarda Sportif balıkçılığa uygun yerlerin İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ile Orman ve Su İşleri İl Şube Müdürlüğü tarafından detaylı olarak planlanması,
- Küre Dağları Milli Parkı ve diğer destinasyonlara bağlantılı olarak sportif balıkçılık sahalarının da ele alınması, bu sahalara uygun nitelikli sportif balıkçılık iskeleleri yapılması,
- Bu yerlere ait broşürün basılarak turistlerin istifadesine sunulması,
- Sportif balıkçılık ve kuş gözlemciliği gruplarına ulaşarak bu sahalarda da çalışmalar yapılması,
- Bartın Irmağının uygun yerlerinde yeter sayıda kuş gözlem ünitesi yapılmasının doğru olacağı,
- Derelerin katı ve sıvı atıklarla kirlenmesi hususunun katı atık bertaraf tesisleri kurulana

kadar bir mekanizma geliştirilerek belediyeler ve il özel idaresi tarafından düzenlenmesi gerektiği, kaynak temini çalışmalarına başlanması,

- Hes'lerin sahaya bırakması gereken can suyu miktarlarının kontrolünde DSİ ve ilgili kuruluşlar tarafından gerekli titizliğin gösterilmesi,
- Sportif balıkçılık ve sulak sahalara yönelik turizm çeşitlerinde yöre insanının kırsal kalkınmasını temin maksadıyla öncelikli olarak yöre insanının rol alacağı uygulamalara yer verilmesi,
- Ülkemizin enerji ihtiyacı göz önünde bulundurularak yapılması mecburiyeti olan HES'lerin tabiata uyumlu olarak planlanması,

Atlı Doğa Gezisi Güzergahları

İlçe	Rotanın Adı	Bilinirlik	Uzunluğu (km)	Görsel Değerleri	Rota Güçlük Sınıflandırması(Kolay-Orta-Zor)
Ulus	Aksu Şelaleleri Jip safari ve Yürüyüş Parkuru	B	7 km	DG, PF, KMG, EŞ, BOG	Kolay
Kurucaşile	Gölderese Şelalesi Jip safari ve Yürüyüş Parkuru	B	8 km	DG, PF, KMG, EŞ, BOG	Kolay
Ulus	Söktü YHGS Yürüyüş Parkuru	B	15 km	DG, PF, KMG, EŞ, BOG	Kolay

Doğa Yürüyüşü ve Bisikletli Gezi Güzergahları

Adı	İlçesi	Bilinirlik
Fırınlı Kalesi Yürüyüş Parkuru	Merkez	B
B.Kızılkum - Mugada Kumul Yürüyüş Parkuru	Merkez	B
Radar-Kocareis Dağ bisikleti Parkuru	Merkez	B
Ulukaya Yürüyüş Parkuru	Ulus	B
Gürcüoluk Mağarası Yürüyüş Parkuru	Amasra	T
Kuşkayası Yürüyüş Parkuru	Amasra	T
Gölderese Şelalesi Jip safari ve Yürüyüş Parkuru	Kuruca Şile	T
Aksu Şelaleleri Jip safari ve Yürüyüş Parkuru	Ulus	T
Çobanoğlu Göleti Kuş gözlem noktası	Merkez	B
Gazhane Kuş gözlem Noktası	Merkez	B
Güzelcehisar Lav sütunları	Merkez	T

Bartın İli Doğa Yürüyüşleri, Bisikletli ve Atlı Gezi Rotaları SWOT analizi	
Güçlü yönler	Zayıf yönler
<ul style="list-style-type: none"> - Bartın'da doğa yürüyüşü rotaları profesyonel olarak henüz hazırlanmış vaziyette değildir, belirleme sürecinde Kastamonu bölgesinde görülen yerindelik ve aksaklıklardan faydalanılabilir. - Rotaların görsel materyal yönünden zengin olması,	<ul style="list-style-type: none"> - Düşünülen Rotaların bazılarının uzun ve yorucu bulunması, - Atlı geziler için köylerde at/katır bulmanın zorluğu, - Tabelalara zarar verilmesi, - Tabela ve işaretlemelerin henüz tamamlanamamış olması, - Köylerde insan kaynağının zayıf olması,
Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none"> - Rotaların tespiti için gönüllü çalışmayı talep eden grupların bulunması, - Bugüne kadar yapılan çalışmalar sebebi ile deneyimlerin bulunması, - Kaymakamların bu tür çalışmaları yapma yönünde istekli olmaları, - Mevcut destinasyonlara rota eklenerek zenginleştirilme imkânı,	<ul style="list-style-type: none"> - Bisiklet yollarında köpeklerin saldırıları, - Rotalarda katı atıkların sorun teşkil etmesi,

Yaya, Atlı ve Bisikletli Doğa gezilerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha da geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- Mevcut başarılı rotalardaki uygulamanın başarı faktörlerinden faydalanarak yeni rotaların da aynı mantıkla yapılması,
- Rotalarda kırsal hayatın değerlerine ve bu kültürün sürekliliğine azami dikkat gösterilerek, kırsal sahalardaki insanlarımızın bu etkinlikten en yüksek seviyede fayda temin etmelerinin sağlanması,
- Alan kılavuzluğu sisteminin özellikle Küre Dağları Milli Parkı içindeki rotalarda etkin olarak uygulanması,
- Mevcut rotalar üzerindeki işaretlemelerin, tabiatın korunmasına ait tanıtıcı düzenlemelerin 10. Bölge Müdürlüğüne bağlı birimlerce yapılması,
- Mevcut rotalar üzerinde manzara seyir noktalarında ilgili birimlerce(Kaymakamlıklar, 10. Bölge Müdürlüğü, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü) seyir terasları yapılması,
- İnsanlarımızın son yıllarda kilo vb. problemleri sebebi ile harekete ihtiyaçlarının olması sebebi ile il-ilçe şehir merkezleri civarında da tabiata gezi amaçlı hafta içi ve hafta sonu aileleri ile beraber yürüyecekleri rotaların Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü tarafından meydana getirilmesi, bu rotalarda tabiatı tanıtıcı düzenlemelerin 10. Bölge Müdürlüğüne bağlı birimlerce yapılması,
- Rotalarda güvenliğin temini için özellikle tehlikeli rotalarda erken uyarı, alan kılavuzu

- vb. hizmetlerin verilmesinin gerektiği, tehlike anında ne yapmaları gerektiği bilgilendirmelerinin yol boyunca yer verilmesi, (ilk yardım bilgileri panosu, ve telefon numaraları vb.),
- Rotalar üzerinde kişilerin satın alma ihtiyaçlarını gidermek üzere köylü vatandaşlarımıza öncelik vererek uygun yerlerde basit satış noktalarının yapılmasının Kaymakamlıklarca gerçekleştirilmesi, bunun kırsal kesimdeki vatandaşlar için faydalı olacağı gibi rota yürüyen/gezen insanlar için de ihtiyaçlarını karşılama şansı verecektir,
  - Rota güzergâhları üzerinde uygun yerlere “kuru tuvalet” tabir edilen tuvaletlerin yapılmasının Kaymakamlıklarca gerçekleştirilmesi, 10. Bölge Müdürlüğünce de Milli Parklarda bu uygulamanın gerçekleştirilmesi,
  - Bölgesel olarak kaymakamlıklar, belediyeler veya bazı gruplar tarafından tespit edilmiş ve benimsenmiş çok sayıda güzergâh olduğu, bunların uygun niteliklere haiz olanların işaretlemelerinin tamamlanması, broşürlerinin basılması işlemlerinin yerine göre Belediye ve Kaymakamlıklarca yapılması,
  - Fırtına ve yağmur durumunda gezi gruplarının kaybolma ihtimali veya tehlike altında olmaları durumunda kurtarma ekiplerinin alan kılavuzları ve Jandarma işbirliği ile kurulması,
  - Başlangıçta hafta sonlarında yürüyüş başlangıcı ve bitiş noktaları ile şehir merkezine ring taşıma toplu taşıma sistemi kurulması.

Canoing: Merkezde Bartın Çayı

Kanyon yürüyüşü: Karadere vadisi (Merkez), Ulus İlçesinde Ulukaya ve AksuŞelaleleri, Kurucaşile’de Dikmen Şelalesi, Kapısuyu Kanyonu, Gölderesi Şelalesinin bulunduğu Kanyon.

Mağaracılık: Gürcüoluk Mağarası (Amasra), Sipahiler Mağarası (Merkez), Kemerli Mağarası (Ulus), İncüvez Mağarası (Amasra), Başköy köyü Kızılavu başı Mağarası (Kurucaşile)

Doğa yürüyüşü : İnsanların açık havada yürüyüş yaparken gerek spor, gerekse tabiatın haz alacağı imkanlar (manzara, botanik zenginliği gibi) ve kültürel değerler içeren rotalarda yapılan yürüyüşlerdir.

Uğurlu Köyü’nden Demirci Köyü HacıköyKapısuyu’na varış.(Arazide deniz manzaralı).(Kurucaşile), Kanatlı köyü- Gölderesi Şelalesi istikameti, Karadere Vadisi-Zoni Yaylası, Söğütlü –Zoni Yaylası, Örenbaşı-Pınarsuyu arası(Merkez), Aşağıçerçi-Karaköy Şeyhler arası.

Fırlıklı Kalesi Yürüyüş Parkuru, B.Kızılkum-Mugada kumul Yürüyüş Parkuru, Radar-Kocareis Dağ bisikleti Parkuru, Ulukaya Yürüyüş Parkuru, Gürcüoluk Mağarası Yürüyüş Parkuru, Kuşkayası Yürüyüş Parkuru, Gölderesi Şelalesi Jip safari ve Yürüyüş Parkuru, Aksu Şelaleleri Jip safari ve Yürüyüş Parkuru, Çobanoğlu Göleti Kuş gözlem noktası, Gazhane Kuş gözlem Noktası, Güzelcehisar Lav sütunları.

Dağ Bisikletçiliği : Aşağıçerçiler ile Arıt Havzası arasında yaklaşık 25km bir parkur belirlendi.

Darıören Gençali Köyü ve Çanakçılar güzergahtan Kurucaşile'ye inilebilir. Yaklaşık 40km'lik uzunlukta.

Denizel Değerler: *Kıyı yürüyüşleri, koy gezileri, midye toplama* gibi faaliyetlerini içerir. Mugada, Büyük Kızılkum, Küçük Kızılkum devamında İnkum plajı 5 km'lik bir kumul yürüyüş parkurudur.

Kapısuyu'ndan Kurucaşile istikametine deniz kenarından limana kadar olan kıyı yürüyüş parkuru.

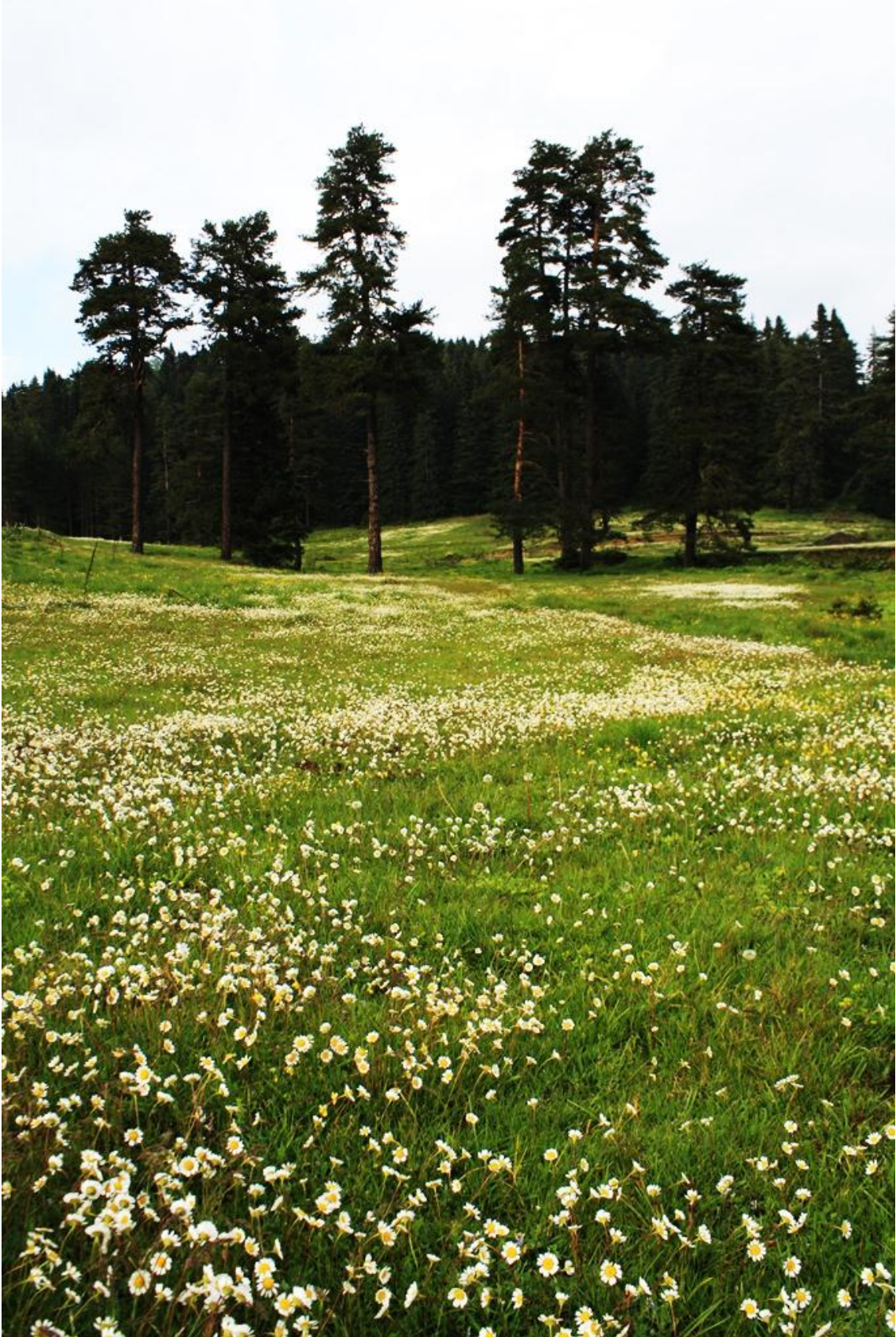
59 km'lik Bartın ili sahil kıyıları boyunca denizel değerleri içine alan doğa yürüyüşleri ve tekne gezileri mümkündür.

Dağ-Yayla Gezisi İmkkanı: Gezen-Ardıç-Turnadüzü Yaylaları (Ulus-Kumluca), Uluyayla (Ulus), Zoni Yaylası(Arıt-Merkez), Armutlu Çayırı (Kurucaşile).

Bartın'da kırsal nüfus 2012 yılı itibariyle %65 nispetinde olup, bu Türkiye ortalamasına göre yüksek bir orandır. Foto: Ercan YENİ

Peyzaj Güzelliği/Fotosafari: Hem doğal hem de kültürel değerlerin birbiriyle uyumluluk gösteren değişik peyzajların bütünleştiği görselliği yüksek yerler. Çöme Boğazı Mevkii, Arıt Şahin Köyü'nden Karaköyşehler Kayacılar Çerde'den Aşağıçerçeye ve oradan Ulus Merkeze iniş.(Merkez-Ulus), Söğütlü-Zoni Yaylası arası(Merkez), Aksu Şelaleleri, Aksu Şelalelerinden itibaren Kumluca Ormanları, Zafer Köyünden Ardıç Yaylasına gidiş (Ulus), Güzelcehisar lav sütunları(Merkez), Karadere Vadisi(Merkez), İbrahim Deresi'nden Arıt'a bağlanan orman yolu güzergahı(Ulus-Merkez), Kurucaşile'de Başköy-Sarıderesi orman yolu, Sarıderesi Dizlermezeci Kanatlı Köyü yolu(Kurucaşile), Ulus Eseler Vadisi-Uluyayla, Ulupınar köyünden itibaren Ovacuma yolu. Amasra Bakacak Mevkiileri.

Sökü-Ardıç Yaban Hayatı Geliştirme Sahası Yayla Ekosistemi

Foto: Ercan YENİ

Düzenlenmiş Doğa Gezisi Rotası: Kuşkayası Yol Anıtından Bakacak noktasına ve yine KuşkayasıYol Anıtından Bedesten Mevkine giden antik yollar düzenlenmiştir.(Amasra)

Ulukaya şelalesinden Alıçlıya giden güzergah eski bir yol bulunmaktadır.(Ulus)

Tabiata Uyumlu-Dokusu Bozulmamış Kırsal Miras Gezisi: Bir tabiata uyumlu binlerce yıl dan günümüze kadar gelmiş hayat tarzının devam ettiği veya geleneksel giysi, alet/edevatların kullanıldığı köyler-otantik yerleşimlere yapılan geziyi ifade eder.

Yukarıdere Köyü Göksu Mahallesi, Şirinler Köyü (eko köy olarak değerlendirilebilir.), Kalecik Köyü(Boylu Şimşir ağaçlarının old. yer), Buğurlar Köyünde (yedi ocaklı değirmen).(Ulus)

1500'e yakın taksona sahip olan Bartın Florasına fotoğraf albümü
(Fotoğraflar: Ercan YENİ/Mustafa KESKİN)

Pansiyonculuk: Yukarıdere, Aşağıçerci, Aşağıçamlı, Alıçlı, Köklü, Kozanlı köyleri (Ulus).Şirinler Köyü'nde pansiyonculuğun geliştirilmesi için İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile işbirliği yapılarak ev pansiyonculuğu eğitimi planlanmaktadır.

Kır Havasında Şehir Merkezleri: Arıt (Merkez), Ulus Merkez, Kumluca Beldesi (Ulus), Hasankadı Beldesi (Merkez), Kurucaşile Merkez.

Aktif Yavlacılık: Uluyayla (Ulus).

Kelebek Gözlemciliği: Kelebeklerin çok yoğun olarak gözlenebildiği veya bir tür kelebeğin yılın belirli döneminde yoğun olarak gözlenebildiği yerlerdir. Armutlu Çayı(Kurucaşile), Karadere Vadisi (Merkez), Zoni Yaylası(Merkez), Uluyayla (Ulus), Gezen-Ardıç Yaylası-Katırovası (Ulus).

Kuş Gözlemciliği İmkani: Öncelikli olarak Gazhane Mevkiinden Boğaz istikametine giden ırmak boyunca görmek mümkündür.(Merkez). Bartın Limanı, Amasra Kurucaşile Limanları, Çobanoğlu göleti (Merkez).

Sportif Olta Balıkçılığı İmkani: Abdipaşa'dan Ulupınara(Ulus) doğru ırmak boyu, Kozcağız Çayı'ndan Bartın ırmağına doğru (Merkez), tamamlandığında Kirazlık Köprü Barajı(Ulus), İlyasgeçidi-Başköy arası ırmak boyu(Kurucaşile).

Estetik Şelale Bulunan Yerler: Aksu Şelaleleri(Ulus), Ulukaya Şelalesi(Ulus), Dikmen Şelaleleri(Kurucaşile), Kaleköy Şelaleleri(Kurucaşile), Gölderesi Şelalesi(Amasra).

Estetik Göl/Baraj Olan Yerler: Çobanoğlu Göleti.(Merkez)

Botanik Gezilerine Uygun Saha:Kızılkum, İnkumu, Mugada(Merkez), Göçgün(Amasra), Kapısu(Kurucaşile) Kum zambağı görülebilir.

Arıt havzası (Cöcüden Şahinköyü istikametine), Karadere vadisi (Merkez), Kuşkayası anıtından Bedestene giden güzergah(Amasra), Göksu Vadisi, Gezen Yaylası, Katırovası (Ulus), Kapısu, Sarıderesi (Kurucaşile).

Garantili Yaban Hayatı Gözlemi: Ayı, karaca, yaban domuzu gibi hayvanların belirlenen zaman aralığında tatmin edici şekilde gösterilmesini kapsar. Bu faaliyeti Zoni, Karadere, Ayıgölü(Merkez), Drahna Vadisi, Gezen Ardıç Yaylası, Karakışla Köyü Karakaya Mevkii,(Ulus), Kalemboğazı (Başköy-Kurucaşile), Armutlu Yaylasında (Kurucaşile) yapma imkânı vardır.

İzole İlginç Ekosistemler: Güzelcehisar Lav Sutunları, Arıt Odalar Yanı Mevkii(Büyük çaplı yabani fındık), Çöpbey-Karadere vadisi, Söğütlü Gürdek Kayası arkası-Zoni Yaylası, Kızılkum (Merkez), Kumluca kar kuyusu(Ulus), Kalecik Köyü(Ulus) (Şimşir alanı), Bartın-Karabük yolu üzeri doğal çınar ağacı tüneli(Ulus), Kapısu Kümes Kayaları(Peri Bacaları) (Kurucaşile).

Boz ayı *Ursus arctos* L. Küre Dağları Milli Parkı Arıt Bölümü

Foto: Ercan YENİ

Suda Garantili Kaplumbağa İzleme İmkani: Bartın Çayı(Merkez), Göksu Deresi(Ulus), Kapısu Deresi(Kurucaşile)

Yüksek Falezler: Güzelcehisar Lav sütunları(Merkez), Kurucaşile-Amasra yol ayrımındaki Bakacak noktası, Ahatlar köyü,(Amasra), Hisar Kalesi (Kurucaşile).

Bakir Küçük Koylar:Güzelcehisar-İnkumu arasında denizden giderek(Merkez),Boğaz çıkışından İnkumuna doğru Yılanlı koyu (Merkez), Göçkün (Amasra), Kanatlı köyü, Gökyar-Karaman köyünde denizden girilebilen mağara var. Hisar köyünde siyah kumlu sahil (patika ile ulaşılabilir)(Kurucaşile).

Ormanaltı Florası Tanımına Gezi İmkani(mantar vb) : Şirinler, Gökpınar, Ardıç-Gezen yaylası, Isırganlı, Elmacık köyleri ormanlık alanları (Ulus).

Köv Pazarları (dağ meyvelerinden reçel, marmelat, kurutulmuş meyve satılması kavdıyla) : Galla pazarı, Kozcağız, İnkumu yolu üzeri satış stantları (Merkez), Amasra'ya giden biri eski yol üzerinde diğeri yeni yol üzerinde bulunan Bakacak noktalarında (Amasra), Ulus merkez, Abdipaşa, Kumluca pazarları(Ulus), Kurucaşile pazarları.

Çayır Şeklinde Gruplanmış Dağ Çiçekleri Gezisi : Zoni yaylası(Merkez), Uluyayla (Ulus)

Doğal Taşlardan Tabiat Tarihi Gezisi : Ulukaya-Alıçlı arası (Ulus), Kümes kayaları (Kapısu-Kurucaşile)

Gastronomi Gezisi : Pumpum çorbası, Yoğurtlu semiz otu salatası, manda yoğurdu, Amasra salatası, dağ çileği, böğürtlen, kiren, kuşburnu reçelleri-marmelatları, acı bal, kocayemiş, mantarlı/ıspıtlı börek, köy tavuğu, Kömeç köyünün mantar turşusu ve cevizli helvası, İlyasgeçidi köyü Dip mahallesi yöresinde yetişen lahanalar (mancar) dolması, ıspıt kavurması.....gibi.

BARTIN İLÇELERİNİN ÖNE ÇIKAN DOĞA TURİZMİ DEĞERLERİ MATRİSİ					
Aktivite/değer	Merkez ilçe	Amasra	Ulus	Kurucasıle	
Değerler toplamı	24	13	27	22	
Canoing (Ca)	X				
Canyoning/kanyon yürüyüşü (Cn)	X		X	X	
Mağaracılık (Mğ)	X	X	X	X	
Doğa Yürüyüşü(DoYü)	X	X	X	X	
Dağ bisikletçiliği (DB)	X		X	X	
Denizel değerler (DD)	X	X		X	
Dağ-yayla gezisi imkanı (DG)	X		X	X	
Peyzaj güzelliği/fotosafari (PF)	X	X	X	X	
Yaylada konaklama/kamping (YK)					
Düzenlenmiş doğa gezisi rotası(DGR)		X	X		
Tabiata uyumlu-dokusu bozulmamış kırsal miras gezisi(KMG)			X		
Pansiyonculuk(P)			X		
Kır havasında şehir merkezleri(KHŞM)	X		X	X	
Aktif yaylacılık(AY)			X		
Kelebek gözlemciliği imkanı(KeG)	X		X	X	
Kuş gözlemciliği imkanı(KuG)	X	X		X	
Sportif olta balıkçılığı imkanı(SOB)	X		X	X	
Milli park vb sahalar(MP)	X	X	X	X	
Milli park vb. nde konaklama(MPK)	X		X		
Kış sporları potansiyeli(KSP)					
Aktif kış sporları merkezi(KSM)					
Estetik şelale bulunan yerler(EŞ)		X	X	X	
Estetik göl/baraj olan yerler(EGB)	X				
Botanik gezilerine uygun saha(BOG)	X	X	X	X	
Tescilli avlak sahası (AvS)			X		
Yaban hayatı geliştirme sahası(YHGS)			X		
Garantili yaban hayatı gözlemi(YaHaG)	X		X	X	
İzole ilginç ekosistemler(İE)- Bakir doğa parçaları keşif gezisi(BaDoGe)	X		X	X	
Çim kayağı(ÇK)					
Suda Garantili Çıplak Gözle Balık Gözleme İmkkanı(BaGl)					
Suda Garantili Kaplumbağa İzleme İmkkanı(Kaİİ)	X		X	X	
Sualtı Yaşamı Gözleme İmkkanı(SuYaGİ)					
Yüksek Falezler(YF)	X	X		X	
Bakir Küçük Koşullar(BKK)	X	X		X	
En Fazla 200m²'den Kırtal Yuvası Gözlemciliği İmkkanı(KYG)					
Ormanaltı florası tanıma gezi imkanı(Mantar ve benzeri dahil)(OrFTGİ)			X		
Endemik Bitkilerin Gözlemi(EBG)					
Köy Pazarları(Orman meyvelerinden reçel marmelat, kurutulmuş meyve satılması kaydıyla)(KP)	X	X	X	X	
Çayır şeklinde gruplanmış dağ çiçekleri gezisi (görselliği yüksek olacak)(DaÇiG)	X		X		
Doğal taşlardan tabiat tarihi gezisi(Gezi sırasında en az 10-15 değişik taş türü ve jeomorfolojik yapılar tanıtılmalıdır)(DTG)			X	X	
Gastronomi gezisi (Gezi günü belirlenir. Gezi günü ziyaretçilerle yöresel yemekler yapılarak yedirilir)(GG)	X	X	X	X	

İlimizdeki tek kent ormanı Merkez ilçe Orduyeri mevkiinde bulunan **Bartın Kent Ormanı**'dır. 18,70 ha alana sahip Karaçam meşceresinden oluşan kent ormanı Orman Genel Müdürlüğü Zonguldak Orman Bölge Müdürlüğü Bartın Orman İşletme

Müdürlüğü tarafından yönetilmektedir. Kent ormanı ziyaretçilere gününbirlik piknik, yürüyüş yapma ve gözetleme kulesi ile de Bartın ili manzarası izleme imkanı sunmaktadır.

Bartın'ın doğa turizmi yönünden öne çıkan ilçeleri;

- Merkez ilçe, (Bisiklet turları, Kumul yürüyüşü, Kuş ve Manzara seyir)
- Ulus İlçesi,(Jip safari ve doğa yürüyüşü)
- Amasra İlçesi,(doğa yürüyüşü)
- Kurucaşile İlçesi,(Jip safari ve doğa yürüyüşü)

Bu ilçelerde turizm odaklanması ve gelişimi için yapılması gerekenlere geçmeden önce Milletlerarası seviyede önemli olan sahaların özellikleri incelenerek doğa turizmi konusunda bu sahalardaki deneyimlerin neler olduğu, geliştirilebilmesi için gerekenler ve diğer bölgelere yaygınlaştırılması imkânları irdelenecektir.

Aktivite/değer	Fırınlı Kalesi Yürüyüş Parkuru	B.Kızılkum-Mugada kumul Yürüyüş Parkuru	Radat-Kocareis Dağ bisikleti Parkuru	Ulukaya Yürüyüş Parkuru	Gürücüo lukMağarası Yürüyüş Parkuru	Kuşkayası Yürüyüş Parkuru	Gölderesi Şelalesi Jip safari ve Yürüyüş Parkuru	Aksu Şelaleleri Jip safari ve Yürüyüş Parkuru	Çobanoğlu Göleti Kuş gözlem noktası	Gazhane Kuş gözlem Noktası	Güzelcehisar Lav sütünları
Değerler toplamı	8	11	13	19	9	7	17	17	6	4	14
Rafting ©											
Canyoning/kanyon yürüyüşü ©											
Mağaracılık (M)					X						
Dağ bisikletçiliği (DB)	X		X	X			X	X			
Denizel değerler (DS)		X				X					X
Dağ-yayla gezisi imkanı (DG)			X	X		X					
Peyzaj güzelliği/fotosafari (PF)	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
Yaylada konaklama/kamping (YK)				X							
Düzenlenmiş doğa gezisi rotası(DGR)						X	X				
Tabiata uyumlu kırsal miras gezisi(KMG)	X		X	X			X	X			
Pansiyonculuk(P)				X							
Kır havasında şehir merkezleri(KHŞM)		X								X	X
Aktif yaylacılık(AY)											
Kelebek gözlemciliği imkanı(KeG)	X		X	X	X		X	X	X		X
Kuş gözlemciliği imkanı(KuG)	X		X	X	X		X	X	X	X	X

Sportif olta balıkçılığı imkanı(SOB)		X					X	X		X	X
Milli park vb sahalar(MP)					X			X			X
Milli park vb. nde kona25klama(MPK)											
Kış sporları potansiyeli(KSP)											
Aktif kış sporları merkezi(KSM)											
Estetik şelale bulunan yerler(EŞ)				X			X	X			
Estetik göl/baraj olan yerler(EGB)									X		
Botanik gezilerine uygun saha(BOG)		X	X	X			X	X	X		X
Tescilli avlak sahası (AvS)											
Yabana hayatı geliştirme sahası(YHGS)			X								
Garantili yaban hayatı gözlemi(GYHG)											
İzole ilginç ekosistemler(İE)		X						X			
Çim kayağı(ÇK)											
Suda Garantili Çıplak Gözle Balık Gözleme İmkani (BGİ)							X	X	X		
Suda Garantili Kaplumbağa İzleme İmkani											
Sualtı Yaşamı Gözleme İmkani (SAG)											
Yüksek Falezler (YF)											X
Bakir Küçük Koylar (BKK)											
En Fazla 200m'den Kartal Yuvası Gözlemciliği İmkani (KYG)											
Ormanaltı florası tanıma gezi imkanı(Mantar ve benzeri dahil) (FGİ)		X	X		X	X	X	X			
Endemik Bitkilerin Gözlemi (EBG)			X	X			X	X			X
Köy Pazarları(Orman meyvelerinden reçel marmelat, kurutulmuş meyve satılması kaydıyla) (KP)				X							
Çayır şeklinde gruplanmış dağ çiçekleri gezisi (görselliği yüksek olacak) (DÇG)	X		X								88
Doğal taşlardan tabiat tarihi gezisi(Gezi sırasında en az 10-15 değişik taş türü ve jeomorfolojik yapılar tanıtılmalıdır) (DTTTG)											
Bakir doğa parçaları keşif gezisi(Bakir vadi ve bakir orman gibi gizli kalan değerleri keşfetme gezileri) (BDPKG)							X	X			
Gastronomi gezisi (Gezi günü belirlenir. Gezi günü ziyaretçilerle yöresel yemekler yapılarak yedirilir) (GG)											
Dokusu bozulmamış kırsal miras gezisi (köyler) (KMG)				X							
Yayla gezisi imkanı (Ya)											
Yaya gezi imkanı (Y)		X	X	X			X				
Tarihi eserler, sit alanı (Ts)	X					X					
Şelale görme imkanı (Ş)				X			X	X			
Peyzaj değeri yüksek yerler,fotoğrafik yerler (P)	X		X	X			X	X			X
Mağara gezisi (Mğ)					X						
Motorlu gezi imkanı (M)							X				
Jeolojik ve jeomorfolojik değerler (Jm)		X		X	X	X					X
Kanyon görme imkanı (Cn)				X							
Botanik gezisi imkanı (Bt)		X		X	X	X		X			X
Kumul yürüyüşü		X									X

Milletlerarası seviyede bilinirliği olan sahalara; 4.4KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI;

Karadeniz Bölgesi'nin batısında, Küre Dağları üzerinde yerleşik Milli Park, tamamen bir plato karakteri taşır. Küre Dağları Milli Parkı'nın kapladığı alanın yüzölçümü 37.753 hektara, çevresindeki tampon bölge ise 134.366 hektardır. Yakın çevresinde süregelen hayat, Milli Park sınırları içerisine yayılmamış ve milli park içerisinde hiçbir yerleşim kurulmamıştır. Yani, doğu-batı doğrultusunda uzanan Milli Park, yakın çevresi için fiziksel ve sosyal anlamda bir eşik niteliğindedir.

Batı'da Bartın Çayı'ndan başlayan Küre Dağları, yaklaşık 300 kilometrelik uzunluğuyla Doğu'da Kızılırmak'a ulaşır. "İsfendiyar Dağları" adıyla da anılan sıradağlar Kuzey'de Karadeniz'e, Güneyde Gökırmak'a uzanır. Hareketli topoğrafik yapısıyla, bu sıradağlar önemli bir peyzaj çeşitliliğinin de ev sahibidir. Orman, akarsu, çayır ve mera, maki, kayalık alanlar ve mağaralar, kıyı ve geleneksel tarım alanları gibi ana ekosistem tiplerini bir arada barındıran zengin habitatlarını, Anadolu'nun kuzeyini bir baştan ötekine saran kıyısal dağ sisteminin parçası olmasına borçludur.

89

Küre Dağları, orta yükseklikte bir dağ sırası olarak sınıflandırılır. Zira en yüksek zirvesi, 2019 metre yüksekliğiyle Devrekâni ve Abana arasında yerleşik Yaralıgöz Dağı'dır. Sistem içerisindeki, tek alt-alpin bölge de işte bu zirvededir. 1746 metrelik Ballıdağ, 1282 metrelik Karakuz, 1804 metrelik Göynük ve 1657 metrelik Dikmen Dağları, Küre boyunca diğer önemli yüksekliklerdir. Küre Dağları'nın fazla girintili çıkıntılı olmayan Karadeniz tarafı kıyıya paralel uzanır. Denize ulaştıkları vadilerde akarsular, küçük koylar; aniden yükselen kıyıları ise falezler meydana getirir. Kıyı şeridinin tipik görüntüsünü bu koy ve falezler şekillendirir. Dağların kuzey eteğini izleyen kıyı yoluna Amasra, Kurucaşile, Cide, İnebolu, Abana, Çatalzeytin, Türkeli ve Ayancık sıralanmışken; güneyinde Ulus, Pınarbaşı, Azdavay, Kastamonu, Taşköprü ve Boyabat yer alır.

Küre Dağları Milli Parkı'nın Milli ve Milletlerarası Önemi

İlk coğrafyacılarından biri olan Strabon, 2000 yıl önce yazdığı Geographika adlı kitabında "en iyi cins şimşir ağacı en çok Amastris [Amasra] topraklarında yetişir" deyip Küre

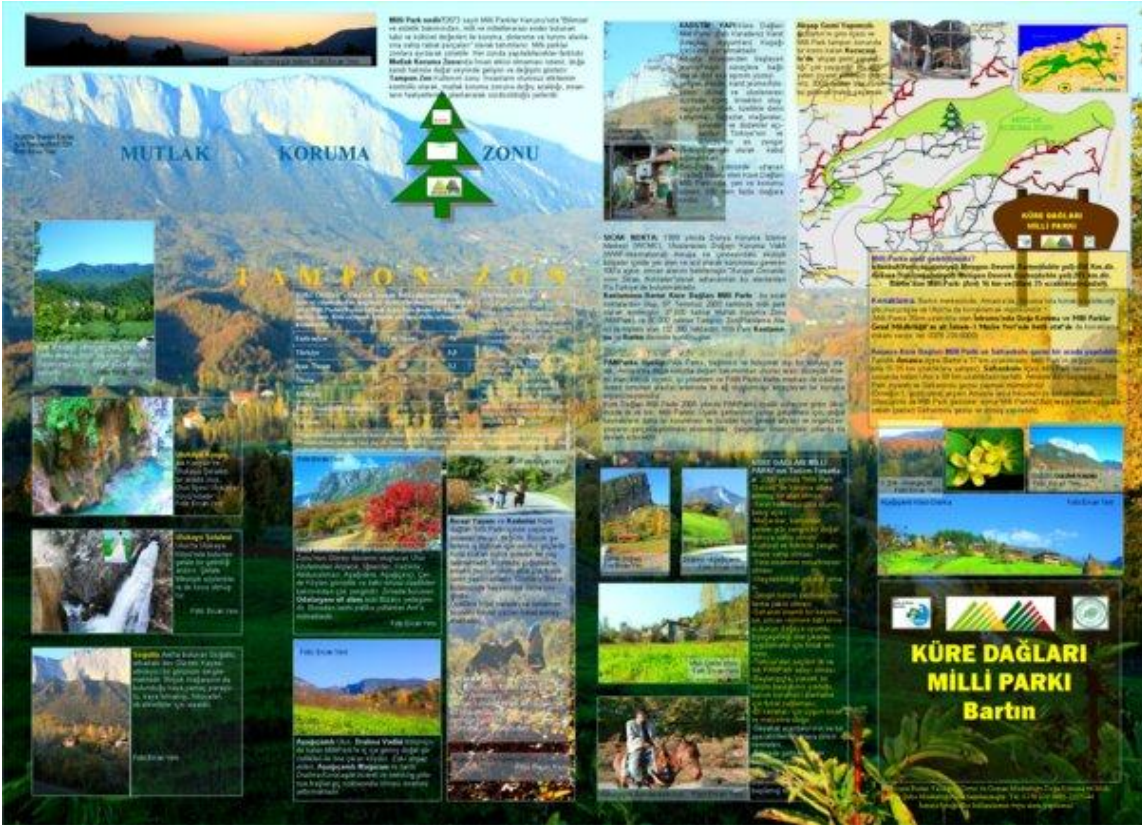
Dağları Milli Parkı ve çevresinin iklimine ve ormanlarına daha o zamanlardan dikkat çekiyor. Evliya Çelebi ise Seyahatnamesi'nde Amasra yöresi ormanlarını yani Küre Dağları Mili Parkı bölgesini “ağaç deryası” olarak betimliyor.

Küre Dağları Milli Parkı Aşağıçamlı Köyü Ulus/Bartın

Foto: Ercan YENİ

Günümüzde tehlike altındaki “Karadeniz Nemli Karstik Orman” ekosistemlerinin, en iyi yabanıl örneklerine sahip Küre Dağları Milli Parkı, Avrupa’da korunması gereken 100 Orman Sıcak Noktası içinde yer alır. Sıcak Nokta, doğa korumacıların dünyada endemizm düzeyi yüksek ve aynı zamanda hızla habitat kaybına uğrayan alanları tarif etmek üzere kullandıkları terimdir.

Genetik, tür, habitat ve ekolojik süreçler çeşitliliği, nadir ve nesli tehlike altındaki türlerin varlığı, ekosistemlerin dış etkenlere hassaslığı, yaşlılığı ve olgunluğu; bir alanın doğa koruma açısından önemini ortaya koyan çeşitli etkenler arasında sayılır.

“Kuzey Anadolu ve Kafkasya Ilıman Kuşak Ormanları” Dünya Doğayı Koruma Vakfı’nın (WWF) doğa koruma açısından küresel düzeyde öncelikli 200 ekolojik bölgeden biridir. Küre Dağları Milli Park alanı da, 157 endemik bitki türü ve bunlar içinde nesli tehlike altında olan 59 bitki taksonu barındırdığından bu çok değerli bölgenin bir parçasıdır.

Taşıdığı tüm bu özellikler dolayısıyla alan 2000 yılında “Milli Park” statüsü ile koruma altına alındı. Buna ek olarak, korunması amaçlanan biyolojik çeşitliliği güvence altına almak için “tampon bölge” kavramı da Türkiye’de ilk kez Küre Dağları Milli Parkı ile gündeme geldi.

Küre Dağları Milli Parkı Arpacık Köyü Ulus/Bartın

Foto: Ercan YENİ

Küre Dağları Milli Parkı'nın Doğa Turizmi-Potansiyelinin öne çıktığı ve sunduğu aktiviteler;

- Yürüyüş ve Sırt Çantalı Geziler
- Dağ Bisikletçiliği ve Bisiklet Gezileri,
- Atlı geziler,
- ATV'lerle geziler,
- Kanyonculuk –Canyoning,
- Rafting,
- Mağaracılık,
- Adrenalin gezileri (kaya tırmanıcılığı vb.)
- Yaban Hayatı ve Kuş Gözlemciliği (fauna gezileri),
- Doğa Gezileri,
- Bakir Orman Gezileri,
- Fotosafariler,
- Botanik gezileri,
- Kırsal Miras Gezileri,
- Doğa Eğitimi Programları,
- Bilimsel turizm,
- Aile/Yerli Turistler,
- Konferans ve İş Gezginleri,
- Geçerken Uğrayan Turist ve Deniz-Kum-Güneş Turisti,
- Enteresant Peyzajlara geziler (jeoturizm),
- Yayla gezileri,
- Köy ortamında ev pansiyonu konaklaması, çitlik turizmi,
- Köy ürünleri satın alma,
- Ahşap el sanatı ürünleri satın alma,

Küre Dağları Milli Parkı'nın Doğa Turizmi Yönetimi Amaçları:

- **Yüksek kalitede küçük ölçekli hizmetler**, yerli ve yabancı konuklara iyi bilgi ve açıklamalar içeren, iyi yönetilen doğa turizm köyleri ağı oluşturmak;
- **Nitelikli Alan Kılavuzları** yetiştirmek,
- **Nitelikli konaklama yerlerinin** oluşmasını teşvik etmek;

- **Rotalar:** Yürüyüş ve dağ bisikleti patikalarından oluşan bölgesel bir ağ kurmak, Doğa ve kültür gezileri için önemli **rotalar** ve noktalar belirleme ve bunlara ulaşım ve **bilgilendirme planı** geliştirme.
- **Ulaşım:** Her köyde MP ile bağlantılı servislerin olması;

Küre Dağlarının 11 turizm fırsatı

- 1- Panparks (Avrupa'nın seçkin milli parklar ağı) üyesi olması,
- 2- Ankara ve İstanbul gibi büyük şehirlerle ulaşım açısından iyi bağlantıların bulunması,
- 3- Doğa turizmi sahalarına talebin artması,
- 4- Yönetim birimleri olan Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar) 10. Bölge Müdürlüğü ve Küre Dağları Milli Park Müdürlüğü'nün müspet yaklaşım ve kararlılıkları,
- 5- Yakınlarında Amasra ve Safranbolu gibi ünlü turizm merkezlerinin bulunması nedeniyle Küre Dağları Milli Parkı'nı bölgesel turizm arzıyla bütünleştirme ihtimali,
- 6- Milletlerarası turizm pazarında iyi bir görüntüsünün olması ,
- 7- Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı'nda doğa turizmi odaklı gelişme bölgesi içine almış olması ve bunun sağlayabileceği destekler,
- 8- Planlama için yeterli zaman olması, çünkü turizm için aşırı bir talep henüz yoktur.
- 9- Milli ve Milletlerarası STK desteği,
- 10- Tur operatörlerinin alana karşı müspet yaklaşımları,
- 11- AB üyesi olunacak olması.

Küre Milli Parkı'na gelen (konaklayan) turist sayısının artış oranı öngörüsü: (Camilla Bann 2010)

2010		12.000	kişi
2011	%10	13.200	“
2012	%15	15.000	“
2013	%30	20.000	“
2014	%40	27.000	“
2015	%30	36.000	“

- Bu öngörünün temelleri;
- Park ve alan tesislerinin iyileştirilmesi, daha fazla ziyaretçiyi çekmeye devam edecektir;
  - PAN Parklar ağına dâhil olunması, 2012'den sonra büyük bir uluslararası farkındalığa neden olacaktır;
  - Park yönetimiyle birlikte çalışacak PAN Park Grubu'nun kurulması, bölgenin özellikle yurtiçi pazarda artan pazarlanması ve duyurulması için yeni bir araç sağlayacaktır;
  - Yurtiçi yenilikçi gezi işletmenleri ve yabancı gezi toptancılarının ilgisinin artması daha uzun kalışlı paketleri getirecektir;
  - Bunlar için; Büyük aksamaların olmadığı dengeli bir uluslararası politik durum varsayılmaktadır..

Küre Dağları Milli Parkı Abdurrahman Köyü Ulus/Bartın

Foto: Ercan YENİ

Küre Dağları Milli Parkı'nın ekoturizm potansiyelinin yüksek olduğu bölgelerde Doğa Turizmi Potansiyelini daha da geliştirmek için aşağıdaki hususlar planlanmaktadır;

- Panparks sürecinden yararlanma,
- Yerel Hizmetlerin sunumu: konaklama, yöresel yiyecekleri sunan lokanta, yöresel ve parkla ilgili eşyalar satan perakende satış yerlerini artırma;
- Alan Kılavuzlarını geliştirici eğitim programları uygulama,
- Köy Turist Bilgi Noktaları (TBN) kurulması
- Toplu taşımaya önem verme,
- Tanıtıcı, bilgilendirici, açıklayıcı materyallerin sağlanması pazarlama etkinlikleri
- Etkinlikler, sanat ve el sanatları pazarları ve düzenli günlük geziler için belirli tarihleri olan yıllık program geliştirme,
- Alanda bir dağ bisikleti patikası ağı ve köyde bir bisiklet kiralama yeri oluşturma,
- Mimari mirası koruma,
- Özel kuş gözlem ve yaban hayatı iz sürme programlarının geliştirilmesi,
- Dağa doğru uzanan vadilerde seyir alanlarının oluşturulması,
- Yol boyunca bilgilendirme/açıklama panolarının yerleştirilmesi,
- Dağ/kanyon kurtarma sistemi kurma,
- Otel ve pansiyon işletmenlerine yeşil işletme eğitimi,
- Kıyı bölgesinden servislerle “KDMP yeşil bölgesi iç kesimini ziyaret” imkânının başlatılması,
- Bölgesel Turizm Organizasyonlarına (Amasra Safranbolu) entegrasyon,
- Kamuoyu çevre bilinçlendirme kampanyası,
- Küre Dağları Milli Parkı Turizm Kurulunun oluşturulması,

Küre Dağları Milli Parkı Turizm Talebi Değerleri

Halihazırdaki ziyaretçi sayısı	15.000 kişi, Küre Dağlarını gezmek maksatlı gelen ve konaklayan (turist) : 5.000 kişi Ziyaretçi(konaklamayanlar) : 10.000 kişi
Para harcama	Konaklama, yeme-içme, yanında yöresel el sanatı ve yöresel kurutulmuş veya konserve ürünler alınarak para ödenmektedir. Kişi başına ortalama en az 30 TL harcama yapıldığı gözlemlenmiştir.
Ziyaretçi Profili	Bireysel gezginler: % 15 Eşler: %15 Aileler: %25 Tur grupları (tanıdık ve benzer talepteki kişilerin bir araya gelmesi şeklinde): %35 Diğerleri: %10
Gelişlerinin ilk on	1- Doğa Gezileri,

sebebi:	2- Fotosafariler, 3- Botanik gezileri 4- Mağaracılık, 5- Yaban Hayatı ve Kuş Gözlemciliği (fauna gezileri), 6- Kanyonculuk –Canyoning, 7- Kırsal Miras Gezileri, 8- Bakir Orman Gezileri, 9- Doğa Eğitimi Programları 10- Adrenalin gezileri (kaya tırmanıcılığı vb.)
Kıyaslanabileceği bir saha	Saha Kazdağları Milli Parkı ile kıyaslanabilir özelliklere sahiptir.

Küre Milli Parkı Turizm Arzı Değerleri

Ulaşılabilirlik		
Sahanın Ulusal- Uluslararası havaalanına yakınlığı	Yakın; 1 saat (0-1 saat arasında)	
Alana Ulaşım	Özel taşıt (x) Toplu taşıma (x) Diğerleri (x) (Bisiklet, motosiklet, yürüyüş, atlı vb.)	Ziyaretçinin Genel ulaşım kanaatî: Arıt ve Ulus kolay ulaşılabilir, Daha uzak olan; Kurucaşile zor ulaşılabilir durumdadır.
Ulaşım için problemler: Milli Parkın iç yolları arazili olmayan araç ulaşımı için genelde uygun nitelikli değildir.		

96

Altyapı	Yetersiz	Yeterli	İyi	Açıklama
Taşımacılık ağı	X	X		Bazı bölgelerde yeterli
Yerel ağ (toprak, asfalt)	X	X		Bazı bölgelerde yeterli
Anayollara bağlantı	X	X		Bazı bölgelerde iyi
Yerel genel taşımacılık Programları	X			Köylere minibüsler az
Ücretler		X		Uzun devreli gelişme planı çerçevesinde henüz oluşturuluyor
Ring patikaları		X		Var ve yenileri oluşturuluyor
İşaret levhaları	X	X		Yapılıyor, yer yer tamam,
Genel yer işaret levhaları	X			Yapılmakta
Bilgi panoları	X			Yapılmakta,
Araçlar için park kapasitesi		X		
Bilgi alma ve tercüme kolaylıkları	X			Yeterli değil,
Restoran sayısı	X			Turizme uygun nitelikliler yetersiz

Restoranların durumu	Kategori	Sayısı	Açıklama
	Turistik	3	Turistler için otantik yemekler
	Yerel	16	Yakın İlçeler dahil
Yemek standartları	Yüksek standartlı yemek sunanlar : 2 Yeterli standartta yemek sunanlar: 12 Kötü standartta yemek sunanlar : 5		

Barınma imkanları	Kategori	Kuruluş sayısı	Yatak Sayısı
Oteller	İyi	6	180
Hosteller	-	-	-
Yatak&kahvaltı oteli	Orta	5	120
Rota üstü kulübelere	-	-	-
Bungalov tarzı	İyi	2	90
Kamp alanı	-	-	-
Diğerleri: Pansiyon	Orta	5	30

Sahanın kendine has özellikleri;			
Sunduğu değerlerden	Tek-eşsiz olanlar var mı?	Var	Kanyonlar, Peyzaj
	Biraz farklı ama değerli olanlar	Var	Mağaralar, Otantik doku
	Diğer ilgi çeken yerlere benzer olanlar	Var	Mağaralar
Alan turist ziyaret döngüsüne girecek şekilde turistlerin ilgisini çekecek diğer alanlara yakın mı?	Evet	Amasra: Gastronomi turizmi Safranbolu: Kültür turizmi	Yöresel yemek altyapısı Amasra turistlerine, Kırsal miras Safranbolu turistlerine hitap edebilir
Alandaki yabancı varlıklar	Bayrak türler	Ayı Geyik	Ayının en önemli yayılım sahalarından
	Diğer ilginç yabancı hayatı	Beyaz akbaba, Karaca, yabancı domuzu Vaşak	Yabancı hayatı varlığı özel bir zenginlik içerir.
	Endemik bitkiler,		157 tür
	Kelebekler	Apollon kelebeği	50'den fazla tür

Tatmin edici yaban hayatı izleme imkanı	Memeliler	Kuşlar	Açıklama	
Garanti edilen türler var mı?	X	X	Ayı, ötücü orman kuşları	
Genellikle rastlanma ihtimali	X	X	Yaban domuzu ve kartal türleri	
Şans veya mevsime bağlı olanlar	X	X	Karaca, geyik, akbaba türleri	
Alanda bulunan tesisler				
Sahadaki tesisler	Yetersiz	Yeterli	İyi	Durum açıklaması
Rekreasyonel tesisler	X			Uzun devreli gelişme planına göre yapılabilir.
Spor tesisleri	X			
Diğerleri	X			

Doğal Kaynakların Potansiyeli							
Kaynak adı	Var	1	2	3	4	5	Açıklama
Dağlar	X		X				Peyzaj, Jeomorfoloji,
Ormanlar	X			X			Peyzaj değeri
İzole alanlar	X			X			
Şelaleler	X		X				
Göller	-						Göl ekosistemi yoktur
Nehirler	X			X			
Yaylalar	X		X				
Mağaralar	X		X				Sayıda çok fazladır
Yaban hayatı	X			X			
Memeli	X			X			
Kuşlar	X		X				
Kelebekler	X			X			
İklim	X				X		
Peyzaj dokusu	X	X					Çeşitlilik öne çıkar
Kanyonlar	X	X					Dev kanyonlar,
Tabiatla uyumlu kültürel miras		X					Tabiatla uyumlu hayat tarzı,
1-5 arası değerlendirme şekli; 1) İnsanlar sahayı özellikle bu kaynak için ziyaret ederler, çekirdek üründür, 2) Kaynak alanı ziyaretçiler tarafından mutlaka ziyaret edilir, 3) Alanda kaynağın olması ziyaretçi deneyimine katkı sağlar, 4) Herhangi bir farklı şey sunmaz, 5) Turizm için ilginç değil,							

Küre Dağları Milli Parkı'nın Taşıma Kapasitesi Analizi

Küre Dağları Milli Parkı ve Çevresinde yaşayan paydaş ve ilgi grupları ile yapılan birebir görüşmeler, çalıştaylar ve yönetici gözlemleri neticesinde aşağıdaki veri grupları elde edilmiştir.

Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi Değerlendirme şekli: 1- Tamamen sağlanabiliyor, 2- genel olarak sağlanıyor, 3- veri yok, 4- çoğunlukla sağlanamıyor 5- Hiç sağlanamıyor					
Göstergeler	1	2	3	4	5
Tüm ilgi grupları turizmden elde edilen gelirden eşit pay alırlar				X	
Tüm ilgi grupları turizm gelişimine oranlı bir miktar para yatırımı yapabilir		X			
Yerel ekonomi için turizm faydaları açıktır		X			
Turizm gelişimiyle ilgili paydaşların ihtiyaç, istek ve önerileri ele almıyor		X			
Tüm ilgi gruplarına önem veriliyor	X				
İlgi gruplarının birbiriyle olan ilişkileri iyi		X			
Beraber çalışmanın önemi biliniyor		X			
İyi bir işbirliği içindeler		X			
Belirli kararların alınma amacı saklanmıyor			X		
Yerel ilgi grupları karar almada söz sahibi		X			
Bölgesel ilgi grupları karar almada söz sahibi		X			
Diğer sektörler de turizm gelişimine fayda sağlıyor				X	
Turizm kırsal ekonomiye destek veriyor		X			
Geleneksel faaliyetler ve üretim türleri turizm gelişiminden sonra gelişme gösterdi		X			
Turizm gelişimi istihdamı artırma beklentilerini karşılıyor				X	
Yerel halk, özellikle gençler için yeni iş imkanı ortaya çıktı				X	
Kendi turizm işini kurmak isteyenlere yeterli destek veriliyor				X	
Turizm işi kurmak için eğitim ve öğretim veriliyor		X			
Planlı turizm uygulaması yapılıyor		X			
Yerel köyler ve kamusal alanın özelliği turizmden sonra zarar görmemiştir.		X			
Turizm temel olarak yerel mal ve hizmetlerden faydalanır	X				
Bölgemizi ziyaret eden turist sayısı yeterlidir				X	
Turizm kültürel mirasın devamına yardımcı oluyor		X			
Turizm endüstriyel mirasın sürdürülmesi için yardımcı oluyor			X		
Turizm gelişimi peyzaj dokusuna zarar vermiyor		X			
Turizm doğanın korunmasına yardımcı oluyor		X			
Turizm kültürel manzaranın korunmasına yardımcı oluyor		X			
Turizm hayat kalitesini artırıyor		X			

Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

- 1- Küre Dağları Milli Parkı'nın sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi yönünden bir problem yaşamamaktadır.
- 2- Ekonomik beklentiler ve turizme hazırlıklar mevcuttur, bu sürecin iyi yönetilmesi gerekir,
- 3- Ekonomik kaynak ayrılmalı, kaynakların turizm gelişimi için yerinde kullanımı sağlanmalıdır.
- 4- Turizm sosyal hayat için müspet etkiler yapmış, kültür ve tabiatın korunmasına imkân sağlanmıştır.

Ekolojik taşıma kapasitesi analizi					
Faaliyet	Genel etkiler	Korunan alan üzerindeki etki	Etki		
			Kabul edilebilir	Kabul edilemez	Kabul edilebilir ancak;
Kamping&piknik	Menfi	Katı atıklar			Katı atıklara ait çözümler gerekir.
Ahşap Hediyelik eşyaların satılması,	Müspet	Sahadan şimşir kesmeye sebep olabilir			Planlı ve yasal üretime dayanmalı
Dağcılık, trekking	Müspet		X		
Su sporları	Menfi	Tehlike içermekte	X		Güvenlik tedbirleri alındığı takdirde
Rafting	Müspet				Güvenlik tedbirleri alındığı takdirde
Olta balıkçılığı	Menfi	Balık türleri yetersiz sayıdadır		X	MP içinde balıkçılık öngörülmemektedir.
Normal spor etkinlikleri	Müspet				Sadece belirtilen yerlerde yapılırsa
Yeme içme	Müspet		X		Yöre yemekleri öne çıkmalı
Doğa yürüyüşü	Müspet		X		Patikalar dışına çıkılmamalıdır
Mağaracılık	Müspet		X		Belirtilenlerde ve kılavuz eşliğinde olmalıdır.
Kanyoning	Müspet		X		Belirtilenler yerlerde ve kılavuz eşliğinde olmalıdır.
Yaban hayatı gözlemi	Müspet		X		Belirtilen yerlerde ve kurallara uygun olarak
Bilimsel geziler	Müspet		X		Alan kılavuzu eşliğinde,

Ekolojik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

- 1- Küre Dağları Milli Parkı'nda özellikle katı atık sorunu görülmektedir.
- 2- Kanyonlara ve dağ gezilerine tehlikeli güzergahlar olmaları ve ölüme sebep olan kazalar olduğu için alan kılavuzu eşliğinde gidilmesi zorunluluğu olacaktır. Ayrıca bazı sahalar ziyarete tamamen kapatılmalıdır.
- 3- Bir dağ kurtarma timi ve kanyon kurtarma timi kurulması mecburiyeti vardır.
- 4- Müspet olarak ele alınan faaliyetler taşıma kapasitesinin altında olduğundan artırılması ve izlenmesi alakalı tedbirler alınacaktır.

İzlemeye esas olan **Ekolojik Göstergeler** aşağıdaki şekilde incelenmiştir.

- 1- tamamen doğru , 2- genel olarak doğru, 3- veri yok, 4- çoğunlukla yanlış 5- Hiç yok

Ekolojik taşıma kapasitesinin etkileri;					
Ekolojik göstergeler	1	2	3	4	5
Bitkiler turizm artışından etkilenmemektedir				X	
Yürüyüş yollarından yürümeyen turistler bitkilere çok zarar veriyor		X			
Turizmden dolayı daha fazla toprak erozyonu meydana gelmektedir					X
Korunan alanımızın suları gözle görünür şekilde kirlenmektedir				X	
Turizm gelişimi sebebi ile balık miktarı azalmıştır				X	
Korunan alanın yer altı suları içme suyu olarak kullanılabilir		X			
Turistler yaban hayatı için rahatsız edici bir faktördür				X	
Turizmden dolayı flora ve faunada ölümler artmıştır				X	

Ekolojik göstergelerin değerlendirilmesiyle;

- 1- Flora ve faunanın henüz turizmden etkilenmediği,
- 2- Patika dışına çıkan turistlerin olduğu, bunların zararlara sebep olabileceği, uyarı, işaretlemeler ve alan kılavuzu sistemi ile bunların çözülebileceği,
- 3- Turistlerin yaban hayatını az da olsa rahatsız ettikleri, rahatsız az da olsa ettikleri, bunun da etkin denetim, alan kılavuzu, uyarılar, otokontrol gibi mekanizmalar ile çözülebileceği düşünülmektedir.
- 4- Netice olarak, Küre Dağları Milli Parkı'nda ekolojik göstergeler henüz önemli bir tehlike işareti vermemektedir. Ancak olumsuzluklar; alan kılavuzu, saha görevlisi, işaretler, tabelalar, bilgilendirme ve uyarılar gibi iyi bir ziyaretçi yönetim programı ile önlenilebilecektir.

101

Fiziki/idari taşıma kapasitesi incelemesi ve değerlendirilmesi aşağıya alınmıştır;

1-Akıcı,yeterli2- iyi, 3- fena değil, 4- kötü, 5- çok kötü

Fiziki/idari taşıma kapasitesi						
Yer	Kapasite	1	2	3	4	5
Altyapı	Korunan alana giriş yolları		X			
	Korunan alandaki yol ağı				X	
	Korunan alan içindeki toplu taşıma araçları					X
Park girişi	Park etme			X		
	Akış			X		
Park yeri imkanları	Yer sayısı			X		
	Biletleme				X	
	yönlendirme			X		
Bilgi imkanları	İşaret levhaları			X		
	Yetkililer					X

	Ziyaretçi merkezi				X		
	Ofisler				X		
Yiyecek içecek temini	Tedarik				X		
Ticaret	Seçenekler				X		
Kolaylık tesisleri	Tuvaletler						X
	Atıkların toplanması						X
Patika ağı	Yeterlilik durumu				X		
Yaban hayatı izleme noktaları	Sayısı ve uygunluğu			X			
Aktiviteler	seçenekler			X			
	Paket doğa turları					X	
	Bisiklet kiralama					X	
	Araç kiralama				X		
	At-katır kiralama					X	
Çalışanlar	Yeterli sayıda					X	
	Donanımlı				X		

Fiziki/idari taşıma kapasitesi yönünden yapıla değerlendirme;

- 1- İdaremiz personel yönünden yeterli donanıma sahip değildir, takviye edilmelidir,
- 2- Milli parkın yönetim planının olmaması yatırım yapma ve ziyaretçi ihtiyaçlarını karşılamada problemlere sebep olmaktadır,
- 3- Saha içindeki geziler için paket turlar oluşturulmalıdır, özel sektörün teşviki lüzumludur,
- 4- Alan kılavuzlarının sahada görev alması bilgi ihtiyacını da çözecektir,
- 5- Tabela, bilgi panosu, ikaz vb. işaretlemeler lüzumludur,
- 6- Sahada tuvalet vb. temel ihtiyaçların karşılanması için altyapı çalışmalarına ağırlık verilmelidir,
- 7- Ziyaretçi merkezlerinin işlerliği artırılmalıdır,
- 8- Personelin donanımı artırılmalıdır.

Psikolojik taşıma kapasitesi ile alakalı değerlendirmede ise herhangi bir problem yaşanmadığı görülmektedir. Bunun sebepleri arasında; Türk insanının hoşgörüsü önemli bir husustur, aynı zamanda doğa turistlerinin fazla lükse düşkün olmamaları, taleplerinin ziyadesi ile karşılanabilmesi sebebiyle sorun yaşanmamaktadır.

Taşıma kapasitesinin tüm yönleri ile incelenmesini müteakip genel değerlendirmesi şu şekilde yapılabilir;

- 1- Taşıma kapasitesine ulaşılmamıştır, ekosistem ve korunan alan turizmden kısa vadede zarar görecektir durumda değildir,
- 2- Toplum Milli Parkla ilgili beklentilere sahiptir, bu beklentilerin turizmin artışı ile bir bölümünün gerçekleşmesi mümkündür,
- 3- İnsanların beklentilerinin yönetilmesi gereklidir, bazı beklentiler uygulanamaz özellikler taşımaktadır,
- 4- Bartın ili, Arıt, Ulus ve Kurucuşile ilçeleri KDMP'nin gelişmesini beklemekte ve pay sahibi olmak istemektedirler.

KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI'NDA UYGULANAN BAŞARILI BİR PROJE: Orman Koruma Alanları Yönetiminin Güçlendirilmesi Projesi

Küresel Çevre Fonu (GEF) destekli “Orman Koruma Alanları Yönetiminin Güçlendirilmesi” isimli Orta Ölçekli Proje, 2008-2012 yılları arasında Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye Ofisi ve Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF-Türkiye) işbirliğinde yürütülmüştür.

Projenin ana amacı; Küre Dağları Milli Parkı ve çevresinde doğa koruma ve sürdürülebilir kaynak yönetimini sağlamak üzere katılımçılık esasına dayalı, etkin ve bütüncül bir yönetim modelini oluşturarak Türkiye'deki ormanların ulusal korunan alanlar sistemindeki yerinin ve yönetsel etkinliğinin geliştirilmesidir.

Türkiye'nin Sürdürülebilir Kalkınma En İyi Uygulama Örneklerinden Biri; Proje Haziran 2012'de Brezilya'da gerçekleştirilen Rio+20 Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'nda sürdürülebilir kalkınma ve yeşil ekonomi uygulamalarıyla Türkiye'yi temsil eden en iyi 24 uygulamadan biri seçilerek Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na ödül kazandırdı. Küre Dağları Milli Parkı deneyimleri Rio de Janeiro'daki binlerce katılımcıya sunular, posterler, broşürler ve kısa filmlerle anlatıldı. Tüm dünya için örnek oluşturacak en iyi uygulamalar arasında özel sektör, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerden uygulamalar yer alıyor. 181 başvuru arasından seçilen 24 en iyi uygulama örneği, Türkiye'nin Rio+20 Zirvesine sunduğu ulusal raporun bir parçası olarak, ülkemizin bu alandaki deneyimini sergileme açısından

önemli bir fırsat olarak diğer ülkelerin sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirmelerinde örnek oluşturacaktır.

PAN Parks Sertifikası; Alanın eşsiz yabanıllığı ve yöre halkının etkin katılımını sağlayan proje uygulamalarının doğanın korunması ve yöre halkının sosyo-ekonomik hayatına yansımalarının sonucu olarak Küre Dağları Milli Parkı Avrupa’da seçkin korunan alanları simgeleyen PAN Parks (Korunan Alanlar Ağı Parkları) sertifikasını aldı. 2006 yılından beri devam eden sertifika süreci, 2012 yılının Nisan ayında yapılan uluslararası bağımsız denetim ile tamamlandı ve Küre Dağları Milli Parkı, Türkiye’nin ilk ve Avrupa’nın 13. PAN Parks sertifikalı korunan alanı oldu.

4.6. BARTIN İLİ VE İLÇELERİNİN KIYASLAMA YÖNTEMİ İLE KISA DEĞERLENDİRMESİ

(KIYAS ÇALIŞMASI)

Karşılaştırma yöntemi, kapsam dahilindeki unsurun benzerleri ve rakipleri ile arasındaki farkı görmesi ve daha ilerlemesine itici güç olması amaç edinilerek verimlilik artırma yöntemidir.

Karşılıklı bilgi alışverişi olarak değerlendirilen bu yöntemde, kopyalama değil, kendi ürünlerimize yönelik ilham almak, uyarlamak hedeftir. Gelecek eğilimlerini şimdiden görüp, müşterinin isteklerini şimdiden karşılamaya hazırlıklı olmayı gerektirir.

Karşılaştırma yapılan ilçenin/ilin başarılı oluşu hususta takip ettiği yolun ilçemizde/ilimizde alınabilirliği araştırılmaktadır.

KIYAS YÖNTEMİ İLE DOĞA TURİZMİ POTANSİYELİ YÜKSEK OLAN BAZI İLÇELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ			
BARTIN İLİ			
İlçe	Kıyaslanan İl/ilçe	Kıyaslama sebebi,	Örnek Alınacak Deneyim
Merkez	Antalya/Kemer/Çıralı	İklim, doğa ve şehir yapısı	Olimpos-Çıralı tarihi dokunun yanı sıra doğaya yönelik turizmde de öne çıkmıştır. Uluslararası düzeyde tanınırlığa sahiptir.
Amasra	Sinop	İklim, doğa	Sinop ili deniz kültürü ile orman kültürünün birleştiği özelliklere sahiptir, maket gemi yapımı ve denize bağlı turizm ile örnek alınması gereken özelliklere sahiptir.
Kurucaşile	Akçakoca	İklim, doğa ve şehir yapısı	Kurucaşile, deniz ve orman kültürünün orijinalliği ile gelişebilir, bu hali ile Akçakoca’ya benzerliği fazladır, burasının gelişme deneyimlerini kullanmalıdır.

Ulus	Çamlıhemşin	İklim, doğa ve şehir yapısı	Ulus, milli parkın yanında olmak ve ondan ziyaretçilerin konaklama, doğa turu vb. şekilde yararlanmasında Çamlıhemşin örneğinden faydalanabilir.
------	-------------	-----------------------------	--

Sonraki bölümde verilecek doğa turizmi stratejilerinde yapılan detaylı karşılaştırmaların sonuçlarına göre stratejik faaliyetler oluşturulmuştur.

BÖLÜM 5

5.1 BARTIN'DA SÜRDÜRÜLEBİLİR DOĞA TURİZMİ STRATEJİLERİ

Gelişme Stratejileri

<u>STRATEJİ:1</u>
“Doğa turizmi yatırım projelerine uygulanmak için teşviklerin sağlanması ile Bartın’da turizm sektöründe yatırımların artırılması”
<u>STRATEJİ:2</u>
“ Doğa turizmi ürünlerinin, turistik kalkınma sürecinde zarar görmek yerine, faydalı olan yerel çevre, toplum ve yöre kültürüyle uyum içinde işlenmesi”
<u>STRATEJİ:3</u>
“Yüksek potansiyele sahip ilçelerde yerel kalkınmada turizmin güçlü bir araç olarak öne çıkarılması”
<u>STRATEJİ:4</u>
“Ürün çeşitliliğini artırma yoluyla, gelirlerin artırılmasının sağlanması”

Pazarlama Stratejisi

<u>STRATEJİ:1</u>
“Milletler arası, ülke geneli, bölgesel ve yerel ölçekte markalaşmanın hedeflenmesi, ülke çapında tanıtım ve pazarlamaya ek olarak varış noktaları bazında tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine başlanması”

STRATEJİ:2

“Doğa turizmi ürünlerinin her bileşeninde toplam kalite yönetiminin, sertifikasyonun ve özellikle Küre Dağları Milli Parkı çevresinde PANParks Kriterlerinin etkin kılınması”

STRATEJİ: 3

“Toplumun farklı kesimlerine uygun fiyatta, kaliteli turistik ürün alternatiflerinin sunulması, faydalandırmada yüksek ekonomik güç sahibi olmanın gerekmemesi ”

Ziyaretçi Yönetimi Stratejisi

STRATEJİ: 1

“Koruma ilkeleri ve PANParks ziyaretçi yönetim kriterlerinin ile yaygınlaştırılması, bunun yanında, müşteri beklentilerine de dayalı sürdürülebilir ziyaretçi yönetiminin sağlanması”

İzleme ve Değerlendirme Stratejisi (Turizmin etkilerinin ve sürdürülebilirliğin izlenmesi)

STRATEJİ:

“Turizmin etkilerinin izlenmesi için, izleme birimlerince göstergelerden yararlanılması”

5.2 STRATEJİK UYGULAMA İLKELERİ:

1. Doğa Turizmini geliştirme politikaları; doğayı ekonomik rant kaynağı olarak görmemesi,
2. Doğa Turizminden beklentilerin net, uygulanabilir, sürdürülebilir seviyeden daha fazla yükseltilmemesi,
3. Doğanın doğası ile oynanmaması ve karşılıklı zarar görme sonucunun çıkmaması için herkesin doğanın içinde sorumluluklarını bilmesi, başkalarına hatırlatması (otokontrol) ve kamu duyarlılığının gelişmesi,
4. Doğada yapılan tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması,
5. “Ekoturizm; Doğa Turizminin alt kümesidir” bu sebeple doğaya yönelik turizm söylemlerinde ekoturizmden ziyade “Doğa Turizmi” kavramının kullanılması,

6. Doğa Turizminin değerlerinin garanti edilmesi açısından, doğayı etkileyen yatırımlarda ekosistemin değeri, ekosistem servislerinin değeri, yatırımın maliyeti ve sürdürülebilirliğin maliyeti unsurları kıyaslamasının yapılması, kıyaslamada doğadan yana hareket edilmesi(doğaya pozitif ayrımcılık yapılması),
7. Doğa turizmine konu alanların bu planın (Bartın Doğa Turizm Master Planı) alt planları mahiyetinde alan bazında hazırlanacak Doğa Turizmi Yönetim Planlarıyla yönetilmesi,
8. Doğa turizminin de içinde yer aldığı alternatif turizm arayışları gün geçtikçe önem kazanmakta, daha aktif ve eğitici tatiller tercih edilmekte, milli parklar ve diğer korunan alanlara duyulan ilgi artmakta, daha kısa süreli ve küçük gruplar halinde seyahat eğilimleri gözlemlenmektedir. Bu sebeple turizm endüstrisinin sürdürülebilir kalkınma konusunda daha çok sorumluluk alıcı politikalar üretmesi,
9. Turizmin emek sektörü olduğu ve son ürünün yalnızca insan tarafından sağlanabildiğine dikkat edilerek bu konuda kalifiyeliğin eğitim vb. mekanizmalarla geliştirilmesi,
10. Doğa Turizmine yönelik kongre, konferans, sempozyum ve çalıştayların sıklıkla yapılması, problemlerin ve çözümlerinin tartışılması,
11. Batı Karadeniz Kalkınma Ajansının destekleyeceği öncelikli konular içerisinde kırsal kalkınma boyutu sebebiyle doğa turizminin de yer alması,
12. Her türlü doğa turizm aktivitelerinin gerçekleştirilmesinde kadınlara önemli rol verilmesi doğa turizmi uygulamalarında kadınların öncelikli olması ve yüksek oranda kadın aktivitelerinin desteklenmesi, gerekli olup; kadın için ön görülen rolün kadının iş yükünü artırıcı ek yük mahiyetinde olmaması,
13. Doğa turizmi işletmelerinin kendilerine tarımsal ya da üretim girdisi sağlayan işletmelerin sürekli gelir paylaşımı açısından koordine ve işbirliği içinde olmalarının desteklenmesi, tedarik zinciri geniş istihdamı sağladığı için gelir paylaşımının geniş kitlelere yaygınlaştırılmasının esas alınması,
14. Gelişme planı ve stratejisi için öncelikle kaynak analizi yapılması zorunludur. Bir alanın sahip olduğu kaynaklar, o alanın kalkınması için bir sermaye veya potansiyel oluşturmaktadır. Bu kaynakların analizi de önemli veri ve bilgi oluşturulmasını temin etmektedir.

15. Doğa Turizminin doğal kaynaklara sürdürülebilir ekonomik değer kazandırmanın bir yolu olarak değerlendirilmesi, doğa etkinliklerinde çok fazla turist fazla gelir anlayışının yerine taşıma kapasitesine uygun sayıda turist, maksimum doğa deneyimi ve yüksek gelir hedeflenmesi,
16. Doğal ortamlarda karşılaşılan sorunlara doğal çözümler bulunması,
17. Turist için yolda geçen zamanlar istenmeyen ve kayıp süreler olarak görüldüğünden sahanın çekiciliğine rağmen ziyaretçi sayısını düşürebilir. Bu sebeple kolay ve kısa zamanda ulaşılabilirlik, yol üzerinde yeterli yönlendirme ve bilgilendirme imkânlarının olması ve bu hizmetin sürekliliğinin sağlanması,
18. Kıyılardaki koylara karadan patika yollarla ulaşım temin edilmeli aynı zamanda bu sahalara günübirlik olarak kayak, bot, tekne vb ile de ulaşım imkanının sağlanması, bu ulaşımın paket gezi formatında dizayn edilmesi,
19. Otantik ve geleneksel dokunun mimaride korunması,
20. Yeni yapıların ekolojik mimari yaklaşımıyla taş, ahşap, kerpiç vb. ağırlıklı geleneksel yapı malzemeleri kullanılarak yapı kültürümüze uygun yapıların doğa turizmi uygulamalarında öne çıkarılması ve bu konudaki iyi uygulamaların örnek alınması,
21. Doğa turizm uygulamalarında tesislerin doğa teması, bitki teması, hayvan teması gibi temalarla donatılmalıdır. Örneğin tesislerde kullanılan çarşaf, örtü gibi ürünlerin doğadan esinlenerek oluşturulan bitki, hayvan, doğa figürleri ile dizayn edilmesi,
22. Doğal ve kültürel varlıklar o bölgenin imajıyla bütünleşen özel anlamlara sahiptirler. İmaj, sembolik bir hatırlatıcıdır. Örneğin, Bartın Çayı, Çöme Boğazı, Ulukaya Şelalesi, Güzelcehisar Lav Sütunları gibi yöreyi hatırlatıcı bir imajların öne çıkarılması,
23. Doğa turizminde markalaşmanın önemli ve öncelikli hedefler arasında yer alması,
24. Büyük şehirlere göç etmiş fakat yazları memleketine dönerek tatil yapan, yurt dışında çalışan/yaşayan hemşerilerimizin de önemli ve öncelikli turist hedef kitlesi olarak seçilmesi,
25. Üniversite bünyesindeki kulüpler, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullar nezdinde yapılacak kamplarda Bartın'ı anlatan ve sembolize eden sinemadan tiyatroya,

- müzikten karikatüre, heykelden teknolojiye yöresel el sanatlarının atölye uygulamalarıyla zenginleştirilerek doğal alanların çekim merkezi haline getirilmesi,
26. Yapılarda yenilenebilir enerji kaynaklarının (güneş enerjisi, rüzgar enerjisi gibi) kullanımının sağlanması, küresel ısınma tehdidine, doğanın kirlenmesine, ekolojik ayak izinin büyümesine ve benzeri sorunlara karşı yenilenebilir enerjinin kullanımı, geri dönüşümlü ürünler kullanımı doğa turizmi uygulamalarında ve turizm desteklemelerinde temel uygulama politikası olması,
27. Kente göç sebebiyle köylerde boş bulunan konaklamaya müsait köy evlerindeki kapasitenin ev pansiyonculuğu, apart şekilde kiralama, devre mülk olarak satış veya kiralama modellerinden biriyle değerlendirilmesi,
28. Pansiyonculuk uygulamalarını desteklemek amacıyla pansiyonculuk yapılan yerlerde organik tarım uygulamalarında yöresel ürünlerin geleneksel yöntemlerle üretilmesi,
29. Kente göç olgusu sebebiyle; kırsal alanda doğa turizmi aktörü olarak görev alacak insan kaynağı azdır. Planlamalarda bu hususun dikkate alınması önemli olup; köylünün alışıktı olmadığı fabrikalarda vasıfsız eleman olarak çalışmak yerine doğa turizmi faaliyetleri kapsamında aktif rol alarak, misafir ev sahibi ilişkisi ile üretimde yer alması ve gelir elde etmesi sağlanmalıdır. Bu sebeple Bartın'dan İstanbul ve diğer şehirlere göç eden veya halen Bartın'da olup gelecek planlarını Bartın dışında yapan kişiler için de uygulanabilir girişim alternatiflerinin oluşturulması,
30. Uygulama deneyimi kazanmak ve yöre halkına örnek olması bakımından kamu veya özel girişimci yatırımlarıyla pilot uygulamaların yapılması,
31. Tur operatörlüğünün turist gelmesindeki önemli rolü dikkate alınarak Bartın'da (İl ve İlçelerde) tur operatörlerinin sayısının artırılması için tur operatörlüğüne başlangıç manasında maddi teşviklerin sağlanması,
32. Doğa Turizmin değerlerinin yüksek olduğu sahalara endüstriyel baskının kontrolü için karar alma mekanizmalarının (Üniversiteler, STK'lar dahil edilerek) eşgüdümün sağlanması,
33. Doğa Turizminde yönetim mekanizması oluşturulmasında otorite paylaşımının esas olması,

34. Biyolojik çeşitlilik değerlerinin belirlenmesi doğa turizmi açısından kullanılabilecek alanların ortaya konulması ve haritalandırılması,
35. Kuşları, bitkileri ve diğer yabani canlıları gözlem turizminin en büyük eksikliği bu canlıların yerlerini bulup tanıyacak uzman rehber eksikliği olduğundan bu konuda rehber yetiştirilmesi,
36. Doğa Turizmine uygun olup; talebin aşırı artabileceği hassas sahalarda öncelikli olarak ele alınmalı ve hassas sahalarda doğa turizmi bilincinin gelişmesine bağlı olarak sonraki yıllarda kontrollü olarak faaliyete açılması,
37. Sürdürülebilir Doğa Turizmi; Bartın kırsalında, henüz toprakları kirlenmemiş, kentsel dönüşüme uğrayıp betonlaşmamış, doğal çevresi ve kırsal kültürel dokusunu koruyan yörelerde, sertifikalı organik tarım üretimi yaparak, otantik mimari ve yerel kültür değerleri ile yaşayan bir anlayışı içermesi,
38. Doğa Turizminin temel kaynağı olan çevrenin korunması için yerel yönetimlerce yöre insanına doğa korumaya yönelik çevre bilincini geliştirici eğitim programlarının düzenlenmesi,
39. Doğa turizmi planlamalarında ve plan uygulamalarında hayvan ve bitkilerin dönemsel ve genel hassasiyetleri temel önemli ilke olarak göz önüne alınacaktır.
40. Katılımcılık Uygulama Modelinin, özellikle doğa turizminde daha da fazla öne çıkan temel başarı faktörü olarak ele alınması,
41. Doğa turizmi uygulamalarında duyarlılığın yaygınlaştırılması ve sorumluluğun paylaşılması için ilgili tüm kurumlar ve yöre halkının birlikte hareket edebileceği ve etkin görev alacağı otokontrol sisteminin oluşturulması lüzumludur.
42. Doğa Turizmi uygulamalarının sosyal yapının korunması kaydıyla yöre halkına ekonomik fayda, ekolojik sürdürülebilirlik faydası ve sosyal fayda sağlaması halinde hayata geçirilmesi,
43. Doğa Turizmi etkinliklerinin doğayı tanıma ve tecrübe etme üzerinde odaklanması,
44. Doğa Turizmi etkinliklerinin sürdürülebilirliği ve zenginleştirilmesi için İl düzeyinde kamu, dernekler, üniversitede konu ile ilgili çalışan akademisyenler ve sektör paydaşlarının danışma organı olarak bir çatı altında yer alması,

45. Doğa Turizmi etkinlikleri çerçevesinde insanda iyilik hali (wellness) programlarının (sağlığın korunması ve geliştirilmesine yönelik egzersiz ve fiziksel aktivite, doğal beslenme, psikolojik yaklaşımlar, yoga vb) geliştirilmesi ve uygulanması,
46. Engelliler daha çok imkândan mahrum olduklarından dolayı, engellilerle ilgili pozitif ayrımcılık içeren tesisler yapılmalı ve özel doğa etkileşim mekanizmaları kurulması sağlanması,
47. Günümüzde doğa yürüyüşü, doğa fotoğrafçılığı ve kampçılık en çok talep gören turizm çeşitleri olup; doğa turizmi arzının orta ve uzun vadede diğer etkinlikleri de içerecek şekilde zenginleştirilmesi,
48. Mevcut Doğa Turizmi uygulamalarının kırsal kalkınmayı sağlaması ve ekolojik turizm ilkelerine uygunluk yönünden incelenmesi, mümkün olan dönüşüm modellerinin geliştirilerek uygulanması,
49. Sürdürülebilir turizm gelişimi stratejisi (STGS) belirlenirken, bir bölgenin geleceğine ilişkin sürdürülebilir bir dayanak ortaya konulmalı ve yerel halkın katılımının yanı sıra bölgenin kalkınma potansiyelini oluşturan özgün kaynak değerlerinin korunmasına dayalı bir yöntem izlenmeli,
50. Doğa turizminde mutlu turist, mutlu turizm işletmecisi ve mutlu yöre halkı, temiz korunmuş ve kaliteli bir çevrenin hedeflenmesi,
51. Hizmet kalitesinin artırılması maksadıyla turizm işletmecilerinin periyodik olarak geliştirme (oryantasyon) eğitimlerine tabi tutulması,
52. Sahanın ziyaretçiye sunumunu ve algılanmasını sağlamak üzere tabela, bilgi panosu, broşür, web sitesi gibi kolaylıkların önceden hazırlanması, bunların sahanın doğal dokusunu yansıtan orijinalliğine uygun malzeme, görsel ve metinlerden oluşması,
53. Hediyelik eşya sektörü yörenin tanıtımında ve yöreye gelir bırakmada öncelikli olarak planlanıp seçkin çok tercih edilen tüm doğal değerlerin bulunduğu yerlerde hediyelik eşya satış stantlarının oluşturulması,
54. Hediyelik eşyaların yöresel dokuya uygun ve yöresel doğal değerleri, doğaya dayalı kırsal mirası yansıtıcı özellikler içermesi,
55. İlin tanıtımı amaçlı Doğa Film Festivalleri düzenlenmesi,

56. Bartın'da bulunan kuş ve kelebek türlerin korunmasına yönelik olmak üzere gönüllük esasına dayalı olarak yerel dernekler ve yerel yönetimlerce etkin çalışmaların yapılması,
57. Yatırım planlamalarında çevresel etkiler yönünden titizlik göstermeleri önemli olduğu gibi turizme etkileri yönünden de değerlendirilmenin yapılması, ülkemizde Turizm Etki Değerlendirmesi kavramı gündeme getirilmesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca yönetmelik çalışmalarının yapılması,
58. Turizm toplam gelirlerinin artırılması amacıyla Bartın'da yapılmakta olan kitle turizmi uygulamalarıyla doğa turizmi uygulamalarının kombine edilmek suretiyle turistlerin İlimizde kalma sürelerinin artırılmasını sağlamak için kitle turizmi-doğa turizmi etkinliklerini içeren turizm destinasyon paketlerini ivedilikle oluşturulması,
59. Bartın İlinin turizm potansiyeli yeterince değerlendirilememektedir. Bunun en büyük sebeplerinden biri ise konaklama imkanlarının kısıtlı olmasıdır. Bartın'a gelen yerli turistlerin ortalama konaklama süreleri 1,7 gün; yabancı turistlerin ise ortalama konaklama süreleri 1,3 gündür. Konaklama sürelerinin az olması ildeki konaklama imkânlarının yetersiz olmasına ve aktivitelerin azlığına destinasyonlarının zenginleştirilmemesi yüzündendir. Turizm faaliyetlerini geliştirme de öncelikli olarak konaklama imkânlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Daha fazla konaklamanın yapılması, kalış gün sayısının artırılması için aktivitelerin artırılması, destinasyonların zenginleştirilmesi ve tanıtımın artırılmasının yanında ev pansiyonculuğu, butik otel, hostel tarzı konaklama imkanlarının da artırılması gerekmektedir.
60. Doğa eğitimlerinde ekolojik döngüyü ve geri dönüşüm faktörlerini canlı olarak tanıtan simülasyonlar yoluyla anlatılması uygun olacaktır.
61. Acil durum çağrılarına cevap verecek ekipler ve ekipmanlar hazır olarak bulundurulmalı, plan dahilinde kontroller yapılmalı, görülen olumsuzlukların giderilmesi için caydırıcı cezalar uygulanmalıdır.
62. Doğa ile iç içe olan köylerde doğal ürünlerin üretimi özendirilmeli, doğal ürünlerin sunumuna yönelik olarak gerekirse ambalaj, etiket, pazarlama konusunda destek için projeler üretilerek uygulanması sağlanmalıdır.

1. KAPASİTE GELİŞTİRME Amaç: ilgili paydaşların turizm(ekoturizm) açısından kapasitelerini geliştirmek

Eylem no	Öncelik	Eylem	Açıklama	Yapacak kişi ve kuruluşlar	İşbirliği ortakları	Başlangıç tarihi	Süresi							Bütçesi ve Finans kaynağı	Göstergeler
							2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
1	1	Doğa Turizmi gelişme politikalarının belirlenmesi,	Doğa Turizmini geliştirme politikaları doğayı ekonomik rant kaynağı olarak görmemesi sağlanmış olacaktır. Doğa Turizminden beklentilerin net, uygulanabilir, sürdürülebilir seviyeden daha fazla yükseltilmemesi sağlanacaktır.	Valilik, Ky, İTM, OSİ, Ünv.,	Yöre insanı, turizm paydaşları,	2013									
2	1	Doğa turizminde doğanın korunmasının sağlanması için kamu duyarlılığının geliştirilmesi,	Kamu duyarlılığının geliştirilmesi ile doğanın doğası ile oynanmaması sağlanacaktır.	OSİ, MEM,	Ünv.	2013									
3	1	Doğada yapılan tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması	Doğada yapıla tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması ile turizm kalitesi sağlanacak ve turistlerin kaliteli turizm beklentileri karşılanmış olacaktır.	OSİ, İşletmeler, KTM, Acenteler	Ünv.	2013									
4	1	Atık Yönetim Alt Planı yapılması	Atık yönetim alt planı mevcut ya da turizmden kaynaklanacak atıkların bertarafı ve yönetimi hususlarını düzenleyecektir.	OSİ, İÖ, ÇŞ, Muhtarlar, Belediye Başkanlıkları,	STK'lar, yöre halkı, Geri dönüşüm şirketleri, Turizm İşletmecileri(T	2013									

			<i>geliştirilmesi planıdır.</i>	<i>Ticaret ve Sanayi Odası, Ün., TO, SA, Halk Eğitim Müdürlüğü(HEM), Turizm İşletmecileri(Ti)</i>	<i>halkı, STK'lar</i>														
11	1	<i>Kapasite Geliştirme Alt Planı yapılması</i>	<i>Doğa turizminde rol alacak tüm paydaşların sundukları mal ve hizmet üretiminde kullandıkları; bilgi, donanım, makine teçhizat, hammadde, üretim süreci, tanıtım ve pazarlama mekanizmaları vb. nin geliştirilmesi sağlanacaktır. Bu gelişme büyüme olarak değerlendirilebilir.</i>	<i>İTM, OSİ, Bilim Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, Ticaret ve Sanayi Odası, Ün., TO, SA, Halk Eğitim Müdürlüğü(HEM), Turizm İşletmecileri(Ti)</i>	<i>Tanıtım Ajansları, Panparks Yönetimi, yöre halkı, STK'lar</i>	2013													
12	2	<i>İletişim Alt Planı yapılması</i>	<i>Gerek ziyaretçilerin zamanının iyi yönetilmesi ve algılamaların artması gerekse yönetim işleyişinin süratli ve doğru olarak yapılmasını, potansiyel ziyaretçilere ulaşılmasını temin edecektir.</i>	<i>OSİ, İTM, M, Ky, BB, STK'lar, Turizm İşletmecileri(Ti)</i>	<i>Ünv., Bilim Sanayi Müdürlüğü, HEM, ASHİM,GHS,</i>	2014													
13	1	<i>Güvenlik Alt Planı yapılması</i>	<i>Doğa tehlikelerle dolu olduğundan güvenliğin geniş sahalarda yüksek seviyede sağlanması amaçlanacaktır.</i>	<i>J, Ky, Oİ, OSİ, AFAD, EM, Sağlık Müdürlüğü(SM), Turizm İşletmecileri(Ti)</i>	<i>AKUT gibi profesyonelleşmiş STK'lar,</i>	2013													
14	2	<i>Finans Temini Alt Planı yapılması</i>	<i>Sürdürülebilirliğin temel şartlarından biri finansın temini ve uygun yerlerde kullanımudur. Sahaya dışarıdan finansın girmesini temin edecek bir plan</i>	<i>OSİ, Ün., İÖİ,Ky,Turizm İşletmecileri(Ti)</i>	<i>Kalkınma Ajansları(KA), KOSGEB,</i>	2014													

			yapılacaktır.		Bankalar,														
15	1	Kaynak Kullanımı Alt Planı yapılması	Kaynaklar; insan kaynağı, doğanın sunduğu işlenmemiş hammadde ve aynı olarak ifade edilebilecek doğa turizmi hizmetlerine sunulmak üzere kullanılacak değerlerin planlanmasını içerir.	Orman Bölge Müdürlüğü(OBM), OSİ, yöre halkı, İÖİ, BB, Ky,	Ünv., STK'lar,	2013													
16	2	Maliyetleri İzleme Alt Planı yapılması	Mal ve hizmet üretimi sürecinde karlılık, tasarruf, verim, kaynak kullanımında etkililik hususlarının maliyet/fayda analizlerine tabi tutularak sürekli izlenmesine yönelik planlardır.	İTM, Turizm İşletmecileri(Tİ)	Serbest Mali Müşavirler Odası(SMMMO)	2014													
17	2	Rekabet Edebilmenin Geliştirilmesi Alt Planı yapılması	Üretilen mal ve hizmetlerin rekabet edebilirliği, rekabet stratejileri, fiyat politikaları gibi uygulamaları içerir.	Tİ, İTM, Ky, BB, Ticaret ve Sanayi Odası(TSO),	Ünv.	2014													
18	2	Yenilikçilik/ İnovasyon Alt Planı yapılması	Üretilen mal ve hizmetlerin yeni bir anlayış, yaratıcı, pratik, farklılık yaratan şekilde sunulması, bunların üretim sürecinin de aynı şekilde yaratıcı, pratik, farklılık yaratan yeni bir süreçle yönetilmesidir.	TSO, BSTM, Tİ, OSİ, İTM,	Ünv.	2014													
19	1	Girişimciliği Geliştirme Alt Planı yapılması	Plan kapasitenin kullanımı için lüzumlu olan girişimcilerin sahaya gelmesini ve saha içerisindeki insanlara iş fikri ortaya konmasını sağlayacaktır. Aynı zamanda finans kaynaklarını saha lehine harekete geçirecektir.	KA,TSO,TM,BSTM, Tİ, Yöre halkı, KOSGEB, HEM,	Ünv. , Bankalar	2013													
20	2	Ortaklar Arasında Otokontrol ve Hizmet Kalitesini	Otokontrolün bir araç olarak mal ve hizmet üretiminde kalitenin korunması ve yükseltilmesi için kullanımına yönelik	Yöre halkı, BB, Ky, M, Tİ,SA, TO,	OSİ,İTM,	2014													

		Geliştirme Alt Planı yapılması	plandır.	STK'lar,															
21	2	Toplam Kalite Yönetimi Alt Planı yapılması	Mal ve hizmetlerin çeşitlenmesine müteakip kalitede meydana gelebilecek sapmaların önlenmesi ve kabul görmüş sertifika programlarından kalite sertifikasının sağlanmasına yönelik plandır.	BSTM, TSO, Tİ, Meslek Odaları(MO),OSİ,	Ünv., TURSAB	2014													
22	1	Engelli Grupların Hizmete Erişimi Alt Planı yapılması	Engellilerin de sunulan hizmetlerden eşit şekilde yararlanmasını kolaylaştıracak her türlü uygulamaların ortaya konmasına yönelik plandır.	STK'lar, ASHİM, Tİ, BB, İÖİ, OSİ,	Ünv.	2013													
23	1	Kadın Emeğini Geliştirme ve Kadının Turizm Gelirinden Daha Yüksek Oranda Pay Almasının Sağlanması Alt Planı yapılması	Kadınların doğa turizminde aktif rol alması, gelir yönetiminde söz sahibi olması, bireysel gelirlerin artması, buna karşılık sosyal, aile ve kişisel hayatını etkileyecek ek iş yükü altına sokulmamasını temin etmek maksadıyla sürdürülebilir gelir ve iş imkanlarına kavuşturulmasına yönelik bir plandır.	Yöre halkı, Tİ,BSTM, ASHİM, STK'lar, KOSGEB, KA, Ky, BB,	Ünv., Kadın Dernekleri,	2013													117
24	1	Özel Gruplara çocuk/yaşlı/genç Pozitif Ayrımcılık Uygulamaları Alt Planı yapılması	Engelliler dışında kalan özel grupların(genç, çocuk, yaşlı) sunulan hizmetlerden pozitif ayrımcılık sağlanacak şekilde yararlanmasını kolaylaştıracak her türlü uygulamaların ortaya konmasına yönelik plandır	GSM, MEM, ASHİM ,BB, Tİ, OSİ, İÖİ	Ünv.	2013													
25	1	Av Koruma ve Kontrol Planı yapılması ve uygulaması	Av turizmine sunulan veya doğa turizmi sebebiyle hayatları etkilenebilecek av varlığının sürekliliğinin garanti edilmesi için koruma ve kontrolüne yönelik plandır.	OSİ, Oİ, J, Avcı Dernekleri(AD), Fahri Av Müfettişleri(FAM)	EM, Yöre halkı,	2013													

26	1	Biyogüvenlik Alt Planı yapılması	Genlerin korunmasına, saha dışına çıkarılmasının önlenmesine yönelik her türlü tedbirin yer alacağı plandır.	OSİ, J, Ün, Gümrük Muhafaza Müdürlükleri(GM M)	STK'lar, yöre halkı, Alan Kılavuzları (AK), Rehberler(R), Tİ,	2013													
27	2	Çevresel Etkilerin İzlenmesi Alt Planı yapılması	Turizm uygulamalarının doğadaki çevresel etkilerinin izlenmesine ve alınacak acil tedbirlere yönelik plandır.	ÇŞ,OSİ,Tİ,BB,İÖİ,K y,	STK'lar, yöre halkı, AK, R,Tİ,	2013													
28	1	Sorumluluk alıcı politikalar üretilmesi	Doğanın sorumlu kullanımı, taşıma kapasitesinin gözetilmesi, doğaya pozitif ayırım yapılması yönünde ilke, strateji ve kararların oluşturulması	OSİ, Valilikler,Ünv. Dernekler, işletmeciler		2013													
29	1	Kalifiyeliğin eğitim vb. mekanizmalarla geliştirilmesi,	Turizmin emek sektörü olduğu ve son ürünün yalnızca insan tarafından sağlanabildiğine dikkat edilerek bu konuda yapılacak olan eğitimlerle kalifiyeliğin geliştirilmesi sağlanacaktır.	OSİ, HEM, Ünv.		2013													
30	1	Doğa Turizmine yönelik Kongre, Konferans, Sempozyum vb. bilgi aktarım ve tartışma mekanizmalarının işletilmesi.	Doğa Turizmine yönelik Kongre, Konferans, Sempozyum ve Çalıştayların sıklıkla yapılması ile problemlerin ve çözümlerinin tartışılması sağlanacaktır.	OSİ, İTM, Ünv.	İşletmeciler	2013													

31	1	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansının önceliklerinde doğa turizminin de yer almasının temini,	Batı Karadeniz Kalkınma Ajansının destekleyeceği öncelikli konular içerisinde kırsal kalkınma boyutu sebebiyle doğa turizminin de yer almasının temini,	BAKKA; OSİ; İTM, Valilik Makamı		2013												
32	1	Doğa Turizmi eğitimi	Yerel halkının doğa turizmi hakkında eğitimi, Doğa Turizmüne sunulabilecek ürünlerin geliştirilmesi konusunda eğitilmesi. Bu konuda plan süresince en az 25 kurs açılarak toplam 450 kişinin eğitilmesi	İTM, OSİ,	Belediyeler, muhtarlıklar STK'lar	2013												
33	1	Doğa Turizm Konseyi ve Doğa Turizm-Ekoturizm Dernekleri Kurulması	Doğa Turizmde hedef birliğinin sağlanması, İşbirliği için sözleşme imzalanması	İTM, Kişiler, Özel girişim	Muhtarlıklar, belediyeler, KY	2013												119
34	1	Hizmet ve Ürün kalitesinin geliştirilmesi, işletmecilerin oryantasyon eğitimine tabi tutulması,	Doğa turizmi hizmetlerinin kademeli olarak geliştirilmesi için bir yerel nitelikler standardı oluşturulması, Geleneksel köy evlerinin pansiyona dönüştürülmesi projelerinin yapılması, Geleneksel düğün kompozisyonunun canlandırılması /yaygınlaştırılması, Plan dönemi sonunda standartlara uygun en az 130 adet ev pansiyonu oluşturulması	KY, İTM, OSİ, İÖİ, B Özel girişimciler,	Belediyeler, muhtarlıklar,	2013												
35	1	Doğa koruma eğitimcileri yetiştirme	Doğa eğitimi için görev alacak eğitimcilerin eğitilmesi, plan dönemi içinde 30 adet	OSİ, Üniversiteler	TUBİTAK, WWF-Türkiye, TEMA Vakfı,	2013												

			eğitici eğitmek,		DKMPGM														
36	1	Doğa Turizminde aktif rol alacak insan kaynağının artırılması ve geliştirilmesi	Göç sebebiyle genç insanların şehirde olması, doğa turizmi için gerekli insan kaynağını öncelikle şehirlere göç etmiş olan yöre insanlarından temin edilmesi gerekir. Bu maksatla girişim fikirleri, finans destekler ve tanıtım politikaları uygulanacaktır.	BŞD, İTM, Ky, BB, OSİ, Yöre halkı, KA, KOSGEB, Tİ,M,	STK'lar	2013													
37	1	Yöre halkının doğa eğitimi	Doğayı anlatmak için yöre halkın eğitilmesi, ayrıca çocukların eğitimi, Plan dönemi boyunca 3500 yetişkin, 4000 çocuğa doğa eğitimi verilmesi,	OSİ; ÜN, KY, HEM	Muhtarlıklar, belediye belediyeleri,	2013													
38	2	Gönüllülük sisteminin oluşturulması	Doğa gönüllülerinin seçimi Plan dönemi boyunca her ilçede 15 er adet gönüllü seçilmesi	OSİ, ÜN, KY, B	WWF, TEMA	2013													
39	3	Deneyim paylaşımı	Deneyim paylaşım programları oluşturulacaktır, kıyaslama bölgeleri ile ve ülke düzeyinde deneyim paylaşımı için 10 adet karşılıklı gezi düzenlenecektir.	Yöre halkı, KY, İTM, İÖİ, Özel girişimciler		2014													
40	2	Rehber eğitimi	Küre Dağlarında tamamı yöre halkından olmak üzere plan döneminde 150 adet Alan Kılavuzu yetiştirilmesi	OSİ, ÜN, B, Ky, MEM	WWF TEMA	2014													
41	2	Haritaların oluşturulması	Doğa turistleri için rotaların yer aldığı haritaların oluşturulması ve basımı,	İTM, OSİ, KY, İÖİ	WWF	2013													

42	2	İlgi gruplarının eğitimi	Hedef birlikteliği için ilgi gruplarının workshoplarla, toplantılarla hedeflere yönlendirilmesi, hedef birliğinin sağlanması 11 yıl boyunca, her yıl 1 workshop düzenlenecektir.	İTM; OSİ; Valilik, KY, B	Belediyeler	2013												
43	2	PANParks kriterlerinin paylaşımı	PANParks kriterlerinin paylaşımı için tüm ilgi grupları ile iletişim kurulması, ortak hareket edilmesi için anlaşma sağlanması ,ilgi grupları ile sahada 1 veya 2 adet toplantı yapılacaktır.	OSİ, İTM		2013												
44	2	Üniversitelerle işbirliği	Her türlü faaliyetin planlanma, geliştirme ve uygulama safhalarında Bartın içinde ve yakınındaki üniversitelerden bilimsel destek alınması için işbirliği yapılacaktır,	OSİ, İTM,	Dernekler	2013												
45	1	Yöre halkı için profesyonel av kılavuzu eğitimi	Av turizmine profesyonel yaklaşım sağlanacaktır. Kırsal kalkınmaya yardımcı olmak amacıyla yöreden istihdam sağlanacaktır.	OSİ,HEM,Ünv ,		2013												
46	3	Yabancı dil eğitimi	Yabancı ziyaretçilerle iletişim sağlanacaktır.	OSİ, HEM, Ün.		2013												
47	1	Kurtarma Timlerinin kurulması	Dağ, kanyon ve mağara kurtarma Timlerinin kurulması sonucunda ziyaretçilerin güvenliği sağlanacaktır.	OSİ,AFAD, Kaymakamlıklar		2013												
48	1	Güzelcehisar Bazalt Kayalıklarının Tabiat Anıtı olarak ilan edilmesi,	Güzelcehisar Bazalt Kayalıkları Sinop Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı gibi tescil edilip düzenlenerek ayrı bir çekim noktası olarak ele alınması sağlanmış olacaktır.	OSİ	Ünv.	2013												

49	1	Aksu sıra şelalelerinin Tabiat Parkı olarak ilan edilmesi,	Aksu Sıra Şelaleleri yüksek görsellik ve doğa turizmi aktiviteleri için elverişli özelliklere sahip yıldız olabilecek nitelikte potansiyeli barındıran bir saha olması sebebiyle buranın tabiat parkı olarak tesciliyle beraber kolaylık tesislerinin yapılması ve insanlara planlı sunumunun gerçekleştirilmesi imkanı sağlanmış olacaktır.	OSİ	Ünv.	2013												
50	1	Ulus İlçesi Uluyayla ve Ardıç Yaylası'nın Tabiat Parkı olarak tescil edilmesi,	İlimiz Ulus İlçesi Uluyayla, Ardıç Yaylası ve Zoni Yaylası gibi yayla değerlerine sahip alanların kış turizm teması ve yaz aylarında yaylada konaklama teması öne çıkacağı bir planlama ile tabiat parkı olarak tescil edilmesiyle beraber kolaylık tesislerinin yapılması ve insanlara planlı sunumunun gerçekleştirilmesi imkanı sağlanmış olacaktır.	OSİ	Ünv.	2013												122
51	1	Mevcut tescilli ve gelişme planları olan sahaların plan değişikliklerinin yapılması,	Ahatlar Tabiat Parkına manzara seyir terasları konulması ve restoran, kafe gibi kolaylık tesisleri yapılması gerekmektedir. Böylece görsellik değeri çok yüksek olan Amasra ve günbatımı manzarası ziyaretçilerin faydalanmasına sunulabilir, Küre Dağları Milli Parkı'nda ziyaretçilerin yeme içme gezinme imkânlarını temin edilebilir.	OSİ, yerel yönetimler, girişimciler, Dernekler	Ünv.	2013												
52	2	Biyosfer rezervleri	Doğa Korumada etkin bir koruma yöntem modeli olan biyosfer rezervi yönetiminin	OSİ,OBM,Kamu Kurumları, Yöre	STK'lar	2014												

		oluşturulması	Küre Dağları Milli Parkı, Balamba Tabiat Parkı, Gürcüoluk Mağarası Tabiat Parkı ve Ahatlar Tabiat Parkı alanlarını kapsayacak şekilde bir sahada uygulamak üzere Küre Dağları Biyosfer Rezervi adı altında ilan edilmesi sağlanacaktır.	halkı,UNESCO Türkiye Temsilciliği, Yerel Yönetimler															
53	1	Yeni tescil edilecek olan tabiat parkı, mili park gibi sahaların uzun devreli gelişme planlarının ve yönetim planlarının yapılması,	Bu master planda tescil edilmesi ön görülen tabiat parkı, tabiat anıtı, milli park, biyosfer rezervi gibi sahaların gerekli planları, uzun devreli gelişme planları ve yönetim planları ile alt planlarının yapılmasıdır.	OSİ, OBM, Yerel yönetimler	Ünv. Dernekler	2014													
54	1	Tescil edilmiş ya da tescili yapılmamış tüm sahaların doğa yürüyüşü trekkinglerle birbirine bağlanması,	Doğa yürüyüşü meraklılarına tüm tescil edilmiş ya da tescili yapılmamış sahaların tanıtımının yapılması ve bu alanların güzelliklerinin ziyaretçilerle paylaşımı sağlanmış olacaktır.	OSİ, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü,		2013													123

2.FİZİKSEL ALTYAPININ OLUŞTURULMASI Amaç; altyapıyı geliştirmek,

Faaliyet no.	Öncelik	Eylem	Açıklama	Yapacak kişi ve kuruluşlar	İşbirliği ortakları	Başlangıç tarihi	Süresi								Bütçesi ve Finans kaynağı	Göstergeler
							2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
							2	2	2	2	2	2	2			
							0	0	0	0	0	0	0			
							1	1	1	1	1	2	2			
							3	4	5	7	9	1	3			

55	1	Atık yönetimi	Katı atık vahşi depolama engellenecektir. Ayrıca özellikle belediyeler ve atıksular oluşturan tüm evsel ve endüstriyel atıksular arıtılacak ve turizm alanları korunmuş olacaktır.	Muhtarlıkla (M) belediyeler,(B)il özel idaresi (İÖİ)	Dernekler D Çevre ve Şehircilik md ÇŞM	2014														
56	1	Alan düzenleme	Kamping alanlarının ve günübirlik alanların düzenlenmesi, uygun yerlerde, ilçe planına uygun olmak üzere en az 3 motokaravan yeri düzenlenecektir.	İTM Kaynaklıklar,(K Y) İÖİ	D, ÇŞM	2014														
57	1	Hizmet üniteleri geliştirme	Favori seçilen ilçelerde alan içinde kalan, atıl binaların onarımı ve turizmde kullanımı, sağlanacaktır.	KY, İÖİ, Orman ve su işler md OSİ Özel girişim ÖG	D;	2014														
58	1	Turizm Bilgilendirme Merkezleri kurulması	Favori ilçelerde bilgilendirme merkezleri kurulacaktır, Bu merkezlerin atıl okul binaları veya köy evlerinin kiralanması veya restorasyonu ile oluşturulması. 2019'a kadar 4 ayrı yerde bilgilendirme merkezi kurulacaktır.	İKTM, OSİ, KY, B, İÖİ	Dernekler WWF	2014														
59	1	Patika düzenlemeleri (trekking yol ağı oluşturma ve düzenleme)	3.Bölümde Trekking güzergahı olarak tespiti edilen tüm sahalarda patika düzenlemeleri ve her türlü tanıtıcı, bilgilendirici elemanların yapımı ve yerine konması 2017 yılına kadar tamamlanacaktır.	İKTM, OSİ, Ky, B, İÖİ,	Dernekler	2013														
60	2	Doğa Müzesi kurulması	Favori ilçelerde Doğa Müzesi ve Ekolojik Yorum Merkezleri kurulması için çalışmalar yapılacaktır.	OSİ, İKTM, Ky, B İÖİ	Dernekler, Üniversiteler	2014														

61	3	Mağaraların Ziyarete Açılması	3.bölümde bilgileri verilen mağaraların doğa turistlerinin ziyaretine açılması için gerekli düzenlemeler yapılması	İKTM, PSİ, Ky, İÖİ	Dernekler, Üniversiteler	2014													
62	2	Ziyaretçi merkezleri kurulması	Ziyaretçi merkezi vizyonunun katılımçılıkla oluşturulması, favori ilçelerde ziyaretçi merkezlerinin kurulması için çalışmalara başlanacaktır.	İKTM OSİ Ky B İÖİ	Dernekler, KTM, Belediyeler, Muhtarlıklar	2015													
63	2	Karavan&mobil ev kamp yeri	Favori ilçelerde Karavan ve taşınabilir ev organize kamp yerleri oluşturulması	OSİ; İKTM, Ky, B, İÖİ	Dernekler	2015													
64	2	Dağ bisikleti parkurları	Favori ilçelerde Dağ bisikleti patikası ağı için altyapı, araştırma ve organizasyonun tamamlanması,	OSİ; İKTM, Ky, İÖİ; B	Dernekler	2014													
65	2	Ulaştırma imkanlarının artırılması	Havaalanı ve her türlü ulaşım seferlerinin artırılmasıyla ziyaretçilere kolay ulaşım imkanı sağlanacaktır.	Valilik, İÖİ, THK, UB		2013													125
66	2	Kırsal kesimlerdeki yol kalitesinin artırılması	Köy ulaşım yollarının ve orman yangın yollarının iyileştirilmesiyle ziyaretçilere kaliteli ulaşım imkanı sağlanacaktır.	Valilik, İÖİ, OGM, OSİ		2013													
67	1	Çekim noktası olan sahalara düzenli ulaşım servislerinin konulması,	Hamsilos Tabiat Parkı, Erfelek Tatlıca Şelaleleri, Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı ve Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı'na düzenli ulaşım servisleri konulmasıyla ziyaretçilere ulaşım kolaylığı sağlanacak ve gelen turistler gelir bırakabilecektir.	BB, Ky, İÖİ, Tİ, Müstecir(M),		2013													
68	1	Ahatlar Tabiat Parkı ve Küre Dağları Milli Parkı'nda restaurant, cafe gibi	Ahatlar Tabiat Parkı Küre Dağları Milli Parkı'nda restaurant, cafe gibi kolaylık tesisleri yapılması ile ziyaretçilerin yeme	OSİ, İÖİ		2013													

		<i>kolaylık tesislerinin yapılması,</i>	<i>içme gezinme imkanlarını temin etmeleri sağlanmış olacaktır.</i>																
69	1	<i>Küre Dağları Milli Parkı'nda bazı bölümlerinin Açık Hava Doğa Eğitim Merkezi olarak planlanması,</i>	<i>Bu merkezde sertifikalı doğa eğitim programlarının oluşturulması TATİL+DOĞA EĞİTİMİ temasıyla insanların tatil yapması ve aynı zamanda doğa eğitimi almaları sağlanacaktır. Doğa eğitimlerinin uygulanması doğa turizminde ek hareketlilik getirecektir.</i>	<i>OSİ</i>		2014													
70	1	<i>Butik otel ve pansiyonların artırılması</i>	<i>İl ve ilçelerde butik otel ve pansiyonculuğun artırılması ile ziyaretçilerin konaklama ihtiyaçları en üst seviyeye getirilecektir.</i>	<i>Ky, Turizm İşletmeleri, İKTM, Kaymakamlıklar Belediyeler, Muhtarlıklar</i>		2013													
71	1	<i>Yürüyüş platformlarının yapılması</i>	<i>Kanyonlara yürüyüş için yürüyüş platformlarının ve işaretlemelerin yapılması ziyaretçi güvenliğini sağlayacaktır.</i>	<i>OSİ, Kaymakamlıklar</i>		2013													126
72	1	<i>Kanyonlarda yürüyüş platformlarının yapılması</i>	<i>Kanyonlara yürüyüş için yürüyüş platformlarının ve işaretlemelerin yapılması ziyaretçi güvenliğini sağlayacaktır.</i>	<i>OSİ, Kaymakamlıklar</i>		2013													
73	1	<i>Şifalı su ve çamurların şifalı/sağlığı uygunluğunun araştırılması</i>	<i>Sağlık turizmine katkı sağlayacaktır.</i>	<i>OSİ, İl Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlükleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri</i>		2013													
74	1	<i>Sportif olta balıkçılığına uygun iskelelerin yapılması</i>	<i>Sportif olta balıkçılığı meraklılarına ve sportif olta balıkçılığı turizmine altyapı</i>	<i>OSİ, İl Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlükleri, İl</i>		2013													

			oluşturulmuş olacaktır.	Kültür ve Turizm Müdürlükleri															
75	1	Kuş gözlem kulelerinin yapılması	Uygun sulak alanlara kuş gözlem kuleleri yapılarak kuş gözlemciliği ve kuş gözlemciliğine dayalı turizm altyapısı oluşturulmuş olacaktır.	OSİ	STK	2013													
76	2	Turizm alanlarına manzara seyir noktası ve seyir terasları yapılması	Turizm alanlarında seyir noktası ve seyir terasları yapılarak cazibe arttırılacaktır.	Özel İdareler, Belediyeler, Kaymakamlıklar Muhtarlıklar, OSİ		2013													
77	2	Turizm alanlarına kuru tuvalet yapılması	Yaya, atlı ve bisikletli doğa gezi güzergahları üzerinde uygun yerlere kuru tuvaletler yapılarak gezi parkurlarında atık yönetimi sorununa çözüm getirilmiş olacaktır.	OSİ, İl Özel İdaresi, Kaymakamlıklar		2013													

3.ENVANTER, ÜRÜN OLUŞTURMA, ÜRÜN ÇEŞİTLENDİRME VE GELİŞTİRME, SERTİFİKALANDIRMA, TANITIM VE PAZARLAMININ YAPILMASI Amaç: mevcut ekoturizm ürünlerinin ortaya çıkarılması, geliştirilmesi, tanıtımı ve pazarlamasını yapmak.

Eylem no.	Öncelik	Eylem	Açıklama	Yapacak kişi ve kuruluşlar	İşbirliği ortakları	Başlangıç tarihi	Süresi							Bütçesi ve Finans kaynağı	Göstergeler				
							2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019						
78	1	Kültürel ürün envanteri ürünleri sunuma hazır	Geleneksel yaşam tarzı ve kültüre ilişkin olarak doğadan toplanan veya üretilen gıda maddeleri, doğal materyalden üretilen el	İKTM, OSİ, Ky, HEM,	Dernekler, üniversiteler	2014													

		hale getirme	sanatları vb. değerlerin tespiti, satılabilir hale getirilmesi, sözlü değerlerin envanteri, bunların turizme sunulabilir hale getirilmesi																
79	1	Doğal ürün envanteri sunuma hazır hale getirme	Doğada gizli kalmış, henüz keşfedilmemiş olan turizme sunulabilecek değerlerin ortaya çıkarılması ve sunuma hazır hale getirilmesi, bunların basılı katalog haline getirilmesi sağlanacaktır.	İÇOM, Tarım İl Müdürlüğü(İTM), özel girişimciler	Üniversiteler	2013													
80	1	Milli ve Milletlerarası seviyede tanıtım	Sunuma ve tanıtıma ait senaryonun katılımcılıkla oluşturulması ve çerçevede Milli ve Milletlerarası düzeyde tanıtım materyallerinin basımı(1 WEB sitesi, yeterli miktarda broşür, rota haritası, CD, 2 tanıtım filmi vb.)	OSİ; İKTM, Ky, B, İÖİ,		2014													
81	1	Havayolu şirketleri, otobüs firmaları gibi ulaşım araçlarında sunulan dergilerde Küre dağlarından makale, yazı ve görsellerle bahsedilmesi,	Bartın ili ve Küre Dağları Milli Parkının doğa turizmi değerlerinin milli ve milletlerarası alanda tanıtılması sağlanmış olacaktır.	OSİ, THY, İKTM, Valilik		2014													128
82	1	Ekolojik ürün satış merkezleri	Favori ilçelerde yöre insanının ürettiği ekolojik ve doğadan toplanan ürünlerin satışına yönelik her ilçede en az 1 tane olmak üzere 10 adet satış yerlerinin oluşturulması, vatandaşların üretim ve satış için yönlendirilmesi.	İKTM, Oİ, Tarım Md. İÖİ B	WWF ÇEKÜL TATUTA	2014													
83	1	Ev pansiyonculuğu	Favori ilçelerde aynı kalite standardındaki Pansiyonların pazarlama ağı içine alınması	İKTM; B, Ky, İÖİ, Özel Gr.		2014													

			sağlanacak,																
84	2	Kalış süresinin arttırılması	Konaklama imkanlarının yetersizliği ve aktivite eksikliği kalış süresini kısaltmaktadır. Bu eksikliklerin giderilerek tanıtım politikalarıyla kalış süresi arttırılacaktır.	İKTM, Ti, Yöre halkı,	KOSGEB, KA,	2015													
85	1	Yöredeki tur operatörlerinin sayısının arttırılması,	Yöreden olan tur operatörleri sayesinde tüm destinasyonlar canlılık kazanır ve çok sayıda turist gelmesi, doğru yönetimi, yönlendirilmesi, kaynağı iyi bilmesi iyi bir pazarlama ve tanıtım yapma imkanı sağlanır.	İKTM, TURSAB, TSO, BŞD	Ün, OSİ,,	2013													
86	1	Tur operatörlerine saha tanıtımı ve Ekotur destinasyonları	Tur operatörlerine sahanın gezdirilerek tanıtımı, görüşlerinin alınması, isteklerinin değerlendirilmesi, destinasyon şekillendirmelerinin yapılması, bu destinasyonlar üzerinde hizmet kalitesi ağı kurulması, destinasyonları destekleyici, olumlu etkileyici ek faaliyetlerin (turiste hizmeti zenginleştirici faaliyetlerin)tespiti. Yıl içinde tur operatörleri kanalı ile gelen turist sayısının 250.000 kişiye çıkarılması sağlanacaktır.	İKTM, OSİ; Valilik, K, B, İÖİ,	Dernekler, KTM	2014													
87	2	Müşteri beklenti ve memnuniyet anketleri	Ziyaretçilerin beklentileri ve verilen hizmetlerden memnuniyetinin periyodik olarak ölçülmesi, her yıl 250 şer kişi ile, sezon başı, ortası ve sonunda toplam 3 anket yapılacaktır.	İKTM OSİ KY	ÜNİV	2013													
88	3	Fuar sempozyumlar, festivaller Doğa film festivallerinin	Fuar ve sempozyumlara aktif katılımlarla stant oluşturma, Bartın konulu sempozyum düzenleme, festivallerin kültürel değerleri öne çıkaran hale getirilmesi, her yıl en az 2 milli	İKTM, OSİ, tarım d. HEM,	Belediyeler, Dernekler ÜN	2014													

		yapılması,	fuara katılacaktır.																
89	1	Ortaklıklar oluşturma	Park dışından hizmet sunucularıyla park yönetimi ve park içinden hizmet üreticileri arasında daha kaliteli ve düzenli hizmet sunumu amacıyla ortaklıklar oluşturma, Dış paydaş oluşturmak için arayışlar sürdürülecektir.	İKTM, OSİ, Tic. Ve San Odası, Valilik Makamı, Ky B Özel Gr.	Dernekler, Pansiyoncular	2014													
90	2	Eko köy ve Eko beldeler	Saha içinde doğal ve kültürel değerleri bozulmamış veya küçük bir çaba ile bu değerlerinin sunumu ve korunması kolayca başarılabilir ve ekolojik uygulamaların sürdürülebilirliği söz konusu olan Kastamonu ili ZÜMRÜT Köyü'nün uygulamalarının ve benzer her ilçede 1 olmak üzere ayrıca 9 köyün Ekoköy olarak dizaynı ve sunulması, bu konuda diğer koruma alanlarına örnek olacak pilot uygulama yapılması,	İKTM, OSİ, Ky, İÖİ,	Muhtarlıklar WWF TATUTA	2014													
91	1	Gastronomik değerler	Doğa turizm değerlerine ek olarak gastronomi değerlerinin ilave edilerek ziyaretçilerin daha fazla yöre halkına gelir bırakması sağlanacak turizme ilave değer katılacak ve üretimin sürekliliği sağlandığı gibi yöre yemekleri de kaybolmayacaktır.	Tİ, Yöre halkı, İKTM, MEM, GTH, SA, TO	Ün, STK'lar,OBM														
92	2	Satış-Tutundurma çalışmaları	Ekoturizm değerleri dağıtım programı yapılacaktır. Ekoturizm tutundurma programı hazırlanacaktır. Bu amaçla, gerekli kişisel satış, reklam, tanıtım ve satış geliştirme etkinlikleri belirlenecektir.	İKTM, OSİ, Tic. Ve San Odası, Özel Gr.,	Dernekler, Belediyeler	2013													

93	1	Yerel standardı koruma	Doğa hizmetlerinin kademeli olarak geliştirilmesi için bir yerel nitelikler standardı oluşturulması, bu şekilde orijinalliğin korunması ile bozulma ve kültürel melezleşmenin önüne geçilmesi	İKTM, OSİ Ky	Dernekler	2013													
94	2	Yeni ürünler ve Ürün geliştirme	Yeni ürünlerin geliştirilmesi, yeni dizaynlar, yerel kültür elemanlarının figüre edilmesi, bilinmeyen veya kaybolmaya yüz tutmuş, yöresel yemeklerin sunulabilir hale getirilmesi bunların kataloglar halinde basımının sağlanması,	İKTM, Ün., OSİ Ky, HEM	Dernekler, Üniversiteler,	2015													
95	2	Hediyelik eşya sunumu,	Hediyelik eşya sektörü yörenin tanıtımında ve yöreye gelir bırakmada öncelikli olarak planlanıp seçkin çok tercih edilen tüm doğal değerlerin bulunduğu yerlerde hediyelik eşya satış stantlarının oluşturulması. Hediyelik eşyaların yöresel dokuya uygun ve yöresel doğal değerleri, doğaya dayalı kırsal mirası yansıtıcı özellikler içermesi,	Ün., Tİ, BSTM, HEM, Cezaevi,	Yöre halkı	2014													
96	2	İyi örnekleri öne çıkarma	Yılda bir kez Örnek pansiyon, Örnek lokanta, Örnek Ürün satış yeri seçimi, bunlara göre kalite standartlarının diğer aynı faaliyette bulunan kişi ve kurumlara yaygınlaştırılması	İKTM OSİ İÖİ Ky	Dernekler	2015													
97	2	Pilot uygulamalar,	Uygulama deneyimi ve geri bildirim sağlamak, aynı zamanda örnek teşkil etmesi için; işletmecilik örnekleri, sunum örnekleri, tanıtım örnekleri, yeni ürünler vb. ni tasarlayarak	OSİ, İTK, Tİ, Yöre halkı, Ky, BB, SA, TO, Ün,	STK'lar	2015													

			uygulamasını yapmak.																
98	1	Sertifika/kalite standardı programı	Pansiyonculara, lokantalara, ekolojik ürün üreticilerine yönelik sertifika ve kalite standardı programının hazırlanması ve uygulanması	İKTM HEM Ky B OSİ	Üniversiteler, Dernekler, Hizmet üretenler	2014													
99	1	İmaj oluşturma	İmajın hatırlatıcı ve öne çıkarıcı etkisinden faydalanmak için İlimize en uygun imaj ögesinin tespiti çalışması yapılacaktır.	İKTM, OSİ, Tİ, TSO,	Ün., Yerel medya	2013													
100	2	Marka oluşturma	Sunulan doğal değerler, mal ve hizmetlerin zaman içerisinde belirli bir kalite seviyesini yakalaması, orijinalliği seçkinliğinin tüm pazarlarda kabul görecektir marka olarak adlandırılabilir düzeyde çıkarılması, markalaşma sağlanacak.	OSİ, İKTM, BSTM, TSO, Tİ,	Yöre halkı, Ün., STK'lar,	2014													
101	2	Yeni tesisler	Zamanla gelişim gösteren ve potansiyeli artan yerlere belirlenmiş ekoturizm standartlarına uygun yeni eko-turizm tesisleri	Özel Gr. OSİ, Ky İÖİ, İTM	Dernekler, Belediyeler	2015													
102	2	Kurallar sistemi	Tur operatörlüğü, Rota kılavuzluğu, pansiyonculuk ve yerel ürünlerin satışı konusunda halkın da benimsediği bir iş düzenini ve kurallar sistemini ortaya koyan mekanizma geliştirmek,	İKTM OSİ Ky B Tur operatörleri, Hizmet üretenler		2014													
103	1	Organik tarım	Korunan alanlarda organik tarımla üretim prensiplerinin yerleştirilmesi, plan dönemi sonunda sahaların yüzde 30 unda organik tarımın yapılıyor olmasının sağlanması,	İKTM, OSİ, İl tarım Md.	Muhtarlıklar, Dernekler,	2014													
104	1	Yapı sistemi	Favori ilçelerde, köy ve beldelerde yeni yapılacak yapıların tamamen yerel mimariye uygun olmasının zorunlu hale getirilmesi	B, ÇŞM, M. Ky	Dernekler Mimarlar Odası	2014													

105	1	Devremülk, kiralama sistemi oluşturulması	Köylerde atıl vaziyette bulunan köy evlerinin devremülk olarak satışı, kiralanması sistemi ile apart tarzda turizm hizmete kazandırılması,	STK'lar, Yöre halkı, emlakçılar, TO, SA,M, TSO, İKTM,	İÖİ, Büyük Şehirlerdeki Dernekler(BŞD)	2013											
106	2	"Yeşil evler" teması,	Enerjiyi verimli kullanan, kendisi enerji üreten, atıklarını dönüştüren ev sistemlerinin yaygınlaştırılmasıdır.	Yöre halkı, ÇŞ, İÖİ, BB, OSİ,Tİ	Ün, STK'lar	2014											
107	1	Avlalarda av sayısının artırılması	Avlalarda av potansiyelini artıracak ve av turizminin cazibesini arttıracaktır.	OSİ, Avlak İşletmecileri		2013											
108	1	Avlalarda av kaynağına yem takviyesinin yapılması	Avlalarda av potansiyelini artıracak ve av turizminin cazibesini arttıracaktır.	OSİ,Avlak İşletmecileri, Avcı Dernekleri		2013											
109	1	Avlakların tanıtılması	Avlaklar ve av kaynakları fuarlar, yabancı ve yerli televizyonlar, av dergileri vb. kaynaklarla ya da yerli ve yabancı av turizm acenteleriyle görüşerek tanıtılması sağlanacaktır.	OSİ, Avcı dernekleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Avlak işleticileri		2013											
110	1	Karstik yapıların tanıtılması	Bartın'da sayıca çok fazla olan karstik yapılarının tanıtımlarının yapılması ile ziyaretçi potansiyeli artacaktır.	OSİ, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Turizm STKları		2013											
111	1	İç sularda sportif olta balıkçılığına uygun yerlerin belirlenmesi	Sportif olta balıkçılığı meraklılarına yeni alanlar belirlenmiş olacaktır.	İl Kültür ve Turizm Müd., Balıkçılık STK, Üniversiteler, OSİ, DSİ, Özel İdasi		2013											
112	1	Sportif olta balıkçılığı	Sportif balıkçılık gruplarına ve tüm bu aktiviteyle ilgilenenlere balıkçılık sahalarının tanıtımı yapılmış olacaktır.	OSİ, İl Kültür ve Turizm Müd.,		2013											

		alanlarının tanıtılması		Turizm Acentaları														
113	1	Kuş envanterlerinin çıkarılması	Kuş gözlemciliği gruplarından faydalanarak alanların kuş envanterinin çıkarılması sağlanacaktır.	Kuş Gözlemciliği STKları, OSİ, Üniversiteler		2013												
114	2	Yayla Pansiyonluğu ve yayla turizminin geliştirilmesi	Yayla turizmi meraklılarına yeni alanlar oluşturulmuş olacaktır.	Vatandaşlar, Orman Bölge Müdürlüğü, Turizm Acentaları, OSİ		2013												

4.İZLEME VE DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK EYLEMLER Amaç: ekoturizm faaliyetlerinin izlenmesine ilişkin kriterlerin belirlenmesi, izlemenin yapılması, raporlama, değerlendirme ve geri bildirimlerin yapılması.

Eylem no.	Öncelik	Eylem	Açıklama	Yapacak kişi ve kuruluşlar	İşbirliği ortakları	Başlangıç tarihi	Süresi							Bütçesi ve Finans kaynağı	Göstergeler
							2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
							2	2	2	2	2	2	2		
							0	0	0	0	0	0	0		
							1	1	1	1	1	2	2		
							3	4	5	7	9	1	3		
115	1	Değişimin sınırlarının belirlenmesi	Doğal ve kültürel değerleri etkileyen tüm turizm faaliyetlerinin kabul edilebilir değişimin sınırlarının belirlenmesi, bu çalışmanın hedefi yöresel düzeyde kabul edilebilir sınırların tespitidir.	OSİ, İTM, Üniversiteler	WWF, Dernekler	2014									
116	1	PANParks gerçekleştirme	PANParks uygulamalarının izlenmesi,	OSİ; İTM	Dernekler	2014									

KAYNAKLAR

- AÇIKGÖZ Sebahat, TOPAY Mehmet, AYDIN Hakan, 2006:** BARTIN-ARIT BELDESİ TREKKİNG POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ, ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Dergisi Cilt:8 Sayı:10, 2006.
- AK Prof. Dr. İbrahim, KANTAR Prof. Dr. Faik:** Türkiye’de Ekolojik Hayvancılık Potansiyeli ve Geleceği.
- AKYOL Ceyhan, 2012:** Kırsal Turizmde Ev Pansiyonculuğu Modeli ve Karadeniz Örnekleme- Artvin, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, 2012.
- ASLIM Gökhan, YİĞİT Ali, İZMİRLİ Serdar, YAŞAR Aşkın, 2012:** Hayvan Koruma Kavramı ve Biyoetik Çerçevesinde Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları, Kafkas Univ. Vet. Fak. Dergisi, 2012.
- AVCI Doç. Dr. Meral, AVCI Doç. Dr. Sedat, 2001:** Limanların Kıyı Alanları Üzerindeki Etkilerine Bir Örnek: Filyos Limanı Projesi, Türkiye’nin Kıyı ve Deniz Alanları III. Ulusal Konferansı, Türkiye Kıyıları 01 Konferansı Bildiriler Kitabı, 26-29 Haziran 2001.
- AVCI Doç. Dr. Meral, 2005:** ÇEŞİTLİK VE ENDENİZM AÇISINDAN TÜRKİYE’NİN BİTKİ ÖRTÜSÜ, COĞRAFYA DERGİSİ Sayı13, 2005.
- BİRCAN I., ULKER H.I., GUNES G., KARAKOC G., 2010:** TOURISM DESTINATION SUSTAINABILITY AND NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS (NGO’S): A CASE STUDY OF BEYPAZARI, TURKEY, Journal of Educational Travel Volume 1, Number 1, January 2010.
- CAN Metin, 2007:** AVRUPA BİRLİĞİ KIRSAL KALKINMA PROGRAMLARININ TÜRKİYE’NİN KIRSAL KALKINMASI AÇISINDAN İNCELENMESİ: SAPARD VE IPARD ÖRNEĞİ, ARALIK 2007.
- CEYLAN Salih, DEMİRKAYA Hilmi, 2009:** KIŞ TURİZMİNE BAĞLI OLARAK GELİŞEN BİR KIRSAL YERLEŞME: ÇOBANİSA KÖYÜ(İSPARTA), DOĞU COĞRAFYA DERGİSİ, Cilt 14, Sayı 21, 2009.
- ÇAKMAK Dr. N. Münci:** BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİN HUKUKEN KORUNMASI VE KAMU YARARI.
- ÇELİKAYAY Selma, 2006:** EKOLOJİK PLANLAMA SÜRECİNDE STRATEJİK ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ VE BARTIN ŞEHİRİ ÜZERİNDE BİR ÖRNEK ÇALIŞMA, ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Dergisi Cilt:8 Sayı:9, 2006.

ÇOLAKOĞLU Eralp Osman; MIL Zeynep, 2011: Effects of Climate Changes on Tourism. International Journal of Contemporary Economics and Administrative Sciences, 2011.

DAŞDEMİR İsmet, GÜNGÖR Ersin, 2010: ÇOK KRİTERLİ VE KATILIMCI YAKLAŞIMLA ORMAN KAYNAKLARININ İŞLEVSEL ÖNCELİKLERİNİN BELİRLENMESİ: Ulus Devlet Orman İşletmesi Örneği, Bartın Orman Fakültesi Dergisi, Cilt: 12, Sayı: 17, 2010.

DÖNMEZ Yasin, GÖKYER Ercan, YAZGAN Mehmet Ertuğrul, 2012: On a Research of Biosphere Reserve Areas Planning, Case of Lake Seyfe, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Vol 13, No 1, 2012.

GEDİKLİ Bahar, 2008: Doğa Koruma, Kentleşme, Planlama: Yasal ve Kurumsal Yapı Üzerine Bir Değerlendirme, 2008.

GÜLBAHAR Onur, 2010: TURİZMİN BÖLGELERARASI GELİŞMİSLİK FARKLARINI GİDERMEDEKİ ROLÜ (TÜRKİYE ÖRNEĞİ), 2010.

GÜNEŞ Yrd. Doç. Dr. Gül, 2009: SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM VE TÜRKİYE GELENEKSEL TURİZM ANLAYIŞI, 2009.

GÜNEŞ Yrd. Doç. Dr. Gül, 2011: KORUNAN ALANLARDA HES TEHDİTİ, Çevreciyiz, 2011.

GÜNEŞ Yrd. Doç. Dr. Gül, 2011: KORUNAN ALANLARIN YÖNETİMİNDE YENİ BİR YAKLAŞIM: KATILIMCI YÖNETİM PLANLARI, EKONOMİ BİLİMLERİ DERGİSİ, Cilt 3, No 1, 2011.

GÜZEL Öğr. Gör. Özlem: TÜRKİYE’DE İÇ TURİZM PAZARI ANALİZİ VE PAZARI CANLANDIRMAYA YÖNELİK ALTERNATİF TURİZM OLANAKLARI.

GÜZEL, Öğr. Gör. Özlem: TÜRKİYE’DE İÇ TURİZM PAZARI ANALİZİ VE PAZARI CANLANDIRMAYA YÖNELİK ALTERNATİF TURİZM OLANAKLARI.

İŞİK Doç. Dr. Nihat, BAYSAL Arş. Gör. Duygu, CEYLAN Arş. Gör. Onur, 2010: BÖLGESEL KALKINMA FARKLILIKLARININ GİDERİLMESİNDE BİR POLİTİKA ARACI OLARAK KALKINMA AJANSLARI, Niğde Üniversitesi İ.İ.B.F Dergisi, Cilt:3, Sayı:2, 2010.

İBRAHİM A. K., KANTAR Faik: Türkiye’de Ekolojik Hayvancılık Potansiyeli ve Geleceği.

İZGİ Mehmet Tevfik, 2007: OSMANİYE İLİNİN TURİZM POTANSİYELİNİN BÖLGESEL KALKINMA POLİTİKALARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZMİN GELİŞİM İÇİN BİR MODEL ÖNERİSİ, 2007.

KADANALI Esra, YAZGAN Şekip, 2012: Kırsal Turizmin Ekonomik- Sosyal ve Çevresel Etkileri, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 14 (23): 97-100, 2012.

KARADENİZ Vedat, ÇELİKOĞLU Şaban, ALTINBİLEK M. Samet, 2010: TURİSTİK ÖZELLİKLERİ YÖNÜNDEN İNKUMU REKREASYON ALANI VE ÇAKRAZ TATİL KÖYÜ (BARTIN), Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 12, Sayı 1, 2010.

KAYA Kılıç, 2007: BÖLGESEL KALKINMADA YENİ BİR MODEL; KALKINMA AJANSLARI VE TÜRKİYE'DE UYGULANABİLİRLİĞİ, 2007.

KUTER Nazan, 2007: ÇANKIRI KENTİ VE ÇEVRESİNİN TURİZM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ, ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Dergisi, Cilt:9 Sayı:11, 2007.

KÜÇÜKKAYKI Ebru Ceren, ŞİRİN Ümit, ÇALIŞKAN Hakan, ŞENYÜZ Yakup, 2013: PRELIMINARY WORK ON LONGHORNED BEETLES FAUNA OF KAZ DAĞLARI (IDA MOUNTAIN) AND NEAR WITH TWO NEW SUBSPECIES (COLEOPTERA: CERAMBYCIDAE), Mun. Ent. Zool. Vol. 8, No. 1, January 2013.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, 2007: TÜRKİYE TURİZM STRATEJİSİ, 2007.

MENTES, İ., 2001: Ilgaz Dağı Milli Parkının Korunan Alan Olarak İrdelenmesi ve. Yönetimi Doktora Tezi, K.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

MENTEŞ İsmail, 2009: KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI PANPARKS ÇALIŞMALARI, 2009.

ÖREN Muhammet, UYAR Güray, KEÇELİ Tamer, 2012: The bryophyte flora of the western part of the Küre Mountains (Bartın, Kastamonu), Turkey, TÜBİTAK, 10.03.2012.

ÖZKUL Emrah, DEMİRER Dilek, 2012: Şehirlerin Turistik Markalaşmasında Kalkınma Ajanslarının Rolü, Bölge Planları Üzerine Bir Doküman İncelemesi, İşletme Araştırma Dergisi, 12-15 Nisan 2012.

ÖZTÜRK Sevgi, TÖNÜK Gülseven Ubay, ARICAK Burak, 2012: Devrekani Çayı Alt Havzası'nın Doğal Kaynak Değerlerinin CBS ile Belirlenmesi, I. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu, 26-28 Ekim 2011.

PEKER Öğr. Gör. A. Esra, KUBAR Arş. Gör. Yeşim: TÜRKİYE'DE KIRSAL KESİMDE KADIN İSTİHDAMINA GENEL BİR BAKIŞ.

SARAÇOĞLU Nedim, 2006: ENERJİ ORMANCILIĞININ KIRSAL KALKINMAYA KATKISI, ORMANCILIKTA SOSYO-EKONOMİK SORUNLAR KONGRESİ, 26-28 MAYIS 2006.

SELVİ Murat Selim, ŞAHİN Sedat, 2012: Yerel Yönetimler Perspektifinden Sürdürülebilir Turizm: Batı Karadeniz Bölgesi Örneği, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, 2012.

SOYKAN Fusun, 2003: Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi, EGE COĞRAFYA DERGISİ, VOL. 12, 1-11, 2003.

ŞAHİN İbrahim Fevzi, 2009: ERZİNCAN İLİ'NİN TURİZM POTANSİYELİ ve İLDEKİ EKOTURİZM UYGULAMALARI, DOĞU COĞRAFYA DERGISİ, Cilt 14, Sayı 22, 2009.

ŞEREFÖĞLU Coşkun, 2009: KALKINMADA KIRSAL TURİZMİN ROLÜ- 2007-2013 YILLARI ARASINDA ÜLKEMİZDE UYGULANACAK OLAN İPARD KIRSAL KALKINMA PROGRAMINDAKİ YERİ, ÖNEMİ VE BEKLENEN GELİŞMELER, 2009.

TAŞ Sedat, 2012: TRABZON VE EKOTURİZM: YERLİ ZİYARETÇİLERİN YÖREYİ DEĞERLENDİRMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA, 2012.

TEMURÇİN Kadir, ŞENOL Pervin, 2008: Kırsal Alanda Kamusal Hizmet Sunumlarındaki Dönüşümün Mekânsal Etkileri: Isparta İli Örneği, SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi Sayı:18, Aralık 2008.

TUNAY Metin, ATEŞOĞLU Ayhan, 2008: ÇOK ZAMANLI UYDU GÖRÜNTÜLERİ İLE AMASRA VE YAKIN ÇEVRESİNE AİT BİTKİ ÖRTÜSÜ DEĞİŞİM ANALİZİ, Bartın Orman Fakültesi Dergisi Cilt:10 Sayı:13, 2008.

TUNAY Metin, YILMAZ Bülent, ATEŞOĞLU Ayhan, 2008: Bartın-Amasra Karayolu Güzergahının Doğal Peyzaj Özellikleri Üzerindeki Etkilerinin Saptanması, 2008.

TUROĞLU Hüseyin, ÖZDEMİR Hasan, 2005: BARTIN İLİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ, DOĞU COĞRAFYA DERGISİ, Cilt 10, Sayı 13, 2005.

TÜRKEŞ Murat, SÜMER Utku M., ÇETİNER Gönül, 2000: KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE OLASI ETKİLERİ, 13 Nisan 2000.

UZUN O., KARADAĞ A., GÜLTEKİN P., 2010: COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİNİN VE UZAKTAN ALGILAMA’NIN PEYZAJ PLANLAMADA KULLANIMI, III. Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Sempozyumu 11 – 13 Ekim 2010.

Vedat KARADENİZ, Şaban ÇELİKOĞLU, M. Samet ALTINBİLEK, 2010: TURİSTİK ÖZELLİKLERİ YÖNÜNDEN İNKUMU REKREASYON ALANI VE ÇAKRAZ TATİL KÖYÜ (BARTIN), Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 12, Sayı 1, 2010.

YENİ Ercan, 2005: Bizim Mangrovlarımız; Subasar Orman Ekosistemlerinin Karakteristikleri ve Yönetim İlkeleri, Çevre ve Orman Şurası Tebliği.

YENİ Ercan, 2005: Ölü Ağaç Yönetimi, Çevre ve Orman Şurası Tebliği.

YENİ Ercan 2012: Batı Karadeniz’de Ekoturizmin Biyolojik Çeşitliliğe Bağımlılığının Sebep Olduğu Ekolojik Sürdürülebilirlik Problemlerine Çözümler.

YENİ Ercan 2012: Biyolojik Çeşitliliğin Değeri Ve Biyolojik Çeşitlilik Kayıplarının Ekonomik İfadesi, Biyolojik Çeşitlilik Sempozyumu Bildirgesi.

140

YENİ Ercan 2012: Karadeniz Yağmur Ormanları ve Subasar Ormanlarının Ekosistem Yapısı ve Biyolojik Çeşitliliğinin Mukayesesi, Biyolojik Çeşitlilik Sempozyumu Bildirgesi.

YENİ Ercan, GÜNEŞ Gül ve ark. 2009: Küre Dağları Milli Parkı Sürdürülebilir Turizm Gelişme Stratejisi (STGS). Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi.

YILMAZ Hale, 2004: Bartın Kentinin Çayır Vejetasyonu Üzerinde Gözlemler, 2004.

ZEYDAN Öğr. Gör. Özgür, YILDIRIM Yılmaz: ZONGULDAK BÖLGESİNDE ÇEVRE SORUNLARININ NEDENLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ.

Url-1 <www.ekoturizmgrubu.org>, alındığı tarih 2013.